URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BIH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ FINANSIJSKOJ REVIZIJI

IZVJEŠTAJA O IZVRŠENJU BUDŽETA INSTITUCIJA BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2023. GODINU

Sarajevo, septembar 2024. godine

Sadržaj

I MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA 2

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA 2
2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI 5

II KRITERIJI KORIŠTENI U REVIZIJI 7

III PREPORUKE ZA 2023. GODINU 7

IV IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ REVIZIJI 10

1. UVOD 10
2. OCJENA REALIZACIJE PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA 11
3. SISTEM INTERNIH KONTROLA 16
4. USVAJANJE BUDŽETA ZA 2023. GODINU 20
5. IZMJENE I DOPUNE BUDŽETA 23
   - 5.1. Prestrukturisanje budžeta 23
   - 5.2. Tekuća rezerva 24
6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI 26
7. IZVRŠENJE BUDŽETA 26
8. PRIHODI I PRIMICI INSTITUCIJA BIH 28
9. RASHODI INSTITUCIJA BIH 33
   - 9.1. Tekući izdaci 33
     - *9.1.1. Bruto plaće* 34
     - *9.1.2. Putni troškovi* 39
     - *9.1.3. Korištenje službenih vozila* 40
     - *9.1.4. Izdaci za usluge reprezentacije* 42
     - *9.1.5. Troškovi zakupa* 42
     - *9.1.6. Ugovorene usluge (ugovori o djelu, ugovori o privremenim i povremenim poslovima, upravni odbori i drugi organi u institucijama BiH)* 44
   - 9.2. Tekući grantovi i transferi realizovani putem budžetskih korisnika 47
   - 9.3. Kapitalni izdaci 48
     - 9.3.1. Višegodišnja kapitalna ulaganja 49
   - 9.4. Programi posebne namjene 51
10. DIREKTNI TRANSFERI S JEDINSTVENOG RAČUNA TREZORA 54
11. FINANSIJSKI REZULTAT 55
12. BILANS STANJA 57
    - 12.1. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja 57
    - 12.2. Stalna sredstva 62
    - 12.3. Izvori sredstava 65
    - 12.4. Popis sredstava 66
    - 12.5. Vanbilansna evidencija 67
    - 12.6. Upravljanje državnom imovinom kojom raspolažu ili koju koriste institucije BiH 68
13. IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA 69
14. UPRAVLJANJE JEDINSTVENIM RAČUNOM TREZORA 70
15. INFORMACIONI SISTEM 72
16. SUDSKI SPOROVI 72
17. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA 75
18. PRILOZI 76

I MIŠLJENJE NEZAVISNOG REVIZORA

Mišljenje nezavisnog revizora se daje na osnovu obavljene finansijske revizije koja obuhvata reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANSIJSKIM IZVJEŠTAJIMA

Mišljenje s rezervom

Obavili smo reviziju **Izvještaja o izvršenju Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2023. godinu**[1] (u daljem tekstu: Izvještaj o izvršenju Budžeta), sačinjenog od strane Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ministarstvo), koji obuhvata: zbirne preglede obrazaca koje sačinjavaju budžetski korisnici za period 01.01 – 31.12.2023. godine[2], Pregled izvršenja budžeta po budžetskim korisnicima, Pregled prihoda, primitaka, rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama, Izvještaj o novčanim tokovima, Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta i tekstualni dio.

Prema našem mišljenju, osim za moguće efekte pitanja opisanih u paragrafu *Osnova za mišljenje s rezervom*, Izvještaj o izvršenju Budžeta prikazuje istinito i fer, u svim značajnim aspektima, finansijsko stanje imovine, obaveza, prihoda i rashoda institucija BiH na 31.12.2023. godine, te novčani tok i izvršenje budžeta za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu s primjenjivim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u Izvještaju:

1. *U Bilansu stanja nisu realno iskazane pozicije stalnih sredstava i kratkoročnih potraživanja, odnosno potcijenjene su za nepoznat iznos zbog izostanka evidentiranja određenih stalnih sredstava i potraživanja (tačke 12.1. i 12.2. Izvještaja) te neriješenog pitanja upravljanja državnom imovinom kojom raspolažu ili koju koriste institucije BiH (tačka 12.6. Izvještaja).*

[1] Revizijom nije obuhvaćeno servisiranje vanjskog duga BiH za 2023. godinu
[2] Bilans stanja, Pregled prihoda, primitaka i finansiranja po ekonomskim kategorijama, Pregled rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama, Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih, Pregled dinamike zapošljavanja, Klasifikacija rashoda i izdataka budžeta po vladinim funkcijama, Pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava sa stanjem na 31.12.2023. godine, Pregled kapitalnih ulaganja po vrstama i projektima i Pregled doznaka iz tekuće rezerve budžeta.

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine[3] i Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija (ISSAI)[4]. Naše odgovornosti prema ISSAI standardima su detaljnije opisane u paragrafu *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*.

Nezavisni smo od Ministarstva u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju prema ISSAI 130 - Etički kodeks i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizioni dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Skretanje pažnje[5]

Ne izražavajući dalju rezervu na mišljenje o Izvještaju o izvršenju Budžeta, skrećemo pažnju na sljedeće:

- *Nezadovoljavajući sistem naplate, evidentiranja i kontrole prihoda te usaglašavanja prihoda evidentiranih u Glavnoj knjizi trezora s podacima iz pomoćnih evidencija kod institucija BiH (tačka 8. Izvještaja).*

Odgovornosti rukovodstva za finansijske izvještaje

Rukovodstvo Ministarstva je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa primjenjivim okvirom finansijskog izvještavanja na nivou institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonom o finansiranju institucija BiH, Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u datim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome da li su finansijski izvještaji kao cjelina sačinjeni bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prevare ili greške i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni

[3] Službeni glasnik BiH, broj 12/06

[4] Međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) dio su Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizionih institucija – IFPP okvira (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), koji čine tri nivoa objava: INTOSAI principi (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizionih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

[5] Odjeljak kojim revizor skreće pažnju korisnicima izvještaja na pitanja koja su prezentovana ili objelodanjena u informacijama vezanim za predmet revizije, a koje su, prema revizorovoj profesionalnoj prosudbi, jako važna za razumijevanje takvih informacija od strane korisnika izvještaja; u revizionoj praksi ovaj odjeljak se naziva još i 'isticanje pitanja'.

prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utiču na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizionih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizione postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizione dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizione postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti internih kontrola.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i da li finansijski izvještaji odražavaju transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Sa rukovodstvom komuniciramo u vezi sa, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje s rezervom

U vezi sa revizijom Izvještaja o izvršenju Budžeta, obavili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, osim za navedeno u odjeljku *Osnova za mišljenje s rezervom*, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u Izvještaju o izvršenju Budžeta u skladu su, u svim značajnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definisani kao kriteriji za datu reviziju.

Osnova za mišljenje s rezervom

Kao što je navedeno u izvještaju:

- *Postupci pripreme i donošenje Zakona o budžetu te uvećanje vrijednosti višegodišnjih kapitalnih ulaganja nisu u potpunosti obavljeni u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju institucija BiH i provedbenim propisima (tačka 4. Izvještaja i tačka 9.3.1. Izvještaja).*

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Nezavisni smo od Ministarstva u skladu sa etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju prema ISSAI 130 - Etički kodeks i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu sa tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizioni dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Skretanje pažnje

Ne izražavajući dalju rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pažnju na sljedeće:

- *Angažovanje osoba putem ugovora o djelu za obavljanje poslova u kontinuitetu i na sistematizovanim radnim mjestima (tačka 9.1.6. Izvještaja).*

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za sastavljanje i fer prezentaciju Izvještaja o izvršenju Budžeta, rukovodstvo Ministarstva je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu s propisima kojima su regulisane i potvrđuje da je tokom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u svim značajnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizione dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Vijeća ministara i Ministarstva, prema definisanim kriterijima, usklađeno sa relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije interne revizije i sistema internih kontrola.

Sarajevo, 13.9.2024. godine

GENERALNI REVIZOR

Hrvoje Tvrtković, v.r.

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Nedžad Hajtić, v.r.

ZAMJENICA GENERALNOG REVIZORA

Neda Močević, v.r.

II KRITERIJI KORIŠTENI U REVIZIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) obavio je reviziju finansijskih izvještaja i, u vezi sa istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvještaja i revizija usklađenosti podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo jesu li predmeti revizije, tj. finansijski izvještaji, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju uporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o Budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2023. godinu
- Zakon o finansiranju institucija BiH
  - Pravilnik o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH
  - Pravilnik o finansijskom izvještavanju institucija BiH
  - Instrukcija o privremenom finansiranju institucija BiH za period januar - mart 2023. godine
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o internoj reviziji institucija BiH
- Zakon o obligacionim odnosima (dio koji se odnosi na ugovore o djelu).

III PREPORUKE ZA 2023. GODINU

U Izvještaju o izvršenju Budžeta institucija Bosne i Hercegovine za 2023. godinu dato je 36 preporuka (13 novih i 23 ponovljene). Od ukupnog broja datih preporuka, 9 preporuka[6] se odnosi na finansijske izvještaje, 6 na finansijske izvještaje i usklađenost, a ostalih 21 na usklađenost.

Osim navedenog, u 2023. godini 14 preporuka je ocijenjeno kao preporuke čija je realizacija u toku i koje su i dalje predmetom praćenja u pogledu njihove realizacije[7].

U tabeli koja slijedi prikazan je rezime datih preporuka, dok su detaljni nalazi prezentovani po procesima u okviru pojedinačnih tačaka Izvještaja.

[6] Preporuke 9, 14, 21, 24, 25, 28, 29, 30, 31 odnose se na finansijske izvještaje, preporuke 8, 19, 22, 23, 27, 34 na finansijske izvještaje i usklađenost, a ostale na usklađenost.
[7] Vidjeti tačku 2. Izvještaja

Tabela 1. Rezime datih preporuka

Br. prep.	Tekst preporuke	Status preporuke
1	Vijeće ministara i Ministarstvo su dužni preduzeti aktivnosti iz svoje nadležnosti kako bi institucije uskladile pravilnike o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta sa važećim odlukama Vijeća ministara BiH.	P
2	Vijeće ministara je dužno blagovremeno razmatrati dostavljene materijale i donositi neophodne propise u skladu sa važećim zakonskim propisima, te blagovremeno preduzimati adekvatne aktivnosti i mjere kako bi sve ostale relevantne institucije ispunile svoje zakonske obaveze.	P
3	Potrebno je da svi subjekti/institucije ulože dodatne napore kako bi budžet institucija BiH bio usvojen pravovremeno uz poštovanje propisanih procedura i budžetskog kalendara, a sve u cilju efikasnijeg i efektivnijeg rada institucija BiH i jačanja povjerenja u njihov rad.	P
4	Ministarstvo je dužno da u potpunosti poštuje procedure donošenja budžeta propisane Zakonom o finansiranju institucija BiH i provedbenim propisima tako da osigura da se na bazi iskazanih potreba budžetskih korisnika i gornje granice rashoda utvrđuje konačan prijedlog pri čemu aktivnosti usaglašavanja budžeta trebaju biti utemeljene na dokumentaciji i transparentno obrazložene.	N
5	Ministarstvo je dužno da nakon razmatranja zahtjeva za prestrukturisanje donosi odgovarajuće odluke uz potpuno poštovanje propisanih rokova koji su definisani Poslovnikom o radu Vijeća ministara BiH.	N
6	Ministarstvo treba planirati prihode i primitke institucija BiH na osnovu realnih ulaznih podataka, te je podatak o prihodu po osnovu Odluke Vijeća ministara o dozvolama za korištenje radiofrekventnog spektra za pružanje usluga putem mobilnih pristupnih sistema potrebno planirati s obzirom na to da su istom određeni iznosi i rokovi za uplate rata od strane operatera.	P
7	Neophodno je da Ministarstvo sačini prijedlog propisa kojim se uređuje postupak nadzora nad Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama BiH i dostavi ga nadležnim institucijama u dalju proceduru.	P
8	Neophodno je da Ministarstvo osigura primjenu principa transparentnosti propisanog Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama BiH, a vezano za novoutvrđene koeficijente za obračun plaća za radna mjesta koja nisu obuhvaćena važećim Zakonom.	P
9	Potrebno je da Ministarstvo obaveže institucije da izvrše provjeru osnovice za obračun minulog staža i propiše način postupanja u slučajevima više obračunate naknade.	P
10	Vijeće ministara BiH treba da, putem Ministarstva pravde BiH, analizira primjenu propisa vezanih za neplaćeno odsustvo državnih službenika.	P
11	Vijeće ministara BiH treba da, putem Ministarstva pravde BiH, razmotri pitanje obavljanja poslova drugog radnog mjesta kako bi se osiguralo pravilno postupanje institucija BiH po ovom pitanju.	P
12	Vijeće ministara BiH, putem nadležnih institucija, treba da dostavi uputstvo institucijama BiH o postupanju prilikom penzionisanja izabranih zvaničnika, nosilaca izvršnih funkcija i rukovodilaca institucija koji su u toku trajanja mandata ispunili uslove za odlazak u penziju, a sve u cilju dosljedne i neselektivne primjene Zakona o radu u institucijama BiH.	P
13	Vijeće ministara je dužno poštovati zakone i propise koji se odnose na imenovanje rukovodilaca institucija te u cilju zakonitog i efikasnog poslovanja institucija blagovremeno imenovati rukovodstvo.	N
14	Potrebno je da Ministarstvo relevantnim podzakonskim aktom jasno i nedvosmisleno definiše način obračuna dnevnica za službena putovanja iz	P

Br. prep.	Tekst preporuke	Status preporuke
	budžeta u slučajevima kada pripadajuće dnevnice za službeno putovanje isplaćuje druga organizacija ili institucija.	
15	Ministarstvo treba urediti pitanje troškova službenih putovanja koji su obuhvaćeni naknadom za stručno obrazovanje, usavršavanje i obučavanje.	P
16	Preporučujemo Ministarstvu da, u saradnji s drugim institucijama, ubrza i okonča aktivnosti vezane za izradu i uspostavljanje jedinstvenih pravila i kriterija za angažman vanjskih saradnika na osnovu ugovora o djelu.	P
17	Ministarstvo treba više pažnje posvetiti analizi zahtjeva budžetskih korisnika na poziciji ugovori o djelu, koristeći se pri tome podacima iz budžetskih zahtjeva iz prethodnih godina i podacima o izvršenju budžeta.	P
18	Nadležna tijela Vijeća ministara i Parlamentarne skupštine, odgovorna za provođenje postupka imenovanja članova upravnih i nadzornih odbora, trebala bi ove postupke vršiti blagovremeno, kako posljedica neimenovanja ne bi bila otežan i nefunkcionalan rad institucija.	P
19	Ministarstvo je dužno jednoobrazno postupati u pogledu višegodišnjih kapitalnih ulaganja u skladu sa relevantnim propisima koji definišu ovu oblast.	N
20	Vijeće ministara, putem nadležnih institucija, treba provesti detaljnu analizu uzroka parničnih i drugih sporova na nivou svih institucija BiH.	P
21	Ministarstvo treba transakcije koje se odnose na potraživanja evidentirati u skladu sa računovodstvenim principima i Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH.	N
22	Ministarstvo treba osmisliti odgovarajući model za knjigovodstveno evidentiranje potraživanja pravosudnih institucija kao i ostalih potraživanja kod institucija kod kojih ista nisu evidentirana u glavnoj knjizi.	P
23	Ministarstvo treba detaljnije propisati politike i procedure ispravke i otpisa potraživanja u institucijama BiH, sve u cilju realnog iskazivanja ove bilansne pozicije u finansijskim izvještajima.	N
24	Pored ispravnog evidentiranja potraživanja u poslovnim knjigama Ministarstvo treba od institucija BiH insistirati da imaju proaktivan stav po pitanju efikasnosti naplate potraživanja.	N
25	Potrebno je da Ministarstvo propiše obavezu uspostave evidencija i izvještavanja o stanju zaliha kod budžetskih korisnika.	P
26	U cilju realnog iskazivanja bilansnih pozicija, a u skladu s računovodstvenim propisima, Ministarstvo treba preispitati opravdanost evidentiranja kursnih razlika na kontima kratkoročnih razgraničenja, naročito na kraju obračunskog perioda.	P
27	Ministarstvo treba osigurati da se izdaci za advokatske usluge za zastupanje u međunarodnim arbitražnim postupcima evidentiraju na odgovarajuću grupu konta rashoda i obaveza u skladu s Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH.	N
28	Ministarstvo treba obračunati amortizaciju na sredstva klasifikovana kao studije izvodljivosti i projektna dokumenta u skladu sa važećom Odlukom o stopama amortizacije.	N
29	Ministarstvo treba imati proaktivnu ulogu u pogledu ispravnog evidentiranja imovine institucija BiH u poslovne knjige, na način da blagovremeno osigura jasne i precizne instrukcije o njihovom postupanju.	P
30	Ministarstvo treba, u saradnji s Ministarstvom pravde, provesti aktivnosti kako bi stvarno stanje depozitnih sredstava po osnovu korištenja usluga Registra zaloga bilo iskazano u Glavnoj knjizi trezora institucija BiH.	N
31	Ministarstvo treba dodatno regulisati pitanje popisa i popisnih aktivnosti u cilju jednoobraznog postupanja institucija BiH, uzimajući u obzir vremensku distancu	N

Br. prep.	Tekst preporuke	Status preporuke
	od posljednjeg donošenja Uputstva (2004. godine) i svih računovodstvenih promjena i praksi koje su se u međuvremenu desile.	
32	Ministarstvo treba popis novčanih sredstava na svim računima izvršiti prema izvodima banaka sa stanjem 31.12. tekuće godine.	N
33	Ministarstvo treba popisom utvrditi realnost iskazanih iznosa na pozicijama potraživanja, obaveza i razgraničenja u poslovnim knjigama s ciljem usaglašavanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem shodno Pravilniku o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH i Uputstvu o popisu imovine i obaveza budžetskih korisnika-institucija BiH.	N
34	Potrebno je da Vijeće ministara, kao osnivač, prema Komisiji za državnu imovinu aktuelizuje rješavanje pitanja koja su stavljena u nadležnost Komisije kako bi se na taj način i imovina kojom raspolažu ili koju koriste institucije BiH stavila u funkciju i zaštitila od svih potencijalnih rizika.	P
35	Od ključne je važnosti da Vijeće ministara uvede ili propiše praksu/mehanizme utvrđivanja odgovornosti radi eventualnog nedomaćinskog, nemarnog i nezakonitog postupanja koje je proizvelo sudske sporove.	P
36	Preporučujemo Ministarstvu da unaprijedi internu evidenciju o sudskim sporovima.	P

Status: N-nova, P-ponovljena[8]

IV IZVJEŠTAJ O OBAVLJENOJ REVIZIJI

1. UVOD

Ured za reviziju je, u skladu sa Zakonom o reviziji institucija BiH, obavio finansijsku reviziju Izvještaja o izvršenju Budžeta.

Prema članu 22. stav 5. Zakona o finansiranju institucija BiH, Ministarstvo je obavezno da u roku od 180 dana od završetka fiskalne godine pripremi i podnese godišnji izvještaj o izvršenju budžeta Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine, nakon njegovog upućivanja Vijeću ministara i Predsjedništvu Bosne i Hercegovine.

Izvještaj o izvršenju Budžeta je sačinjen u zakonskom roku u skladu s Pravilnikom o finansijskom izvještavanju, a na osnovu podataka koje su budžetski korisnici putem Informacionog sistema finansijskog upravljanja (ISFU) unijeli u Glavnu knjigu trezora, podataka koji se generišu i direktno evidentiraju u Sektoru za trezorsko poslovanje, podataka iz Sektora za budžet i podataka iz raspoloživih evidencija Sektora za javni dug. Izvještaj o izvršenju Budžeta je u roku dostavljen na razmatranje i usvajanje Vijeću ministara i Predsjedništvu BiH. Vijeće ministara je Izvještaj o izvršenju Budžeta usvojilo na 50. sjednici održanoj 28.5.2024. godine, a Predsjedništvo BiH je isti izvještaj usvojilo na 16. redovnoj sjednici 4.7.2024. godine.

[8] Nerealizovane preporuke iz prethodnog perioda su, nakon utvrđenog činjeničnog stanja, ponovljene.

Rukovodstvo budžetskih korisnika je primarno odgovorno za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu s navedenim okvirom finansijskog izvještavanja, a što uključuje kreiranje, primjenu i održavanje sistema internih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju finansijskih izvještaja. Pored toga, rukovodstvo budžetskog korisnika je odgovorno i za poslovanje u skladu s odgovarajućim zakonima i propisima, kao i da tokom fiskalne godine osigura namjensko i zakonito korištenje sredstava odobrenih budžetom institucije za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Obaveza budžetskih korisnika je da sačine godišnji finansijski izvještaj i dostave ga Ministarstvu najkasnije do 1. marta naredne fiskalne godine za prethodnu godinu, zajedno s informacijom o sistemu internih kontrola realizovanih tokom godine te preduzetim aktivnostima u cilju realizacije preporuka revizije iz prethodne godine. Budžetski korisnici su dužni da uz obrasce godišnjeg izvještaja dostave i odgovarajuća tekstualna obrazloženja i bilješke vezane za bilansne pozicije. Također, svaki budžetski korisnik je obavezan uz godišnji izvještaj dostaviti i izjavu o odgovornosti za ostvarivanje ciljeva institucije u formi i sadržaju koji je propisalo Vijeće ministara[9].

2. OCJENA REALIZACIJE PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠTAJA

U prethodnom Izvještaju o obavljenoj finansijskoj reviziji Izvještaja o izvršenju budžeta (za 2022. godinu) Ured za reviziju izrazio je mišljenja i to:

- **Mišljenje s rezervom o finansijskim izvještajima** radi:
  - *u Bilansu stanja nisu realno iskazane pozicije stalnih sredstava i kratkoročnih potraživanja, odnosno potcijenjene su za nepoznat iznos zbog izostanka evidentiranja određenih stalnih sredstava i potraživanja te neriješenog pitanja upravljanja državnom imovinom kojom raspolažu ili koju koriste institucije BiH;*
    sa skretanjem pažnje na:
  - *nezadovoljavajući sistem naplate, evidentiranja i kontrole prihoda te usaglašavanja prihoda evidentiranih u Glavnoj knjizi trezora sa podacima iz pomoćnih evidencija kod institucija BiH;*
  - *potencijalne obaveze na osnovu sudskih sporova i izostanak odgovornosti za izgubljene sporove i*
- **Mišljenje s rezervom o usklađenosti** radi:
  - *Zakon o Budžetu za 2022. godinu nije usvojen u skladu sa Zakonom o finansiranju institucija BiH, odnosno rokovima preciziranim navedenim Zakonom;*
    sa skretanjem pažnje na:
  - *angažovanje osoba putem ugovora o djelu za obavljanje poslova u kontinuitetu i na sistematizovanim radnim mjestima;*
  - *dugogodišnja sporost i neefikasnost u realizaciji višegodišnjih kapitalnih ulaganja kod pojedinih institucija BiH i programa posebne namjene.*

[9] Službeni glasnik BiH, broj 96/12

U Izvještaju za 2022. godinu su date preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti, nedostataka i slabosti. Preporuke iz izvještaja prethodnih godina čija je realizacija bila u toku nisu ponovljene u Izvještaju za 2022. godinu, ali se njihova realizacija, kao i realizacija preporuke koja nije mogla biti ocijenjena, kontinuirano prati. Utvrdili smo da je Ministarstvo u 2023. godini od ukupno 51 prethodno date preporuke, realizovalo 10, nije realizovano 24, u toku je realizacija 13 preporuka, a četiri preporuke nisu mogle biti ocijenjene ili nisu relevantne za dalje praćenje.

U narednim tabelama prikazan je pregled ocjene realizacije prethodno datih preporuka.

Tabela 2. Detaljan pregled ocjene realizacije preporuka datih u 2022. godini

Br. prep.	Preporuke iz izvještaja za 2022. godinu	Status
1	U 27 institucija još uvijek nije usklađen pravilnik o unutrašnjoj organizaciji sa odlukama Vijeća ministara BiH.	⊗
2	I tokom 2023. godine je konstatovano da Vijeće ministara BiH nije razmatralo, odnosno nije blagovremeno razmatralo određene dostavljene materijale kao ni donijelo neophodne propise u skladu sa važećim zakonskim propisima.	⊗
3	Budžet institucija BiH za 2023. godinu nije usvojen blagovremeno. Subjekti/institucije uključene u proces donošenja budžeta nisu poštovale propisane procedure i budžetskim kalendarom definisane rokove.	⊗
4	Ministarstvo je preduzelo aktivnosti na usklađivanju obrazaca koji čine godišnji finansijski izvještaj.	●
5	Ministarstvo nije planiralo prihode i primitke institucija na osnovu realnih ulaznih podataka.	⊗
6	Ministarstvo je donijelo izmjene i dopune Pravilnika o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine kojim je propisana forma i sadržaj Obrasca 4/1 – Pregled dinamike zapošljavanja, kako bi se osigurao jednoobrazan način popunjavanja podataka o planiranom i realizovanom broju zaposlenih.	✓
7	Ministarstvo nije sačinilo prijedlog propisa kojim se uređuje postupak nadzora nad Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama BiH.	⊗
8	Nisu predložene izmjene Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH kojim bi se utvrdili koeficijenti za radna mjesta koja nisu obuhvaćena važećim Zakonom.	⊗
9	Ministarstvo nije obavezalo institucije da izvrše provjeru osnovice za obračun minulog staža niti je preduzimalo aktivnosti na propisivanju načina postupanja u slučajevima više obračunate naknade.	⊗
10	Nije izvršena analiza primjene propisa koji regulišu neplaćeno odsustvo.	⊗
11	Vijeće ministara nije razmatralo pitanje obavljanja poslova drugog radnog mjesta u cilju pravilnog i jednakog postupanja u svim institucijama BiH.	⊗
12	Uputstvo o postupanju prilikom penzionisanja izabranih zvaničnika, nosilaca izvršnih funkcija i rukovodilaca institucija koji su u toku trajanja mandata ispunili uslove za odlazak u penziju nije dostavljeno institucijama BiH.	⊗
13	Ministarstvo još uvijek nije pokrenulo aktivnosti na preciznijem uređivanju pitanja troškova koji su obuhvaćeni naknadom za stručno obrazovanje, usavršavanje i obučavanje.	⊗

Br. prep.	Preporuke iz izvještaja za 2022. godinu	Status
14	Ministarstvo komunikacija i prometa BiH je u maju 2024. godine uputilo Informaciju u vezi s obilježavanjem službenih vozila u institucijama BiH radi pribavljanja mišljenja prema Uredu za zakonodavstvo BiH i Ministarstvu finansija BiH, a kako bi istu uputili na sjednicu Vijeća ministara BiH radi razmatranja i usvajanja. U junu 2024. godine Ministarstvo finansija BiH je dostavilo pozitivno mišljenje na upućenu Informaciju.	🟡
15	U budžetu institucija BiH kontinuirano se planiraju sredstva za smještaj institucija BiH koje koriste iznajmljeni prostor. Realizacija pojedinih višegodišnjih projekata za rješavanje trajnog smještaja ne teče planiranom dinamikom, ali su preduzimane aktivnosti koje su u nadležnosti institucija.	🟡
16	Ministarstvo finansija i trezora BiH u 2023. godini nije preduzimalo aktivnosti na saradnji s drugim institucijama vezano za angažman vanjskih saradnika na osnovu ugovora o djelu.	⊗
17	Ni u 2023. godini nadležna tijela Vijeća ministara BiH i Parlamentarne skupštine BiH nisu izvršila blagovremena imenovanja članova upravnih i nadzornih odbora.	⊗
18	U 2023. godini usvojena je Zajednička platforma o principima i načinu implementacije reforme javne uprave u BiH, zatim je uspostavljen Koordinacioni odbor koji je podržao reaktivaciju rada Fonda te su započete aktivnosti na revidiranju Akcionog plana za reformu javne uprave. Međutim, Fond još uvijek ne funkcioniše te je potrebno nastaviti aktivnosti na rješavanju ovog pitanja kroz dalju saradnju nadležnih institucija.	🟡
19	Vijeće ministara BiH nije preduzimalo aktivnosti na analiziranju uzroka parničnih i drugih sporova koji su pokrenuti protiv institucija BiH.	⊗
20	Ministarstvo nije razmatralo pitanje knjigovodstvenog evidentiranja potraživanja pravosudnih institucija kao ni ostalih potraživanja kod institucija kod kojih ista nisu evidentirana u glavnoj knjizi.	⊗
21	Nije propisana obaveza uspostave evidencija i izvještavanja o stanju zaliha kod budžetskih korisnika.	⊗
22	Ministarstvo nije razmatralo pitanje opravdanosti evidentiranja kursnih razlika na bilansnim pozicijama (kratkoročnim razgraničenjima).	⊗
23	U zbirnom bilansu stanja još uvijek nisu realno prikazana stalna sredstva.	⊗
24	Ministarstvo je donijelo odluku o usvajanju izvještaja popisne komisije o stanjima novčanih sredstava na JRT, imovine, potraživanja i obaveza na 31.12.2023. godine na organizacionom kodu 9999 – Trezor.	✓
25	Vijeće ministara nije aktueliziralo rješavanje pitanja koja su stavljena u nadležnost Komisiji za državnu imovinu s ciljem da se imovina kojom raspolažu ili koju koriste institucije BiH stavi u funkciju i zaštiti od svih potencijalnih rizika.	⊗
26	Kako u 2023. godini nije bilo izmjena stopa poreza i doprinosa predmetnu preporuku vezano za potpisivanje testne skripte koja će potvrditi tačnost obračuna prije puštanja izmjena u produkciju, nije bilo moguće ispratiti.	⏸
27	Vijeće ministara BiH nije uvelo niti propisalo praksu/mehanizme za utvrđivanje odgovornosti radi eventualnog nedomaćinskog, nemarnog i nezakonitog postupanja koje je proizvelo sudske sporove.	⊗
28	Interna evidencija koja se vodi u Ministarstvu još uvijek nije unaprijeđena te ne daje pouzdane podatke o isplaćenim troškovima po osnovu pravosnažnih sudskih presuda.	⊗

Tabela 2a. Detaljan pregled ocjene realizacije preporuka datih u ranijim godinama

Br. prep.	Preporuke iz prethodnih izvještaja	Status
1/2021	Vijeće ministara je putem nadležnih institucija preduzelo aktivnosti u cilju uspostave jedinice interne revizije u punom kapacitetu u institucijama BiH tako što su osigurana potrebna finansijska sredstva za zapošljavanje internih revizora i kadrovsku popunu jedinica interne revizije.	✓
2/2021	Centralna harmonizacijska jedinica je analizirala efikasnost jedinica interne revizije za 2023. godinu i putem Godišnjeg konsolidovanog izvještaja interne revizije obavijestila Vijeće ministara, Parlamentarnu skupštinu i institucije BiH o aktivnostima koje su se provodile u 2023. godini. Vijeće ministara BiH je usvojilo Godišnji konsolidovani izvještaj interne revizije i Zaključkom zadužilo institucije, kod kojih su uočeni propusti i slabosti, da su obavezne postupiti po preporukama iz Godišnjeg konsolidovanog izvještaja interne revizije za 2023. godinu.	✓
3/2021	Centralna harmonizacijska jedinica je donijela i realizovala Godišnji plan za obavljanje periodičnog pregleda kvaliteta aktivnosti jedinica interne revizije u institucijama BiH za 2023. godinu. Pregledom je obuhvaćeno cjelokupno djelovanje interne revizije u Graničnoj policiji BiH, sačinjen je izvještaj i mišljenje o usklađenosti sistema interne revizije u Graničnoj policiji.	✓
5/2021	Iako je u Ministarstvu od januara 2023. godine u primjeni Uputstvo o davanju mišljenja Sektora za budžet za materijale koje razmatra, usvaja i donosi Vijeće ministara BiH i dalje su konstatovana određena kašnjenja u postupanju po zahtjevima budžetskih korisnika, kao i neočitovanje Ministarstva po određenim zahtjevima.	●
6/2021	U toku godine izvršena je implementacija informacionog sistema za upravljanje dokumentima kojim je osigurana pretpostavka za sveobuhvatno praćenje zahtjeva budžetskih korisnika za mišljenja na nivou Ministarstva. Primjena sistema za elektronsko upravljanje dokumentima (OWIS) u potpunosti je počela od 17.7.2023. godine.	✓
9/2021	Instrukcijom za sačinjavanje godišnjeg izvještaja o izvršenju budžeta budžetskih korisnika Ministarstvo je obavezalo budžetske korisnike koji ostvaruju prihode od novčanih kazni, sudskih kazni i troškova sudskog postupka da u finansijskim izvještajima prezentuju podatke o ukupnim potraživanjima, naplaćenim i nenaplaćenim iznosima.	✓
10/2021	U nacrtu budžeta za 2024. godinu izmijenjen je sadržaj na način da se iz tabele 1. (Pregled prihoda, primitaka i finansiranja) briše preneseni višak prihoda iz prethodnih godina, koji će biti iskazan u tabeli 2.a. što će biti predmetom praćenja u budućem periodu.	●
13/2021	S obzirom na to da se Uprava za indirektno oporezivanje opredijelila da pitanje dodatka na plaću zaposlenih riješi na drugačiji način kroz izmjene Zakona o Upravi za indirektno oporezivanje, a ne kroz izmjene i dopune Zakona o plaćama i naknadama preporuka nije relevantna za dalje praćenje.	⏸
17/2021	Ministarstvo nije podzakonskim aktom definisalo način obračuna dnevnica za službena putovanja u slučajevima kada dnevnice isplaćuje druga organizacija ili institucija.	✗
18/2021	S obzirom na to da je preporuka data Ministarstvu da preispita raspored službenih vozila u institucijama BiH prema tada postojećem pravilniku, a da je u 2023. godini stupio na snagu novi pravilnik o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH, navedena preporuka se prestaje pratiti.	⏸
20/2021	Ministarstvo je u martu 2023. godine uputilo Vijeću ministara Prijedlog pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o korištenju sredstava za reprezentaciju kojim se reguliše pojam poklona kao i procedure i pravila u vezi s primanjem i davanjem poklona. Međutim, Vijeće ministara BiH se nije očitovalo na dostavljeni Prijedlog pravilnika.	●

Br. prep.	Preporuke iz prethodnih izvještaja	Status
22/2021	U novembru 2023. godine Vijeće ministara BiH je usvojilo informaciju o potrebi izgradnje objekta Obavještajno-sigurnosne agencije. U skladu s idejnim projektom i aktivnostima pripremljena je i dostavljena Odluka na odobravanje višegodišnjeg projekta „Izgradnja objekta sjedišta Obavještajno-sigurnosne agencije BiH“ za period od 2024. do 2026. godine.	
25/2021	Direkcija za civilno zrakoplovstvo je u decembru 2023. godine dostavila Prijedlog odluke o načinu nabavke i visini sredstava za nabavku zgrade za smještaj Direkcije za civilno zrakoplovstvo nadležnom Ministarstvu komunikacija i prometa BiH koja je upućena na dalje postupanje prema Vijeću ministara BiH.	
7/2020	Ministarstvo uzima učešće po pitanju osiguranja pretpostavki za donošenje Međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor, u okviru svojih nadležnosti.	
10/2020	Prilikom obavljanja finansijske revizije u institucijama BiH za 2023. godinu i dalje su, u određenim slučajevima, utvrđene slabosti u pogledu sravnjivanja i praćenja naplate prihoda, iako je Ministarstvo omogućilo korištenje web-servisa i donijelo Instrukciju o sravnjivanju prihoda tako da će se funkcionalno korištenje servisa za sravnjenje prihoda pratiti u budućem periodu.	
28/2020	Ministarstvo nije detaljno analiziralo i reduciralo zahtjeve budžetskih korisnika za poziciju ugovora o djelu.	
30/2020	Sa korisnicima sredstava na osnovu donesene Odluke Vijeća ministara zaključeni su ugovori o korištenju grant sredstava kojima su definisana međusobna prava i obaveze ugovorenih strana (način izvještavanja, rok za izvještavanje, postupanje ukoliko se traženi izvještaj ne dostavi ili odobrena sredstva ne opravdaju). Međutim, i dalje postoje slučajevi u kojima je vršeno sufinansiranje projekata koji su već realizovani, dok je za veći dio projekata rok za dostavu izvještaja o utrošku sredstava druga polovina 2024. godine.	
34/2020	Centralna evidencija o plaćanjima članarina koju vodi Ministarstvo vanjskih poslova BiH sadrži sve podatke predviđene Instrukcijom o načinu planiranja, vođenja evidencija, plaćanja i izvještavanja o realizovanim članarinama BiH u međunarodnim organizacijama.	
35/2020	Ministarstvo prati poslovanje preko poslovnih banaka u pogledu transferisanja sredstava i u najvećem broju slučajeva pridržava se internih procedura u primjeni nultog salda na transakcijskim računima, a u situaciji viška sredstava generiše se nalog za prijenos tih sredstava na račun kod Centralne banke BiH.	
36/2020	Još uvijek postoje otvoreni računi na kojima duži niz godina nema prometa, mada je Ministarstvo preduzimalo aktivnosti na rješavanju ovog pitanja i tražilo informacije o statusu računa od budžetskih korisnika za čije potrebe su otvoreni, i dalje pojedini budžetski korisnici nisu odgovorili na upite Ministarstva.	
38/2020	Nisu konstatovane nepravilnosti u iskazivanju naturalnih donacija u pojedinačnim izvještajima budžetskih korisnika shodno važećoj instrukciji Ministarstva.	
40/2020	Preporuka vezana za sačinjavanje narativnih obrazloženja po vrstama novčanih tokova nije relevantna za dalje praćenje s obzirom na to da su u toku aktivnosti na uvođenju IPSAS standarda za institucije BiH.	
9/2019	Aktivnosti na implementaciji Strategije reforme upravljanja javnim finansijama u institucijama BiH se provode, prema Instrukciji broj 1 (priprema Dokumenta okvirnog budžeta institucija BiH za period 2024 – 2026. godina) zahtjevi su podnošeni – prezentovani kroz novu tabelu programske strukture, uz nove šifre programa i programskih aktivnosti, te nove indikatore (krajnji ishod na nivou programa).	

Status: realizovana preporuka[10], preporuka čija je realizacija u toku[11], nerealizovana preporuka[12], preporuka koja nije mogla biti ocijenjena u revidiranom periodu ili nije relevantna za dalje praćenje [13].

3. SISTEM INTERNIH KONTROLA

Sistem internih kontrola u javnom sektoru PIFC (Public Internal Financial Control) čine tri stuba koja bi trebala da osiguraju dovoljno sinergijskih efekata kako bi se osiguralo razumno uvjerenje da interne kontrole funkcionišu adekvatno i efektivno, a to su:

- Finansijsko upravljanje i kontrola (FUK), koje je usmjereno na jačanje odgovornosti za ostvarivanje ciljeva institucije, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcionisanje sistema finansijskog upravljanja i kontrole u instituciji,
- Funkcionalna, nezavisna i decentralizovana interna revizija (IR) koja ima ulogu da pruži pomoć rukovodiocu institucije vršeći pregled adekvatnosti i efektivnosti internih kontrola u instituciji i
- Centralna harmonizacijska jedinica (CHJ), kao posebna jedinica, koja razvija i usmjerava procese PIFC-a.

Tokom revizije za 2023. godinu ponovno smo uočili iste ili slične nedostatke i nepravilnosti u funkcionisanju institucija Bosne i Hercegovine (o čemu najbolje svjedoči obim nerealizovanih preporuka datih prethodnih godina), koji upućuju na zaključak kako cjelokupan sistem internih kontrola u institucijama BiH još uvijek nije na zadovoljavajućem nivou, odnosno da nije potpuno uspostavljen i efikasan u svim segmentima poslovanja. Ponovno smo utvrdili sljedeće nedostatke i slabosti: brojni propusti i nedostaci prisutni su u provedenim postupcima javnih nabavki; proces zapošljavanja i angažovanja osoblja i dalje nije transparentan; pravilnici o unutrašnjoj organizaciji kod većeg broja institucija još uvijek nisu usklađeni sa odlukama Vijeća ministara; realizacija višegodišnjih kapitalnih izdataka i dalje nije na zadovoljavajućem nivou (značajna finansijska sredstva su godinama rezervisana, neiskorištena i imobilna); nije u potpunosti riješen problem sravnjenja naplate prihoda koje određene institucije ostvaruju na osnovu svoga poslovanja; u određenom broju institucija nije uspostavljena i popunjena interna revizija; sistem finansijskog upravljanja i kontrole i dalje je nedovoljno izgrađen i efikasan; dokumentacija i evidencija vezana za upotrebu službenih vozila kod većeg broja institucija nije potpuna i uređena; itd.

Ono što je važno istaknuti jeste činjenica da se gore navedeni nedostaci ponavljaju već duži niz godina, da su ovi nedostaci poznati nadležnim institucijama, a da sistem internih kontrola ne funkcioniše na zadovoljavajućem nivou, a ne preduzimaju se značajni koraci u cilju njihovog rješavanja. Smatramo da Ministarstvo (i svi budžetski korisnici) putem sistema internih kontrola mogu u velikoj mjeri spriječiti ponavljanje nepravilnosti i nenamjensko trošenje javnih sredstava. Uloga Vijeća ministara, Predsjedništva BiH i Parlamentarne skupštine BiH u ovom procesu je također veoma važna, jer se donošenjem novih ili izmjenama postojećih zakonskih rješenja, pravovremenim donošenjem kvalitetnih provedbenih propisa, pravovremenim usvajanjem budžeta, direktno utiče na jačanje odgovornosti za utrošeni javni novac, povećanje finansijske discipline te zakonito, racionalno, efikasno i transparentno trošenje javnih sredstava.

[10] Realizovane su aktivnosti navedene u preporuci.
[11] U toku je realizacija aktivnosti te stoga u ovom Izvještaju nije data nova preporuka, ali je dat opis stanja i provedenih aktivnosti.
[12] Nisu preduzimane aktivnosti na realizaciji preporuke te je stoga u ovom Izvještaju ponovljena preporuka za predmetni proces.
[13] Preporuka nije mogla biti ocijenjena u ovom ciklusu revizije, ali će biti ocijenjena kad se za to steknu uslovi ili nije relevantna za dalje praćenje jer realizacija ne zavisi od institucije.

Uloga regulatornih tijela i agencija[14] je također veoma važna u sistemu internih kontrola jer se, nerijetko upravo na osnovu njihovih saglasnosti, stavova i mišljenja provode postupci kojima se dovode u pitanje transparentnost i zakonitost postupanja institucija BiH.

Detaljnija obrazloženja o uočenim nepravilnostima i nedostacima tokom 2023. godine data su u odgovarajućim poglavljima ovog Izvještaja.

- **Računovodstvene politike**

U institucijama BiH funkcionisanje Informacionog sistema finansijskog upravljanja (ISFU) sa finansijsko-računovodstvenog aspekta je centralizovano s automatizovanim sistemom Glavne knjige trezora i pomoćnih knjiga, s tim da nadzor i kontrolu nad sistemom provodi Ministarstvo. Zakonom o finansiranju institucija BiH utvrđena je modifikovana računovodstvena osnova kao osnova za evidenciju prihoda i rashoda budžeta institucija BiH. Modifikovana računovodstvena osnova podrazumijeva računovodstvenu evidenciju prihoda u periodu kada postaju raspoloživi i mjerljivi, a rashoda u momentu nastanka obaveze. Izvještaji o izvršenju Budžeta institucija BiH pripremaju se u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju za institucije BiH, dok se računovodstvena evidencija u sistemu Glavne knjige trezora vrši u skladu sa Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH.

Zakonom o računovodstvu i reviziji BiH koji je donesen još 2004. godine definisano je da će do objavljivanja međunarodnih računovodstvenih standarda za vlade i druga pravna lica iz javnog sektora, budžeti, budžetski korisnici i vanbudžetski fondovi u BiH primjenjivati važeće propise institucija BiH, entiteta i Brčko distrikta o računovodstvu i finansijskom izvještavanju.
Međutim, navedeni međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor nisu doneseni.

Usvajanjem i primjenom međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor ispunili bi se uslovi za usklađenost i obradu računovodstvenih podataka javnog sektora, kao i mogućnost upoređivanja finansijskih izvještaja za javni sektor u BiH.

Vijeće ministara je usvojilo strategije upravljanja javnim finansijama i to 2022. godine usvojilo je Sveobuhvatnu strategiju upravljanja javnim finansijama u BiH za period 2021 – 2025. godina, a u februaru 2021. godine usvojena je Strategija reforme upravljanja javnim finansijama u institucijama Bosne i Hercegovine za period 2021 – 2025. godina. U okviru Projekta IPA 2020 u saradnji s Evropskom komisijom počela je implementacija EU projekta, u junu 2024. godine izrađen je Akcioni plan procesa i aktivnosti za primjenu IPSAS standarda za institucije BiH. Navedeni dokument je donesen u okviru Aktivnosti 3. – Podrška primjeni IPSAS standarda za institucije BiH, Federaciju BiH i Brčko distrikt. Akcioni plan je okarakterisan kao krovni dokument procesa podrške za primjenu IPSAS standarda za period 2025 – 2027. za institucije BiH.

Ured za reviziju je po pitanju usvajanja i primjene međunarodnih računovodstvenih standarda za javni sektor dao preporuku u prethodnom periodu, te smo na osnovu prethodno prezentovanog ocijenili da je realizacija iste u toku (red. br. 7/2020 u Tabeli 2a), a što će biti predmetom daljeg praćenja do okončanja implementacije.

[14] Agencije za državnu službu BiH, Ministarstva pravde BiH i sl.

- **Usklađivanje pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji institucija Bosne i Hercegovine sa odlukama Vijeća ministara BiH**

Institucije Bosne i Hercegovine su bile u obavezi da do kraja aprila 2014. godine usklade pravilnike o unutrašnjoj organizaciji s odredbama Odluke o principima za utvrđivanje unutrašnje organizacije organa uprave Bosne i Hercegovine[15] i Odluke o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima za opis poslova radnih mjesta u institucijama Bosne i Hercegovine.[16]
Navedene odluke su donesene u cilju harmonizacije i primjene istih principa o načinu unutrašnje organizacije, razvrstavanja i opisa radnih mjesta u organima uprave Bosne i Hercegovine.

Uvidom u finansijske izvještaje pojedinačnih institucija utvrdili smo da je u toku 2023. godine usvojeno pet pravilnika o sistematizaciji. Od 74 revidirane institucije, kod 18 je u mišljenju o usklađenosti poslovanja skrenuta pažnja na neusklađenost pravilnika o unutrašnjoj organizaciji sa odlukama Vijeća ministara BiH. Ukupno su četiri institucije dostavile pravilnike na razmatranje i usvajanje Vijeću ministara BiH (jedna institucija dostavila u oktobru 2022. godine, dvije u 2023. godini i jedna u 2024. godini). Navedene prijedloge pravilnika Vijeće ministara BiH je u 2023. godini razmatralo, ali nije usvojilo zbog potrebe dodatnih usaglašavanja. Vijeće ministara BiH je zauzelo stav kako se neće izjašnjavati po pitanju prijedloga pravilnika dok se ne dostave mišljenja nadležnih institucija ili ne usaglase i razjasne nedoumice iz mišljenja Ministarstva finansija i trezora BiH.

Analizirajući dinamiku aktivnosti na usaglašavanju pravilnika sa odlukama Vijeća ministara BiH možemo konstatovati da se ista odvija veoma sporo. Iako je od donošenja Odluke o principima i Odluke o kriterijima prošlo više od devet godina, još uvijek sve institucije nisu uskladile svoje pravilnike s odlukama Vijeća ministara BiH.

Kod određenog broja institucija su, imenovanjem novog rukovodstva, započete aktivnosti na izradi prijedloga pravilnika o sistematizaciji obustavljene te su započete aktivnosti na donošenju novog prijedloga pravilnika čime je obaveza usklađivanja istog sa odlukama Vijeća ministara BiH vraćena u početnu fazu. Određene institucije su pokrenule aktivnosti kako bi uskladile svoje pravilnike sa pomenutim odlukama Vijeća ministara BiH, ali taj proces još nisu završile, dok neke institucije nisu ni pokušale pokrenuti aktivnosti na usklađivanju svojih pravilnika.
Jedan od razloga nedonošenja usklađenih pravilnika o unutrašnjoj organizaciji jeste što većina institucija nije na vrijeme započela proces usklađivanja svojih pravilnika zbog čega dolazi do kašnjenja u cijelom procesu. Također, na kašnjenje su uticali i neujednačeni stavovi između institucija i institucija nadležnih za davanje mišljenja po pitanju sadržaja pravilnika o unutrašnjoj organizaciji (npr. Ministarstvo pravde BiH je ukazivalo na potrebu korekcije predloženih opisa poslova za određena radna mjesta, Ministarstvo finansija i trezora BiH nije podržalo broj sistematizovanih radnih mjesta i/ili su date primjedbe u pogledu razvrstavanja radnih mjesta srednje stručne spreme u platne razrede i sl.).

Imajući u vidu činjenicu da su institucije BiH bile dužne da do kraja aprila 2014. godine usklade pravilnike o unutrašnjoj organizaciji sa gore navedenim odlukama, od ključne je važnosti da institucije okončaju aktivnosti na izradi novog pravilnika koji će biti usklađen s navedenim odlukama Vijeća ministara BiH i potrebama institucije.

[15] Službeni glasnik BiH, broj 30/13
[16] Službeni glasnik BiH, broj 30/13, 67/15 i 51/18

PREPORUKA 1

Vijeće ministara i Ministarstvo su dužni preduzeti aktivnosti iz svoje nadležnosti kako bi institucije uskladile pravilnike o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta s važećim odlukama Vijeća ministara BiH.

- **Postupanje Ministarstva po zahtjevima budžetskih korisnika**

Ministarstvo daje mišljenja na materijale koje razmatra, usvaja i donosi Vijeće ministara BiH[17]. U okviru Ministarstva, podijeljena je nadležnost za davanje mišljenja u zavisnosti od sadržaja materijala na: Sektor za trezorsko poslovanje, Sektor za finansijsko planiranje razvoja i koordinaciju međunarodne pomoći i Sektor za budžet.

Ministarstvo evidenciju ulazne i izlazne pošte vodi kroz sistem za elektronsko upravljanje dokumentima (OWIS). U okviru tog sistema moguće je generisati izvještaje koji će na osnovu klasifikacijske oznake ispisati pregled zahtjeva za mišljenja upućenih Ministarstvu u 2023. godini po sektorima. Međutim, primjena navedenog sistema u potpunosti je počela od 17.7.2023. godine.

Po pitanju realizacije preporuke date u vezi s postupanjem Ministarstva po zahtjevima budžetskih korisnika, Ministarstvo je donijelo interni akt[18] kojim je regulisan postupak davanja mišljenja te utvrđeni rokovi za postupanje i odgovornosti zaposlenih za postupanje od dana prijema materijala. Uvidom u dostavljene preglede zahtjeva za davanje saglasnosti i mišljenja Ministarstva konstatovano je da je u određenim slučajevima[19] Ministarstvo i tokom 2023. godine kasnilo s dostavljanjem odgovora institucijama BiH po zaprimljenim zahtjevima[20]. Navedena kašnjenja su se kretala u rasponu od deset dana do nekoliko mjeseci u odnosu na utvrđene rokove. Također, u manjem broju slučajeva[21], u Ministarstvu se nisu očitovali po zaprimljenim zahtjevima. Navedeni akti za koje su utvrđena kašnjenja ili neočitovanje Ministarstva odnosili su se na mišljenja na prijedloge: programa rada institucija, odluke o odobravanju novog zapošljavanja, pravilnike o unutrašnjoj organizaciji institucija, odluke o odobravanju sredstava iz tekuće rezerve, odluke o odobravanju višegodišnjih projekata, nacrte pravilnika o uslovima nabavke i načinu korištenja vozila za specijalizovane namjene u institucijama i sl.

Ured za reviziju je u prethodnim godinama davao preporuke po pitanju postupanja Ministarstva po zahtjevima budžetskih korisnika (preporuka broj 5/2021 u Tabeli 2a) te je ocijenio da Ministarstvo preduzima aktivnosti koje su prethodno prezentovane, a što će biti predmetom daljeg praćenja do okončanja implementacije.

[17] U skladu s članom 31. stav 1. tačka e) Poslovnika o radu Vijeća ministara BiH;
[18] Uputstvo o davanju mišljenja Sektora za budžet za materijale koje razmatra, usvaja i donosi Vijeće ministara BiH, broj 05-02-3-8378-1/22 od 29.12.2022. godine;
[19] U 17% slučajeva u odnosu na ukupan broj predmeta.
[20] Članom 33. Poslovnika o radu Vijeća ministara BiH rok za postupanje je 10 dana od dana prijema materijala, a kada se radi o pitanjima o kojima treba hitno zauzeti stav, organi su dužni dati mišljenje odmah;
[21] Ministarstvo je 2023. godine zaprimilo 626 zahtjeva za postupanje. Od navedenog broja, Ministarstvo se nije očitovalo-dalo mišljenje na 13 zahtjeva.

- **Postupanje Vijeća ministara BiH po zahtjevima budžetskih korisnika**

I tokom obavljanja pojedinačnih finansijskih revizija za 2023. godinu konstatovan je određeni zastoj u zvaničnoj komunikaciji između pojedinih institucija BiH i Vijeća ministara BiH. Naime, i dalje postoje slučajevi da se akti institucija, koji su dostavljeni Generalnom sekretarijatu Vijeća ministara BiH, ne razmatraju, kao i slučajevi neblagovremenog usvajanja i davanja saglasnosti na akte budžetskih korisnika od strane Vijeća ministara BiH. Među dostavljenim materijalima se radi i o pitanjima koja mogu imati uticaj na poslovanje institucija u pogledu funkcionalnog obavljanja njihovih nadležnosti i ostvarenja ciljeva poslovanja budući da odluke koje donosi Vijeće ministara BiH imaju finansijski, pravni, sigurnosni i općedruštveni značaj.[22]

Kao što smo to ranije isticali, nepravovremeno razmatranje i usvajanje dostavljenih materijala na sjednicama Vijeća ministara BiH može za posljedicu imati ograničavanje aktivnosti institucija BiH i negativne efekte po javna sredstva, s obzirom na to da od samog odgovora i odluka Vijeća ministara BiH zavisi dalji način funkcionisanja institucija u okvirima njihove nadležnosti.

Kroz procese finansijske revizije institucija konstatovane su i situacije gdje ministarstva i druge institucije nadležne za davanje svojih mišljenja, nisu blagovremeno odgovorile na akte institucija, a što je često razlog neupućivanja takvih materijala Vijeću ministara BiH na razmatranje. Izostanak njihovih pravovremenih odgovora na zahtjeve institucija je u suprotnosti sa članom 33. Poslovnika o radu Vijeća ministara BiH, budući da je rok za postupanje deset dana od dana prijema materijala, a kada se radi o pitanjima o kojima treba hitno zauzeti stav, organi su dužni dati mišljenje odmah. Navedeno će biti predmetom finansijskih revizija u narednom periodu.

PREPORUKA 2

Vijeće ministara je dužno blagovremeno razmatrati dostavljene materijale i donositi neophodne propise u skladu s važećim zakonskim propisima, te blagovremeno preduzimati adekvatne aktivnosti i mjere kako bi sve ostale relevantne institucije ispunile svoje zakonske obaveze.

4. USVAJANJE BUDŽETA ZA 2023. GODINU

Ministarstvo je, kao nadležna institucija za pripremu budžeta i finansiranje budžetskih institucija, u skladu s budžetskim kalendarom pokrenulo aktivnosti na pripremi i izradi budžeta za 2023. godinu. Ministarstvo je 23.2.2022. godine budžetskim korisnicima dostavilo Instrukciju za budžetske korisnike broj 1. Analizirajući dinamiku realizacije definisanih aktivnosti konstatujemo da se značajno kasnilo u dijelu usvajanja dokumenata. Vijeće ministara BiH je bilo u obavezi da Dokument okvirnog budžeta za period 2023 – 2025. godina usvoji do 30. juna 2022. godine, međutim, isti je usvojen tek 15. marta 2023. godine.
Usvajanje navedenog dokumenta, kao i Zakona o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2023. godinu (u daljem tekstu: Zakon o budžetu) direktno je vezano za usvajanje dokumenta Globalni okvir fiskalnog bilansa i politika u BiH za period 2023 – 2025. godina, koji je trebao da se donese do 31. maja 2022. godine. Fiskalno vijeće BiH je, uz

[22] Primjer su prijedlozi: pravilnika o unutrašnjoj organizaciji, odluke o imenovanju rukovodilaca institucija, odluke o višegodišnjim projektima te prijedlog pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o korištenju sredstava za reprezentaciju kojim se reguliše pojam poklona kao i procedure i pravila u vezi s primanjem i davanjem poklona koji je uputilo Ministarstvo finansija i trezora BiH.

zakašnjenje od devet mjeseci, 6. marta 2023. godine dalo saglasnost na Globalni okvir fiskalnog bilansa i politika BiH, na osnovu kojeg je zaključen Sporazum o usvajanju dokumenta Globalni okvir fiskalnog bilansa i politika u BiH za period 2023 – 2025. godine. Sporazumom o usvajanju dokumenta Globalnog okvira fiskalnog bilansa i politika u BiH za period 2023 – 2025. godine okvir budžeta institucija BiH za 2023. godinu povećan je u odnosu na prethodnu godinu za 241.800.000 KM i iznosi 1.315.400.000 KM.

Kašnjenje u zaključivanju navedenog Sporazuma reflektovalo se i na dostavljanje Prijedloga dokumenta okvirnog budžeta institucija BiH za period 2023 – 2025. godina Vijeću ministara na razmatranje i usvajanje od strane Ministarstva. Navedeni dokument Vijeće ministara usvojilo je 15. marta 2023. godine, sa zakašnjenjem od osam mjeseci. Istog dana Vijeće ministara je usvojilo i Nacrt zakona o budžetu za 2023. godinu (zakonski rok je bio 15. oktobar 2022. godine). Predsjedništvo BiH je na 9. vanrednoj sjednici, održanoj 20.3.2023. godine, utvrdilo Prijedlog zakona o budžetu za 2023. godinu (zakonski rok bio 1. novembar 2022. godine) koji je proslijeđen Parlamentarnoj skupštini BiH na odlučivanje. Parlamentarna skupština BiH je usvojila Zakon o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2023. godinu 30.3.2023. godine.

Usvojenim Zakonom o budžetu za 2023. godinu odobreni su rashodi u ukupnom iznosu od 2.561.366.362 KM, od čega je za finansiranje rada institucija odobreno 1.315.400.000 KM, a 1.245.966.362 KM za servisiranje vanjskog duga.

Tokom godine, prema prezentovanim podacima, izvršena je izmjena i korekcija usvojenog Zakona o budžetu kojom su sredstva uvećana za 248.321.977 KM, tako da su ukupna raspoloživa sredstva, uključujući i sredstva za servisiranje vanjskog duga u 2023. godini iznosila 2.809.688.339 KM. Uvećanje se najvećim dijelom odnosi na promjenu strukture budžeta koja je vršena u dijelu promjene strukture višegodišnjih kapitalnih ulaganja.

S obzirom na to da Parlamentarna skupština BiH nije usvojila Zakon o budžetu prije početka fiskalne godine, finansiranje institucija u prvom kvartalu godine bilo je privremeno. Za finansiranje institucija BiH odobravana je ¼ sredstava odobrenih Zakonom o Budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2022. godinu.

Analizirajući kroz godine dinamiku usvajanja budžeta može se konstatovati da se zakonom definisani rokovi za usvajanje budžeta ne poštuju. S obzirom na to da se kasnilo s usvajanjem Globalnog okvira fiskalnog bilansa i politika BiH za 2023. godinu, isto se reflektovalo i na realizaciju drugih zakonom definisanih aktivnosti koje slijede u procesu donošenja budžeta. I pored činjenice da je zakonom definisan način finansiranja institucija u slučaju neusvajanja zakona o budžetu, odnosno da su sredstva za finansiranje rada institucija osigurana u iznosu od jedne četvrtine budžeta za 2022. godinu, ovakvo postupanje u kontinuitetu značajno utiče i ograničava realizaciju započetih i pokretanje novih, planiranih aktivnosti institucija. Imajući u vidu da je rad institucija u 2019. godini u potpunosti finansiran u skladu s odlukama o privremenom finansiranju, kao i prva polovina 2020. godine, budžet za 2021. godinu nije ni usvojen, dok je i u prvoj polovini 2022. godine i prvom kvartalu 2023. godine rad institucija privremeno finansiran. Navedena situacija značajno utiče i direktno se reflektuje na planiranje i ostvarivanje ciljeva institucija. Neblagovremeno usvajanje budžeta, odnosno finansiranje institucija na privremenoj osnovi, onemogućava budžetske korisnike da pokreću nove i realizuju započete kapitalne projekte koji su neophodni za redovne aktivnosti iz nadležnosti institucija BiH. Neblagovremeno usvajanje budžeta značajno povećava rizik za neefikasno i neefektivno poslovanje i trošenje javnih sredstava.

PREPORUKA 3

Potrebno je da svi subjekti/institucije[23] ulože dodatne napore kako bi budžet institucija BiH bio usvojen pravovremeno uz poštovanje propisanih procedura i budžetskog kalendara, a sve u cilju efikasnijeg i efektivnijeg rada institucija BiH i jačanja povjerenja u njihov rad.

Kroz revizione aktivnosti konstatovano je da je Upravi za indirektno oporezivanje Zakonom o budžetu za 2023. godinu odobren značajno veći iznos sredstava na poziciji kapitalnih ulaganja – nabavka građevine, od traženog iznosa.
Naime, uvidom u dokument Nacrta zakona o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza za 2023. godinu koji je Ministarstvo 16.11.2022. godine uputilo Vijeću ministara BiH na usvajanje, Upravi za indirektno oporezivanje na poziciji nabavka građevina su predložena sredstva u iznosu od 5.000.000 KM. Međutim, po usvajanju Globalnog okvira fiskalnog bilansa i politika BiH za 2023 – 2025. godinu, pri izradi novog nacrta budžeta, Ministarstvo je Upravi za indirektno oporezivanje na poziciji nabavke građevina predložilo povećanje sredstava za 34.550.000 KM iako Uprava kao budžetski korisnik to povećanje nije tražila.
Razlog i osnova za iskazano povećanje sredstava nisu navedeni, niti je kroz službene zabilješke obrazloženo povećanje raspoloživosti sredstava na ovoj poziciji. Prema dobijenim informacijama u Sektoru za budžet povećanje raspoloživih sredstava je izvršeno po usmenom nalogu.
Navedeno postupanje Ministarstva predstavlja odstupanje od Zakona o finansiranju institucija BiH (člana 7.) i provedbenim propisima propisanih procedura podnošenja i odobravanja budžetskog zahtjeva koji se zasniva na iskazanim potrebama budžetskog korisnika, gornjoj granici rashoda te konsultacijama i pregovorima dvije strane koje imaju dokumentovan trag.
U konačnici, po usvajanju budžeta za 2023. godinu, Upravi za indirektno oporezivanje je odobreno 39.550.000 KM na poziciji nabavke građevina. Tokom godine vršena je izmjena i dopuna odobrenih sredstava na ovoj poziciji (detaljnije u tački 9.3.1. Izvještaja – Višegodišnja kapitalna ulaganja).

PREPORUKA 4

Ministarstvo je dužno da u potpunosti poštuje procedure donošenja budžeta propisane Zakonom o finansiranju institucija BiH i provedbenim propisima tako da osigura da se na bazi iskazanih potreba budžetskih korisnika i gornje granice rashoda utvrđuje konačan prijedlog pri čemu aktivnosti usaglašavanja budžeta trebaju biti utemeljene na dokumentaciji i transparentno obrazložene.

[23] Fiskalno vijeće, Vijeće ministara, Ministarstvo, Predsjedništvo i Parlamentarna skupština.

5. IZMJENE I DOPUNE BUDŽETA

5.1. Prestrukturisanje budžeta

Zakon o Budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2023. godinu usvojen je krajem marta 2023. godine, a stupio na snagu 1.4.2023. godine[24]. Do momenta usvajanja Budžeta, na osnovu odredbi Zakona o finansiranju institucija BiH[25], finansiranje je vršeno na osnovu Instrukcije o privremenom finansiranju.
Prestrukturisanje rashoda budžeta vršeno je na osnovu Instrukcije o prestrukturisanju rashoda budžetskih korisnika za 2023. godinu[26]. Navedenom Instrukcijom je definisano da Ministarstvo razmatra zahtjeve za prestrukturisanje i nakon završene analize donosi odgovarajuću odluku (da li prihvata zahtjev u cijelosti, djelimično ili ga odbacuje) i o tome obavještava budžetskog korisnika (podnosioca zahtjeva za prestrukturisanje rashoda).

Prema informacijama Ministarstva, u periodu 1.1 – 31.12.2023. godine zaprimljeno je 125 zahtjeva za prestrukturisanje od čega je donesena 121 odluka o prestrukturisanju rashoda (113 prestrukturisanja je u potpunosti odobreno, a osam zahtjeva korisnika je djelimično odobreno). Za tri budžetska korisnika nije odobren zahtjev za prestrukturisanje rashoda, za šest budžetskih korisnika nije vršeno prestrukturisanje rashoda, dok je jedan zahtjev povučen.

U 2023. godini, shodno odlukama o prestrukturisanju rashoda, ukupan iznos prestrukturisanja rashoda za 69 budžetskih korisnika iznosi 26.122.086 KM ili 2% u odnosu na Budžet za 2023. godinu (1.315.400.000 KM), odnosno 2,2% u odnosu na izvršenje Budžeta za 2023. godinu u izvještajnom periodu (1.185.210.338 KM[27]). Kao razlog za prestrukturisanje rashoda budžetski korisnici su navodili sljedeće: neblagovremeno usvajanje budžeta i finansiranje u prethodnoj godini koje se zasnivalo na odlukama/instrukcijama o privremenom finansiranju pri čemu nije bila moguća nabavka stalnih sredstava u 2022. godini pa su institucije pokušale osigurati nabavku potrebnih stalnih sredstava u 2023. godini, fluktuacija zaposlenih u institucijama BiH, inflatorna kretanja koja su uticala na rast cijena vezanih za proizvode, robe i usluge i slično.

Prema dostavljenim podacima Ministarstva, u konačnici, ukupnim prestrukturisanjem su uvećani kapitalni izdaci u iznosu od 7.311.866 KM, a umanjeni su tekući izdaci u iznosu od 7.014.866 KM, tekući transferi i grantovi u iznosu od 250.000 KM i kapitalni transferi i grantovi u iznosu od 47.000 KM.

U okviru povećanja i umanjenja rashoda u okviru ekonomskih kategorija najveći uticaj je imalo prestrukturisanje rashoda Ministarstva odbrane BiH, Granične policije BiH, Uprave za indirektno oporezivanje BiH, Ministarstva vanjskih poslova BiH, Obavještajno-sigurnosne agencije BiH i Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera BiH.

Kod 13 budžetskih korisnika (koji su zahtjeve podnijeli u decembru 2023. godine), Ministarstvo je odobrilo prestrukturisanje sredstava za pokriće obaveza koje su institucije već stvorile, odnosno evidentirale rashode, iako sredstva za te rashode nisu odobrena u okviru iznosa alociranog za tu budžetsku instituciju kako je propisano Zakonom o finansiranju institucija BiH.

[24] Službeni glasnik BiH broj 22/23
[25] Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13 i 38/22
[26] 05-02-2-3102-2/23 od 12.04.2023.godine
[27] Nisu uključena namjenska sredstva za servisiranje vanjskog duga iz fonda 40.

Naime, članom 14. stav 2. Zakona o finansiranju institucija BiH propisano je da budžetskim korisnicima nije dozvoljeno da stvaraju obaveze, odnosno rashode ili opterećenja budžetskih pozicija, ako sredstva za te rashode ili opterećenja budžetskih pozicija nisu odobrena u okviru iznosa alociranog za tu budžetsku instituciju.

Prema informacijama Ministarstva na prethodno navedeno, prestrukturisanje rashoda je odobreno da bi se izbjegli sudski troškovi i eventualne zatezne kamate s obzirom na to da su obaveze već stvorene.

Napominjemo da je u određenim slučajevima prilikom donošenja odluke o prestrukturisanju rashoda za pojedine budžetske korisnike, Ministarstvo sugerisalo da se pravovremeno, sistemski i sveobuhvatno pristupa procesu planiranja i kontroli izvršenja budžeta te da se unaprijede navedeni procesi s jasno utvrđenim ciljevima i potrebama.

Revizijom finansijskih izvještaja pojedinačnih budžetskih korisnika utvrđeno je da jednoj instituciji Ministarstvo nije odgovorilo u roku definisanom Poslovnikom o radu Vijeća ministara BiH. Naime, budžetski korisnik je zahtjev za prestrukturisanje rashoda uputio Ministarstvu u decembru 2023. godine, a Ministarstvo je Odluku o prestrukturisanju dostavilo istom tek 28.2.2024. godine.

Navedenim Poslovnikom je definisano da su Ured za zakonodavstvo, ministarstva i drugi organi iz člana 31. Poslovnika dužni da daju svoje mišljenje obrađivaču najkasnije u roku od 10 dana od dana prijema materijala, a kada se radi o pitanjima o kojima treba hitno zauzeti stav, organi su dužni dati mišljenje odmah.

PREPORUKA 5

Ministarstvo je dužno da nakon razmatranja zahtjeva za prestrukturisanje donosi odgovarajuće odluke uz potpuno poštovanje propisanih rokova koji su definisani Poslovnikom o radu Vijeća ministara BiH.

5.2. Tekuća rezerva

Zakonom o finansiranju regulisano je pitanje upotrebe tekuće rezerve o kojoj odlučuje Vijeće ministara po dobijanju mišljenja Ministarstva finansija i trezora BiH. Budžetsko izdvajanje za tekuću rezervu ne smije preći iznos od 3% ukupnog budžeta izuzimajući iznos za servisiranje vanjskog duga. Sredstva tekuće rezerve se mogu koristiti za:

a) finansiranje hitnih i vanrednih izdataka programa koji nisu uvršteni u budžet;
b) finansiranje troškova međunarodnih sporova i arbitraža;
c) finansiranje novih institucija BiH koje tokom fiskalne godine steknu status budžetskog korisnika;
d) grantove neprofitnim organizacijama.

Također, sredstva iz tekuće rezerve mogu se dodijeliti neprofitnim organizacijama na način i u iznosu koji se utvrdi u posebnoj odluci Vijeća ministara BiH.

U narednoj tabeli (Tabela 3) dat je pregled odobrenih i izvršenih sredstava budžetske rezerve za 2023. godinu:

Tekuća rezerva po odlukama	Planirano 2023.	Odobreno 2023.	Realizovano 2023.
1	2	3	4
Vijeće ministara BiH	8.829.000	8.245.576	8.044.406
Bošnjački član Predsjedništva BiH	120.000	118.900	118.900
Hrvatski član Predsjedništva BiH	120.000	120.000	120.000
Srpski član Predsjedništva BiH	120.000	120.000	120.000
UKUPNO	**9.189.000**	**8.604.476**	**8.403.306**

Tabela 3. Pregled odobrenih i izvršenih sredstava budžetske rezerve za 2023. godinu

Prema prezentovanim podacima, Vijeće ministara BiH donijelo je 14 odluka[28] kojima je izvršen prijenos sredstava tekuće rezerve pojedinačnim institucijama u ukupnom iznosu od 8.245.576 KM, dok se iznos od 358.900 KM odnosi na odobreno interventno korištenje tekuće rezerve, na osnovu pojedinačnih odluka članova Predsjedništva BiH[29]. U odnosu na prethodnu godinu, planirane tekuće rezerve su manje za 9.653.000 KM.

Možemo konstatovati kako su sredstva dijelom korištena za finansiranje hitnih i vanrednih izdataka i programa, a dijelom za finansiranje redovnih tekućih aktivnosti institucija BiH, što je posljedica privremenog finansiranja i neblagovremenog usvajanja Budžeta za 2023. godinu, uslijed povećanja cijena energenata na tržištu i slično.

Odobravanje grantova iz sredstava tekuće rezerve

U okviru odobrene budžetske rezerve (8.604.476 KM), iznos od 6.304.505 KM odnosi na tekuće grantove i transfere, a 30.000 KM na kapitalne transfere, dok se 359.800 KM na interventnu tekuću rezervu.

Shodno članu 17. Zakona o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2023. godinu planirano je 360.000 KM u svrhu interventnog korištenja sredstava tekuće rezerve, koje je dato na raspolaganje članovima Predsjedništva BiH (u jednakim omjerima). Namjena dodjele sredstava interventne tekuće rezerve, od strane članova Predsjedništva BiH, uređena je Pravilnikom o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve za 2023. godinu[30], a odnosi se na: humanitarne potrebe, podrška obrazovanju, razvoju duhovnosti, kulturnog stvaralaštva i sporta, podrška nevladinom sektoru, kao i druge namjene. Ukupno je realizovano 359.800 KM na osnovu 86 pojedinačnih odluka. Dodjela sredstava je vršena u rasponu od 500 KM do 20.000 KM. Članovi Predsjedništva BiH ponaosob donose odluke o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve. Pojedinačnim odlukama o dodjeli sredstava interventne tekuće rezerve navedena je obaveza dostavljanja izvještaja krajnjih korisnika. Sredstva su dodjeljivana sportskim klubovima, udruženjima građana, pojedincima, vjerskim zajednicama, kulturno-umjetničkim društvima, itd.

[28] Službeni glasnik BiH broj 11/23, 20/23, 21/23, 25/23, 43/23, 50/23, 55/23, 60/23, 60/23, 65/23, 81/23, 87/23 i 7/24
[29] Shodno članu 17. stav (3) Zakona o Budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2023. godinu
[30] Broj 01-50-1-1141-12/23 od 1.4.2023. godine

6. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

Pravilnik o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine[31] (u daljem tekstu: Pravilnik o finansijskom izvještavanju) propisuje oblik i sadržaj finansijskih izvještaja, uputstva za sačinjavanje periodičnih finansijskih izvještaja i godišnjeg finansijskog izvještaja, periode za koje se sastavljaju, te način i rokove izrade periodičnih i godišnjeg finansijskog izvještaja institucija Bosne i Hercegovine.

Članom 20. navedenog Pravilnika je propisano da se godišnji izvještaji sastoje od računovodstvenih izvještaja i analize iskaza (tekstualnog dijela). Shodno članu 21. istog Pravilnika Ministarstvo finansija i trezora, za nivo Budžeta institucija BiH, sačinjava sljedeće godišnje računovodstvene izvještaje:

a) Zbirne preglede obrazaca koje sačinjavaju budžetski korisnici[32];
b) Pregled izvršenja budžeta po budžetskim korisnicima (Obrazac 3);
c) Pregled prihoda, primitaka, rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama (Obrazac 8);
d) Izvještaj o novčanim tokovima (Obrazac NT);
e) Godišnji izvještaj o izvršenju budžeta (Obrazac GIB).

U prethodnom periodu smo kroz postupke revizije konstatovali da su sadržaji određenih obrazaca godišnjeg finansijskog izvještaja (Obrazac 1 – konsolidovani obrazac, Obrazac 2 – konsolidovani obrazac, Obrazac 4/1) izmijenjeni u odnosu na sadržaje definisane Pravilnikom o finansijskom izvještavanju. Naime, opći cilj finansijske revizije je utvrditi da li finansijski izvještaji prikazuju fer i istinito, u svim materijalnim aspektima, finansijski položaj, finansijsku uspješnost i gotovinske tokove za datu godinu, u skladu s primjenljivim okvirom finansijskog izvještavanja.

Konstatovali smo da je Ministarstvo preduzimalo aktivnosti na usklađivanju forme pojedinih obrazaca u Pravilniku o finansijskom izvještavanju (Obrazac 4/1), te je u Zakonu o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2024. godinu izmijenilo sadržaj tabele 1. u cilju usklađivanja sa postojećim okvirom finansijskog izvještavanja.

Po pitanju preporuke da je Ministarstvo dužno definisati primjenljivi oblik i sadržaj obrazaca koji čine godišnji izvještaj, te iste popunjavati na propisani način (preporuka broj 4/2022), u skladu s navedenim ocijenili smo kako je Ministarstvo preduzimalo aktivnosti na realizaciji date preporuke, što će biti predmetom daljeg praćenja do konačne realizacije.

7. IZVRŠENJE BUDŽETA

Zakonom o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2023. godinu[33], odobrena su sredstva u ukupnom iznosu od **2.561.366.362 KM** (institucije BiH 1.315.400.000 KM i servisiranje vanjskog duga 1.245.966.362 KM).

[31] Službeni glasnik BiH, broj 25/15, 91/17 i 2/24
[32] Bilans stanja - Obrazac BS; Pregled prihoda, primitaka i finansiranja po ekonomskim kategorijama - Obrazac 1; Pregled rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama - Obrazac 2; Posebni podaci o plaćama i o broju zaposlenih - Obrazac 4; Pregled dinamike zapošljavanja - Obrazac 4/1; Klasifikacija rashoda i izdataka budžeta po vladinim funkcijama (COFOG) - Obrazac 5; Pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava sa stanjem 31.12.____. godine - Obrazac 6; Pregled kapitalnih ulaganja po vrstama i projektima - Obrazac 6/1; Pregled doznaka iz tekuće rezerve budžeta - Obrazac 7.
[33] Službeni glasnik BiH, broj 22/23

Tokom godine izvršene su izmjene i dopune Budžeta institucija BiH[34] u ukupnom iznosu od **248.321.977 KM** pa je korigovani budžet u 2023. godini iznosio **2.809.688.339 KM**.

Prema podacima prezentovanim u Pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama za 2023. godinu (Obrazac 2 – Zbirni obrazac), ostvareni su rashodi u ukupnom iznosu od 2.440.426.078 KM. Od navedenog iznosa na institucije BiH odnosi se iznos od 1.185.210.338 KM (ukupan iznos izvršenja na fondovima 10, 20, 30 i 50)[35], a na servisiranje vanjskog duga iznos od 1.255.215.740 KM. Navedeni podaci su usaglašeni s podacima u Glavnoj knjizi trezora. U obrascu je navedena napomena da su na stavci 28, 616200 - Izdaci za strane kamate i na stavci 52, 823200 - Vanjske otplate, prikazani su zbirni (dupli) podaci o kamatama i otplatama u iznosu od 16.387.481 KM na ime izmirivanja obaveza vanjskog duga iz Budžeta institucija Bosne i Hercegovine i servisiranje duga (fond 10 i fond 40), jer stavke nisu konsolidovane.

Međutim, Ministarstvo je sačinilo i Obrazac 2 – konsolidovani obrazac u kojem je iskazano izvršenje rashoda u ukupnom iznosu od 2.424.038.597 KM, s napomenom da su iz iznosa ukupnih rashoda isključena sredstva izvršena Budžetom institucija BiH za otplatu duga institucija BiH u iznosu od 16.387.481 KM, jer su ista prikazana i na rashodima institucija i na rashodima za servisiranje vanjskog duga.

U narednoj tabeli (Tabela 4) prikazan je pregled izvršenja budžeta po ekonomskim kategorijama (Obrazac 2 – konsolidovani):

R. br.	Opis	Budžet za 2023.	Izmjene i dopune	Korigovani budžet	Izvršenje za 2023.	Razlika (5-6)	% (6/5)
1	2	3	4	5	6	7	8
I	Tekući izdaci	1.163.212.000	50.633.879	1.213.845.879	1.079.521.183	134.324.696	89
II	Tekući grantovi i transferi	33.913.000	5.134.124	39.047.124	33.159.742	5.887.382	85
III	Kapitalni grantovi i transferi	1.223.000	1.932.981	3.155.981	951.648	2.204.333	30
IV	Izdaci za strane kamate	858.000	0	858.000	739.574	118.426	86
V	Kapitalni izdaci	90.555.000	189.157.565	279.712.565	55.190.285	224.522.281	20
VI	Vanjske otplate	16.450.000	0	16.450.000	15.647.906	802.094	95
	UKUPNO BUDŽETSKI KORISNICI I DIREKTNI TRANSFERI S JRT-a (I do VI)	1.306.211.000	246.858.550	1.553.069.550	1.185.210.338	367.859.212	76
VII	Rezervisanja	9.189.000	-8.604.475	584.525	0	584.525	0
A	**RASHODI INSTITUCIJA BIH (I do VII)**	**1.315.400.000**	**238.254.075**	**1.553.654.075**	**1.185.210.338**	**368.443.736**	**76**

[34] Unose se izmjene i dopune po osnovu rebalansa, prestrukturisanja, preraspodjela, rezerve, namjenskih sredstava i dr.
[35] Obrazac 2 - ZBIRNI OBRAZAC-kolone 7a, 7b, 7c i 7e

B	**SERVISIRANJE VANJSKOG DUGA**	1.245.966.362	10.067.902	1.256.034.264	1.255.215.740	818.524	100
C	**UKUPNO RASHODI (A+B)**	**2.561.366.362**	**248.321.977**	**2.809.688.339**	**2.424.038.597**	**369.262.261**	**86**

Tabela 4. Pregled izvršenja budžeta po ekonomskim kategorijama

Kako je vidljivo iz prethodne tabele, u koloni 6 prikazano je izvršenje budžeta u iznosu od 2.424.038.597 KM.

Ministarstvo je, dakle, kao i prethodne godine, sačinilo dvije forme Obrasca 2 u kojima prikazuje ukupne rashode u različitom iznosu, jer u Obrascu 2 - Konsolidovani umanjuje ukupan zbir za iznos sredstava za otplatu duga po kreditima institucija BiH, iako su ista sadržana u obje kategorije koje se sabiraju.

U tekstualnom dijelu izvještaja Ministarstvo se poziva na Obrazac 2 (bez napomene o kom obrascu se radi), te imajući u vidu nastavak teksta i napomene gdje su prikazani izdaci po ekonomskim kategorijama, može se zaključiti da se koriste podaci upravo iz pomenutog obrasca.[36] Ukoliko Ministarstvo smatra da je prikazivanje podataka u pomenutom obrascu, koji nije propisan Pravilnikom o finansijskom izvještavanju, korisno i svrsishodno, onda bi podaci trebali biti usaglašeni, tj. iskazani na isti način, uz adekvatne napomene koje oba obrasca već sadrže. Na taj način se kod korisnika izvještaja ne bi javljale dileme u pogledu tačnosti iskazanih podatka, tj. rashoda.

Prema podacima iz prethodne tabele vidljivo je da je najniži procenat izvršenja rashoda iskazan na poziciji kapitalnih izdataka (20%). Nizak nivo izvršenja kapitalnih izdataka u najvećoj mjeri je posljedica dugogodišnje neefikasne realizacije višegodišnjih projekata. Također, nizak nivo izvršenja budžeta na poziciji kapitalnih izdataka je u određenoj mjeri i posljedica privremenog finansiranja institucija BiH u prvom kvartalu 2023. godine. Naime, u navedenom periodu nisu se mogli izvršavati novi kapitalni rashodi i izdaci, grantovi i transferi, odnosno kvartalno su se mogli izvršavati tekući rashodi i izdaci u iznosu do ¼ sredstava usvojenog budžeta za 2022. godinu, te rashodi i izdaci iz donacija, višegodišnjih projekata i drugih namjenskih sredstava.

Pregled rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama za 2023. godinu – Obrazac 2 Konsolidovani obrazac i Obrazac 2 Zbirni obrazac prikazan je u prilogu Izvještaja.

8. PRIHODI I PRIMICI INSTITUCIJA BIH

U tekstualnom dijelu Izvještaja o izvršenju Budžeta institucija BiH navedeno je da ukupni prihodi, primici i finansiranje koji su bili na raspolaganju institucijama BiH u 2023. godini iznose **1.398.314.346 KM**, te da navedeni iznos obuhvata i preneseni višak prihoda iz prethodne godine u iznosu koji je i planiran (**141.100.000 KM**).

Na osnovu preporuka Ureda za reviziju, da se obrasci sačinjavaju prema važećem Pravilniku, Ministarstvo je ove godine, uz Izvještaj o izvršenju Budžeta, za institucije BiH sačinilo i dva obrasca.

[36] U tekstualnom dijelu izvještaja Ministarstvo nije u potpunosti primjenjivalo oznake iz Obrasca 2 Konsolidovani obrazac jer je kod kapitalnih izdataka navelo da su iskazani u Obrascu 2, dio A-II umjesto na dio A-V

- Obrazac 1. (Konsolidirani obrazac) – navedeni obrazac nije propisan Pravilnikom o finansijskom izvještavanju[37], ali odgovara Tabeli 1. iz Zakona o Budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH[38] i u istom je iskazan preneseni višak prihoda iz prethodnih godina kao sredstva koja su na raspolaganju institucijama.
- Obrazac 1. (Zbirni obrazac) – sačinjen u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i u istom nije sadržan preneseni višak prihoda iz prethodne godine.

Pregled prihoda, primitaka i finansiranja za 2023. godinu – Obrazac 1 Konsolidovani obrazac i Obrazac 1 Zbirni obrazac prikazan je u prilogu Izvještaja.

U navedenim obrascima iskazani su podaci o ostvarenim i planiranim iznosima kako slijedi:

Redni broj	Opis	Budžet za 2023. godinu	Ostvareni kumulativni iznos u 2023. godini	Ostvareni kumulativni iznos u 2022. godini
	Obrazac 1. Konsolidovani obrazac			
1	Ukupni prihodi finansiranje i primici na raspolaganju institucijama BiH (A+B)	1.315.400.000	1.398.314.346	1.112.984.162
2	Prihodi za servisiranje vanjskog duga	1.245.966.362	1.273.134.963	804.650.276
3	**UKUPNO (1+2)**	**2.561.366.362**	**2.671.449.309**	**1.917.634.438**
4	U obrascu iskazani ukupni prihodi i finansiranje za institucije BiH i servisiranje međunarodnih obaveza BiH (A+B+C)	2.561.366.362	2.655.061.828	1.912.351.479
5	Razlika (obrazloženo u napomeni obrasca kao isključenje sredstava izvršenih budžetom za otplatu duga državnih institucija jer su ista iskazana i na prihodima institucija BiH i na prihodima za servisiranje vanjskog duga)	0	16.387.481	5.282.959
	Obrazac 1. Zbirni obrazac			
6	Ukupni prihodi, primici i finansiranje na raspolaganju institucijama (fond 10, 20, 30 i 50)	1.173.378.000	1.257.214.346	1.051.273.162
7	Prihodi za servisiranje vanjskog duga (fond 40)	1.246.888.362	1.273.134.963	804.650.276
8	**UKUPNO (6+7)**	**2.420.266.362**	**2.530.349.309**	**1.855.923.438**
9	U obrascu iskazani ukupni prihodi, primici i finansiranje (1+6+24+39)	2.420.266.362	2.530.349.309	1.855.923.438
	Napomena u obrascu je da su na stavci 19, 72270 - Neplanirane uplate-ostali prihodi (21.199.023 KM fond 10 i 40) iskazani zbirni (dupli podaci) o kamatama i otplatama u iznosu od 16.387.481 KM na ime izmirivanja obaveza vanjskog duga iz Budžeta institucija BiH jer stavke nisu			

[37] Sl. glasnik BiH, br. 25/2015, 91/2017 i 2/2024
[38] Sl. glasnik BiH, br. 22/23

	konsolidovane. U 2023. godini neplanirane uplate - ostali prihodi ukupno iznose 4.811.542 KM).			
10	**Razlika obrazaca (3-9) preneseni višak iz prethodnih godina**	**141.100.000**	**141.100.000**	**61.711.000**

Tabela 5. Pregled prihoda, primitaka i finansiranja za 2023. godinu

U oba obrasca navodi se napomena da stavke nisu konsolidovane i da se odstupanje za 2023. godini u iznosu od 16.387.481 KM odnosi na podatke o kamatama i otplatama na ime izmirenja obaveza vanjskog duga iz Budžeta institucija BiH i servisiranje vanjskog duga.

Ministarstvo je u obrascu 1. (Konsolidovani obrazac) u dijelu B – Ostalo finansiranje i primici iskazalo ukupan iznos od 156.556.780 KM jer je u navedeni iznos uključen i preneseni višak iz prethodnih godina (141.100.000 KM).
U prethodnim izvještajima naglašavali smo da se preneseni višak iz prethodnih godina na obrascima ne bi trebao prikazivati kao ostvareni prihod u 2023. godini jer se radi o obračunskoj kategoriji koja je bila na raspolaganju tokom godine za pokriće viška rashoda nad prihodima.
Ministarstvo je u Zakonu o Budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2024. godinu[39] izmijenilo naziv i sadržaj Tabele 1. i izradilo novu Tabelu 2.a. koja u dijelu finansiranja sadrži podatak o visini prenesenog viška prihoda iz prethodne godine koji se do sada iskazivao u dijelu B Tabele 1.

Po pitanju preporuke da je Ministarstvo dužno prilikom sačinjavanja izvještaja o izvršenju budžeta pridržavati se odredbi važećeg Pravilnika, koje je samo kreiralo i kojim je propisana forma i sadržaj obrasca (preporuka broj 10/2021), u skladu s navedenim ocijenili smo kako je Ministarstvo preduzimalo aktivnosti na realizaciji date preporuke, što će biti predmetom daljeg praćenja do konačne realizacije.

Shodno podacima iskazanim u glavnoj knjizi te podacima o prihodima i primicima iskazanim u finansijskom izvještaju i obrascima, u nastavku dajemo tabelarni pregled planiranih i ostvarenih prihoda i primitaka (Tabela 6), s iznosima ostvarenja u odnosu na planirana sredstva, te procentima ostvarenja u odnosu na planirana sredstva.

R. br.	Opis	Budžet za 2023. godinu	Servisiranje vanjskog duga	Ostvareno za finansiranje institucija	Ostvareni kumulativni iznos u 2023. godini	Ostvareno u 2022. godini	% 6/3
1	2	3	4	5	6	7	8
1	**PRIHODI OD POREZA**	**2.266.466.362**	**1.255.501.416**	**1.020.500.000**	**2.276.001.416**	**1.662.236.200**	**100,4**
	Prihodi od indirektnih poreza za finansiranje institucija BiH	1.020.500.000		1.020.500.000	1.020.500.000	865.500.000	100,0
	Prihodi od indirektnih poreza za finansiranje relevantnog duga	1.245.966.362	1.255.501.416		1.255.501.416	796.736.200	100,8
2	**NEPOREZNI PRIHODI**	**152.118.000**	**17.633.547**	**187.672.768**	**205.306.315**	**173.261.006**	**135,0**
	Prihodi od preduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	725.000		20.836.803	20.836.803	11.803.406	2874,0
	Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga (uključujući neplanirane uplate-ostale prihode)	146.633.000	17.633.547	160.825.412	178.458.959	152.258.949	121,7

[39] Službeni glasnik BiH, broj 50/24

	Novčane kazne (neporezne prirode)	4.760.000		6.010.553	6.010.553	9.198.652	126,3
3	**TEKUĆI TRANSFERI I DONACIJE**	**692.000**		**33.584.798**	**33.584.798**	**13.419.839**	**4853,3**
	Primljeni tekući transferi od stranih vlada i međunarodnih organizacija - donacije iz inostranstva			32.133.863	32.133.863	12.159.138	
	Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	692.000		1.450.935	1.450.935	1.260.701	209,7
	UKUPNO (1+2+3)	**2.419.276.362**	**1.273.134.963**	**1.241.757.566**	**2.514.892.529**	**1.848.917.046**	104,0
4	**KAPITALNI PRIMICI**	**990.000**		**15.456.780**	**15.456.780**	**7.006.394**	**4532,8**
	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	990.000		15.456.780	15.456.780	7.006.394	1561,3
	UKUPNO PRIHODI, PRIMICI I FINANSIRANJE (1+2+3+4)	**2.420.266.362**	**1.273.134.963**	**1.257.214.346**	**2.530.349.309**	**1.855.923.440**	**104,0**

Tabela 6. Pregled planiranih i ostvarenih prihoda i primitaka

Ukupni prihodi, primici i finansiranje na raspolaganju institucijama BiH ostvareni u 2023. godini te evidentirani u poslovnim knjigama i u obrascu 8 iznose **1.257.214.346 KM** (bez viška prihoda iz prethodne godine). Od navedenog iznosa, na porezne i neporezne prihode odnosi se **1.241.757.566 KM**, a preostali iznos od **15.456.780 KM** se odnosi na prihode od prodaje osnovnih sredstava.

- **Porezni prihodi – prihodi od indirektnih poreza**

Porezni prihodi se odnose na prihode od indirektnih poreza za finansiranje institucija BiH koje svakim radnim danom vrši Uprava za indirektno oporezivanje BIH u skladu sa Zakonom o uplatama na jedinstveni račun i raspodjele prihoda[40]. Po ovom osnovu u 2023. godini ostvareni su planirani prihodi u iznosu od **1.020.500.000 KM.**

- **Neporezni prihodi**

Neporezni prihodi predstavljaju prihode koje ostvaruju institucije BiH pri obavljanju redovnih aktivnosti. U 2023. godine neporezni prihodi su ostvareni u iznosu od 187.672.768 KM, što je za 35.554.768 KM više u odnosu na planirano. Najznačajnije povećanje prihoda odnosi se na prihode od finansijskih javnih institucija i nefinansijskih preduzeća, prihode od posebnih naknada i taksi, prihode od kamata i kursnih razlika i ostali prihodi. Vrste neporeznih prihoda iskazane su u Tabeli kako slijedi:

Vrsta prihoda	Planirano budžetom (KM)	Iznos (KM)
Prihodi od administrativnih taksi	14.639.000	16.389.585
Prihodi od sudskih taksi	353.000	281.532
Prihodi od posebnih naknada i taksi	61.752.000	70.924.847
Prihodi od taksi u postupku indirektnog oporezivanja	29.858.000	32.181.880
Prihodi od ličnih i putnih isprava i registracije vozila u BiH	31.729.000	28.820.336
Prihodi od finansijskih javnih institucija i nefinansijskih javnih preduzeća	175.000	11.636.041
Prihodi od kamata i kursnih razlika	550.000	9.200.761
Prihodi od novčanih kazni	4.760.000	6.010.553

[40] Službeni glasnik BiH, br. 55/2004, 34/2007, 49/2009 i 91/2017

Vlastiti prihodi	7.380.000	8.661.755
Ostali prihodi	922.000	3.565.478
UKUPNO:	**152.118.000**	**187.672.768**

Tabela 7. Neporezni prihodi

Vijeće ministara BiH je u Odluci o dozvolama za korištenje radiofrekventnog spektra za pružanje usluga putem mobilnih pristupnih sistema[41] utvrdilo naknadu za dozvolu koja po operateru iznosi 17.500.000 KM i uplaćuje se u pet jednakih rata, u rokovima koji su utvrđeni u odluci. U toku 2023. godine, sva tri operatera u BiH su u roku uplatila posljednju ratu u iznosu od po 3.500.000 KM, čime su ispunili svoje obaveze definisane Odlukom. Sredstva od 10,5 miliona Ministarstvo ne planira uz obrazloženje da se radi o namjenskim sredstvima i da još uvijek nije donesena odluka o korištenju tih sredstava, već se ista samo akumuliraju na računu.

PREPORUKA 6

Ministarstvo treba planirati prihode i primitke institucija BiH na osnovu realnih ulaznih podataka, te je podatak o prihodu po osnovu Odluke Vijeća ministara o dozvolama za korištenje radiofrekventnog spektra za pružanje usluga putem mobilnih pristupnih sistema potrebno planirati, s obzirom na to da su Odlukom određeni iznosi i rokovi za uplate rata od strane operatera.

Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama[42] u članu 78. stav (6) definisano je da su budžetski korisnici obavezni vršiti mjesečno usklađivanje i sravnjivanje prihoda s prihodima iz Glavne knjige trezora koji su evidentirani na njihovom organizacionom kodu. Provođenjem pojedinačnih revizija u institucijama BiH za 2023. godinu konstatovali smo da se u svim institucijama ne vrši obavezno mjesečno usklađivanje. Također, kao i prethodnih godina, konstatovano je da još uvijek postoje slabosti internih kontrola kod procesa prihoda u pogledu planiranja, evidentiranja, naplate i sravnjenja sa pomoćnim evidencijama (Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH, Direkcija za civilno zrakoplovstvo, Ministarstvo civilnih poslova, Ministarstvo pravde, Ministarstvo vanjskih poslova, Ministarstvo komunikacija i prometa, Pravobranilaštvo, Centralna izborna komisija, Služba za poslove sa strancima, Služba za zajedničke poslove institucija BiH, Uprava za indirektno oporezivanje, Ured za razmatranje žalbi).

Po pitanju nastavka aktivne saradnje s budžetskim korisnicima koji ostvaruju prihode, kroz analizu dostavljenih zahtjeva, nadogradnju i omogućavanje korištenja servisa za sravnjenje prihoda (preporuka 10/2020 u Tabeli 2a), ocijenili smo da Ministarstvo preduzima aktivnosti na realizaciji date preporuke, ali još uvijek postoje nedostaci u načinu na koji se pristupa sravnjenju i praćenju naplate prihoda budžetskih korisnika, te će funkcionalno korištenje servisa i blagovremeno sravnjivanje prihoda biti predmetom daljeg praćenja do konačne realizacije.

[41] Službeni glasnik BiH, broj 23/19
[42] Broj 01-08-02-2-1515-1/15 od 4.2.2015. godine

9. RASHODI INSTITUCIJA BIH

Ukupno ostvareni rashodi institucija BiH su iskazani u iznosu od 1.185.210.338 KM, što je za 368.443.546 KM manje u odnosu na korigovani budžet za 2023. godinu i čini procenat izvršenja od 76%.

U Pregledu izvršenja budžeta po budžetskim korisnicima (Obrazac 3) prikazani su sljedeći podaci:

R. br.	Opis	Budžet za 2023.	Izmjene i dopune	Korigovani budžet	Izvršenje za 2023.	Razlika (5-6)	% (6/5)
1	2	3	4	5	6	7	8
I	Budžetski korisnici	1.264.440.000	246.735.271	1.511.175.271	1.151.677.090	359.497.991	76
II	Direktni transferi s JRT	41.771.000	123.279	41.894.279	33.533.249	8.361.030	80
III	Rezervisanja	9.189.000	-8.604.475	584.525	0	584.525	0
RASHODI INSTITUCIJA BIH (I do III)		**1.315.400.000**	**238.254.075**	**1.553.654.075**	**1.185.210.338**	**368.443.546**	**76**

Tabela 8. Pregled izvršenja budžeta po budžetskim korisnicima

U daljem tekstu navodimo nalaze revizije, kao i određena objelodanjivanja činjenica o značajnim rashodima realizovanim u 2023. godini u tačkama koje prate realizaciju prema budžetskim korisnicima iz Obrasca 3 seta finansijskih izvještaja.

9.1. Tekući izdaci

Tekući izdaci su iskazani u ukupnom iznosu od 1.079.521.183 KM, što je za 134.324.696 KM manje u odnosu na raspoloživa sredstva za 2023. godinu (1.213.845.879 KM). Ovi izdaci učestvuju sa 91% u ukupnim rashodima i izdacima institucija BiH za 2023. godinu (1.185.210.338 KM).

U narednoj tabeli (Tabela 9) dat je pregled izvršenja tekućih izdataka institucija BiH po ekonomskim kategorijama.

R. br.	Opis	Budžet za 2023.	Izmjene i dopune	Korigovani budžet	Izvršenje za 2023. godinu	Razlika (5-6)	% (6/5)
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Bruto plaće i naknade	791.087.000	-6.005.600	785.081.400	740.937.333	44.144.067	94
2	Naknade troškova zaposlenih	172.259.000	-735.487	171.523.513	152.539.288	18.984.225	89
3	Putni troškovi	15.870.000	3.506.138	19.376.138	15.739.364	3.636.774	81
4	Izdaci za telefonske i poštanske usluge	7.702.000	-87.903	7.614.097	6.014.604	1.599.493	79
5	Izdaci za energiju i komunalne usluge	23.884.000	-734.356	23.149.644	20.595.197	2.554.447	89
6	Nabavka materijala	42.031.000	26.164.202	68.195.202	38.110.522	30.084.680	56
7	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	11.761.000	-728.416	11.032.584	9.313.726	1.718.858	84

8	Iznajmljivanje imovine i opreme	27.948.000	1.083.764	29.031.764	27.517.686	1.514.078	95
9	Izdaci za tekuće održavanje	29.949.000	296.781	30.245.781	24.288.165	5.957.615	80
10	Izdaci za osiguranje i troškove platnog prometa	3.856.000	287.849	4.143.849	3.338.604	805.245	81
11	Ugovorene i druge posebne usluge	36.865.000	27.586.907	64.451.907	41.126.695	23.325.213	64
I	**UKUPNO (1 do 11)**	**1.163.212.000**	**50.633.879**	**1.213.845.879**	**1.079.521.183**	**134.324.696**	**89**

Tabela 9. Pregled tekućih izdataka institucija BiH po ekonomskim kategorijama

9.1.1. Bruto plaće

Zakonom o Budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2023. godinu odobrena su sredstva za bruto plaće i naknade u ukupnom iznosu od 791.087.000 KM. Tokom godine izvršeno je umanjenje raspoloživih sredstva po osnovu restrukturisanja rashoda u iznosu od 6.005.600 KM, tako da su institucije BiH u 2023. godini raspolagale sredstvima za bruto plaće i naknade u ukupnom iznosu od 785.081.400 KM, a ukupno je realizovano 740.937.333 KM (94%)[43].

Budžetom je odobreno 23.478 zaposlenih, a na 31.12.2023. godine u institucijama BiH je bilo 21.595 zaposlenih osoba. Prosječan broj zaposlenih u 2023. godini za koje su isplaćene bruto plaće i naknade u institucijama BiH bio je 21.226.

Navedeni podaci su preuzeti iz Obrasca 4 - Posebni podaci o plaćama i broju zaposlenih i Obrasca 4/1 - Pregled dinamike zapošljavanja. Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH[44] i Instrukcijom Ministarstva finansija i trezora BiH za sačinjavanje godišnjeg izvještaja o izvršenju Budžeta budžetskih korisnika za period 1.1 - 31.12.2023. godine[45] definisane su smjernice za popunjavanje predmetnih obrazaca.

Ministarstvo je krajem 2023. godine donijelo Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine[46] kojim je propisana nova forma i sadržaj Obrasca 4/1 – Pregled dinamike zapošljavanja, koji se primjenjuje počev od godišnjeg finansijskog izvještaja institucija Bosne i Hercegovine za 2023. godinu i dalje. Također, Ministarstvo je uputilo budžetskim korisnicima Instrukciju za sačinjavanje godišnjeg izvještaja o izvršenju Budžeta budžetskih korisnika za period 1.1 - 31.12.2023. godine koja sadrži detaljno uputstvo o načinu popunjavanja pregleda dinamike zapošljavanja za period 1.1 – 31.12.2023. godine (Obrazac 4/1). Ministarstvo je budžetskim korisnicima koji u godišnjem izvještaju za 2023. godinu nisu na ispravan način popunili tražene podatke u navedenom obrascu iste vraćalo na korekciju do konačnog usaglašavanja.

Nadzor nad primjenom Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH: Članom 53. Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH[47] propisano je da nadzor nad primjenom ovog Zakona vrši Ministarstvo, te da se u slučaju spora između Ministarstva i institucije BiH u

[43] U ukupnim rashodima institucija BiH (1.185.210.338 KM) za 2023. godinu izdaci za bruto plaće i naknade učestvuju sa 63%.
[44] Službeni glasnik BiH, broj 25/15, 91/17 i 2/24
[45] Broj: 05-16-2-15-1/24 od 04.01.2024. godine
[46] Broj: 01-02-3-9013-1/23 od 28.12.2023. godine, objavljen u Službenom glasniku BiH broj 2/24
[47] Službeni glasnik BiH, broj: 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17, 25/18, 32/20, 65/20 i 59/22

vezi s primjenom odredbi ovog Zakona u dijelu koji se odnosi na obračun i isplatu ličnih primanja zaposlenih, primjenjuje postojeće rješenje do završetka upravnog postupka kod nadležnog organa Vijeća ministara BiH.

Navedena odredba je propisana osnovnim tekstom Zakona iz 2008. godine, ali još uvijek nisu definisane jasne i precizne procedure provođenja nadzora od strane Ministarstva, niti je definisano koji organ Vijeća ministara BiH je nadležan za vođenje upravnog postupka, te se stoga ne provodi nadzor nad primjenom Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH.

U kontinuitetu smo ukazivali na potrebu rješavanja pitanja provođenja postupka nadzora nad primjenom pravnog okvira koji definiše način obračuna i isplate ličnih primanja zaposlenih, s obzirom na to da rashodi za plaće i naknade i naknade troškova zaposlenih učestvuju u ukupnim rashodima institucija BiH u rasponu od 75% - 80% na godišnjem nivou, te da su u praksi prisutni određeni slučajevi koje treba rješavati na pravilan i jednoobrazan način kako bi se osigurala primjena osnovnih principa definisanih članom 3. Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH (ista plaća za isti ili sličan posao, nagrađivanje prema rezultatima rada, transparentnost i dr.).

Navodimo neke od primjera koji ukazuju na potrebu uspostave predmetnog nadzora:

- prisutno je različito tumačenje i primjena odredaba Metodologije za raspoređivanje zaposlenog unutar platnog razreda koja je donesena kao podzakonski akt Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH;
- primjena odredaba o dodacima na plaće zaposlenih;
- različito postupanje institucija prilikom odobravanja plaćenog odsustva i prekovremenog rada;
- neuredno i neblagovremeno podnošenje zahtjeva za refundacije isplaćenih naknada za vrijeme bolovanja;
- isplata stimulacija u kumulativnim iznosima većim od zakonom dozvoljenih.

Prema odredbama člana 4. Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave BiH[48] ministarstva su organi uprave koji obavljaju upravne i stručne poslove iz nadležnosti BiH u jednom ili više srodnih područja u kojima u cjelini, ili zakonom odnosno drugim propisom određenom obimu, neposredno osiguravaju primjenu zakona i drugih propisa i odgovaraju za njihovo izvršavanje. Ministarstva pripremaju zakone i druge propise i opće akte iz svog djelokruga te obavljaju i druge poslove određene posebnim zakonima i drugim propisima. Prema tome, Ministarstvo je nadležno za dostavljanje nadležnim institucijama na usvajanje prijedloga podzakonskog akta koji uređuje nadzor nad primjenom relevantnog pravnog okvira iz oblasti ličnih primanja zaposlenih.

PREPORUKA 7

Neophodno je da Ministarstvo sačini prijedlog propisa kojim se uređuje postupak nadzora nad Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama BiH i dostavi ga nadležnim institucijama u dalju proceduru.

[48] Službeni glasnik BiH, broj 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 06/13, 19/16 i 83/17

Koeficijenti za obračun plaća: Nadalje, u praksi su i dalje prisutni slučajevi isplate plaća zaposlenim na radnim mjestima za koja platni razredi i koeficijenti nisu taksativno navedeni u Zakonu o plaćama i naknadama u institucijama BiH (član Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika BiH, ombudsmen za zaštitu potrošača u BiH, zamjenik generalnog sekretara u Predsjedništvu BiH)[49].

Ministarstvo je u ranijem periodu dalo direktnu ili indirektnu saglasnost za primjenu koeficijenata za obračun plaća za predmetna radna mjesta i iznijelo stav da će razmotriti prijedlog da isti budu uvršteni u Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH pri izmjeni ovog propisa. Naime, članom 51. Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH je propisano da platne razrede i koeficijente za radna mjesta u institucijama Bosne i Hercegovine koja nisu postojala u vrijeme donošenja ovog Zakona utvrđuje, na prijedlog institucije, Ministarstvo, u skladu sa principima iz člana 3. ovog Zakona[50] i uz primjenu analognih platnih razreda i koeficijenata za postojeća slična radna mjesta. Članom 3. stav 1. tačka c) Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH definisan je princip transparentnosti u skladu sa kojim osnovna plaća za svako pojedino radno mjesto mora biti objavljena u Službenom glasniku BiH. Dakle, Ministarstvo je ovlašteno da utvrđuje koeficijente na nova radna mjesta i da osigura da su isti uređeni relevantnim propisima shodno principu transparentnosti.

PREPORUKA 8

Neophodno je da Ministarstvo osigura primjenu principa transparentnosti propisanog Zakonom o plaćama i naknadama u institucijama BiH, a vezano za novoutvrđene koeficijente za obračun plaća za radna mjesta koja nisu obuhvaćena važećim Zakonom.

Dodatak po osnovu minulog staža: Dodatak na plaću po osnovu radnog staža se, prema Zakonu o plaćama i naknadama u institucijama BiH, obračunava kao dodatak od 0,50% na osnovnu plaću za svaku započetu godinu efektivnog staža, a najviše do 20% od osnovne plaće.

Prethodnih godina su uočena neslaganja koja se odnose na radni staž[51] te obračun dodatka po osnovu radnog staža. Naime, broj godina radnog staža koji je evidentiran u sistemu za obračun plaća (COIP) sadrži i posebni staž te iz tog razloga ne odgovara efektivnom radnom stažu zaposlenih što za posljedicu ima uvećan iznos isplaćenog dodatka po ovom osnovu.

Ured za reviziju je u izvještajima o obavljenoj finansijskoj reviziji izvještaja o izvršenju budžeta institucija BiH u prethodnim godinama dao preporuku Ministarstvu koja se odnosila na obavezivanje institucija da izvrše provjeru osnovice za obračun minulog staža te propisivanje načina postupanja u slučajevima više obračunate naknade. Ministarstvo nije preduzimalo aktivnosti na realizaciji preporuke.

PREPORUKA 9

Potrebno je da Ministarstvo obaveže institucije da izvrše provjeru osnovice za obračun minulog staža i propiše način postupanja u slučajevima više obračunate naknade.

[49] Detaljne informacije su dostupne u izvještajima o provedenim revizijama ovih institucija objavljenim na web-stranici www.revizija.gov.ba

[50] Ista plaća za isti ili sličan posao: U skladu s ovim principom, zaposleni u institucijama BiH koji obavljaju iste ili slične poslove primat će istu osnovnu plaću, odnosno radna mjesta iz različitih institucija BiH na kojima se obavljaju slični poslovi bit će svrstana u isti platni razred (član 3. stav 1. tačka a).

[51] Regulatorna agencija za komunikacije BiH

Neplaćeno odsustvo državnih službenika: Pravo na neplaćeno odsustvo u institucijama BiH je regulisano Zakonom o državnoj službi u institucijama BiH, odnosno Odlukom o uslovima za korištenje prava na neplaćeno odsustvo i na rad sa skraćenim radnim vremenom. Državni službenik, koji nije rukovodeći državni službenik, ima pravo na neplaćeno odsustvo kada mu je potvrđena kandidatura za javnu funkciju na koju se bira direktno ili indirektno u bilo kojem zakonodavnom ili izvršnom organu vlasti, ili je imenovan na položaj u bilo kojem zakonodavnom ili izvršnom organu vlasti, na bilo kom nivou u Bosni i Hercegovini.

Pomenutim propisima nije definisan maksimalan broj godina dozvoljenog neplaćenog odsustva i u institucijama BiH je prisutna praksa korištenja istog duži niz godina. Navedena praksa je bila prisutna i u ranijem periodu.

Ured za reviziju je u izvještajima o obavljenoj reviziji prethodnih godina dao preporuku po kojoj ni u 2023. godini nije bilo realizacije, odnosno nije analizirana primjena propisa koji regulišu ovu oblast te s tim u vezi smatramo da i dalje postoji potreba za navedenom analizom.

PREPORUKA 10

Vijeće ministara treba da, putem Ministarstva pravde BiH, analizira primjenu propisa vezanih za neplaćeno odsustvo državnih službenika.

Obavljanje poslova drugog radnog mjesta: Zakonom o radu u institucijama BiH, Pravilnikom o internom premještaju i raspoređivanju zaposlenika u institucijama BiH, Zakonom o državnoj službi u institucijama BiH te Pravilnikom o uslovima i načinu obavljanja internih konkursa, internih i eksternih premještaja državnih službenika u institucijama BiH uređeni su, između ostalog, način i uslovi premještaja i raspoređivanja zaposlenih na radna mjesta istog, višeg i nižeg nivoa.

Unapređenje državnih službenika na više radno mjesto u istoj ili drugoj instituciji BiH se obavlja putem internog ili javnog konkursa, a interni i eksterni premještaji se mogu obavljati samo na slična radna mjesta pod kojima se podrazumijevaju radna mjesta koja se nalaze na istom nivou, te uz prethodno pribavljenu saglasnost Agencije za državnu službu BiH. Interni premještaj i raspoređivanje zaposlenika se može vršiti na radno mjesto višeg, istog i nižeg nivoa gdje se pod višim, odnosno nižim nivoom radnog mjesta podrazumijeva radno mjesto prvog višeg, odnosno nižeg ranga istog stepena stručne spreme od radnog mjesta na kojem se zaposlenik trenutno nalazi.

Tokom obavljanja revizije za 2023. godinu, kao i prethodnih godina, ustanovljeno je da je nastavljena praksa u institucijama BiH obavljanja poslova drugog radnog mjesta na osnovu rješenja rukovodioca institucije. Kao najčešći razlozi ovakvog postupanja su navođene potrebe za obavljanjem poslova upražnjenog radnog mjesta, kao i sticanje radnog iskustva na poslovima visoke stručne spreme. U slučajevima kada se obavljaju poslovi upražnjenog radnog mjesta, rukovodioci institucija donose rješenje na osnovu kojeg državni službenici obavljaju poslove istog ili i višeg nivoa radnog mjesta u odnosu na radno mjesto na koje je državni službenik postavljen rješenjem Agencije za državnu službu BiH, obavljajući poslove jednog ili oba radna mjesta. Rukovodioci institucija također donose rješenja kada se zaposlenicima koji obavljaju poslove za koje je predviđena srednja stručna sprema, a koji su ranije ili u međuvremenu stekli visoku stručnu spremu, omogućava da, pored obavljanja redovnih

poslova, obavljaju i poslove državnih službenika u svrhu sticanja radnog iskustva na poslovima visoke stručne spreme.

Zakonskim i podzakonskim propisima koji regulišu ovu oblast nije predviđena mogućnost da rukovodilac institucije raspoređuje državne službenike na radna mjesta višeg nivoa bez provedene konkursne procedure (internog ili javnog konkursa) niti da rukovodilac institucije može donijeti rješenje o raspoređivanju zaposlenih na drugo radno mjesto, a radi sticanja potrebnog radnog iskustva s visokom stručnom spremom. Važećim propisima za ove osobe definisan je status pripravnika (osoba zaposlena prvi put u profesiji za koju je obrazovana, sa svrhom stručne obuke ili samostalnog rada), s jasno definisanim pravima i obavezama. Ovakvo postupanje za posljedicu ima neusaglašenost sa zakonskim i podzakonskim propisima koji regulišu ovu oblast.

U institucijama BiH je nastavljena različita praksa prilikom isplate naknada za obavljanje poslova drugog radnog mjesta pa je tako ustanovljeno da se zaposlenim koji obavljaju poslove drugog radnog mjesta isplaćuju stimulacije, ali i da se za obavljanje ovih poslova ne isplaćuje nikakva naknada.

Ured za reviziju je u ranijem periodu dao preporuku Vijeću ministara BiH da putem nadležnog Ministarstva pravde razmotri navedena pitanja, međutim, isto nije urađeno.

PREPORUKA 11

Vijeće ministara treba da, putem Ministarstva pravde BiH, razmotri pitanje obavljanja poslova drugog radnog mjesta kako bi se osiguralo pravilno postupanje institucija BiH po ovom pitanju.

Radnopravni status imenovanih osoba: Prema Zakonu o državnoj službi u institucijama BiH[52] i Zakonu o radu u institucijama BiH[53] propisano je da radni odnos prestaje po sili zakona kada zaposleni navrši 65 godina života i najmanje 20 godina staža osiguranja ili 40 godina staža osiguranja, nezavisno od godina života.

Institucije i dalje različito postupaju u pogledu primjene predmetnih odredbi Zakona o radu u institucijama BiH. Naime, tokom 2023. godine, kao i prethodnih godina, ustanovljeno je da se državni službenici i zaposlenici koji nisu rukovodioci institucija u pravilu penzionišu s ispunjavanjem propisanih uslova za penzionisanje, dok imenovani rukovodioci institucija, i pored ispunjenih uslova, ostaju u radnom angažmanu (članovi Komisije za koncesije te dva nosioca pravobranilačke funkcije kojima je tokom 2023. godine prestao radni angažman nakon imenovanja novih nosilaca ovih funkcija). Ovakvo postupanje za posljedicu ima selektivnu primjenu relevantnih propisa.

Ured za reviziju je u izvještajima o obavljenoj finansijskoj reviziji izvještaja o izvršenju budžeta institucija BiH u ranijem periodu dao preporuku Vijeću ministara BiH da putem nadležnog Ministarstva pravde BiH razmotri ovo pitanje te dostavi uputstvo institucijama BiH u cilju pravilnog i zakonitog donošenja rješenja. Međutim, isto još uvijek nije sačinjeno.

[52] Član 50. stav (1) tačka b)
[53] Član 71. stav (1) tačka b)

PREPORUKA 12

Vijeće ministara BiH, putem nadležnih institucija, treba da dostavi uputstvo institucijama BiH o postupanju prilikom penzionisanja izabranih zvaničnika, nosilaca izvršnih funkcija i rukovodilaca institucija koji su u toku trajanja mandata ispunili uslove za odlazak u penziju, a sve u cilju dosljednog i jednoobraznog pristupa u primjeni Zakona o radu u institucijama BiH.

Funkcija v.d. rukovodilaca u institucijama BiH duže od šest mjeseci: Zakonom o upravi je definisano da u slučaju prestanka mandata imenovanih rukovodilaca, iz razloga koji nije istek vremena na koje je imenovana osoba, imenuje se vršilac dužnosti radi osiguranja nesmetanog funkcionisanja institucije, samo ako je zamjenik rukovodioca spriječen da obavlja svoju dužnost. Vršilac dužnosti može biti imenovan na period koji ne može biti duži od tri mjeseca. Izuzetno, a radi sprečavanja nastanka štetnih posljedica za rad i funkcionisanje institucije, organ nadležan za imenovanje rukovodioca i zamjenika rukovodioca može donijeti rješenje o imenovanju vršioca dužnosti rukovodioca na još jedan period od tri mjeseca u naročito opravdanim slučajevima, kao što je slučaj kada postupak imenovanja rukovodioca i zamjenika rukovodioca nije okončan[54].

Tokom obavljanja revizije za 2023. godinu ustanovili smo da je i dalje prisutna praksa u kojoj se vršioci dužnosti rukovodilaca ili zamjenika rukovodilaca institucija imenuju u tri ili više navrata na periode po tri mjeseca (npr. Agencija za rad i zapošljavanje, Agencija za antidoping kontrolu, Uprava BiH za zaštitu zdravlja bilja). Ovakvo postupanje institucija nadležnih za imenovanje nije u skladu s odredbama Zakona o upravi.

PREPORUKA 13

Vijeće ministara je dužno poštovati zakone i propise koji se odnose na imenovanje rukovodilaca institucija te, u cilju zakonitog i efikasnog poslovanja institucija, blagovremeno imenovati rukovodstvo.

9.1.2. Putni troškovi

Putni troškovi su planirani u ukupnom iznosu od 15.870.000 KM, a ukupno ostvareni izdaci za putne troškove u 2023. godini iznosili su 15.739.364 KM i veći su za oko 1,6 miliona KM ili 11% u odnosu na izvršenje istih u prethodnoj godini. Od ukupnog izvršenja putnih troškova, na putne troškove u zemlji se odnosi 3.980.382 KM, a na putne troškove u inostranstvu 11.758.982 KM.

Način i postupak ostvarivanja prava zaposlenih u institucijama BiH na naknadu za službeno putovanje utvrđen je Odlukom o načinu ostvarivanja prava zaposlenih u institucijama BiH na naknadu za službeno putovanje[55] i Odlukom o visini dnevnica za službena putovanja zaposlenim u institucijama BiH[56].

Prethodnih godina smo konstatovali da su postojala različita tumačenja i postupanja budžetskih korisnika-institucija BiH po pitanju isplate 30% dnevnice od strane poslodavca u slučajevima kada druga organizacija ili institucija (organizator putovanja) isplaćuje naknadu za službeno

[54] Službeni glasnik BiH, broj 32/02,102/09 i 72/17
[55] Službeni glasnik BiH, broj 6/12 i 10/18
[56] Službeni glasnik BiH, broj 32/07, 6/12 i 42/12

putovanje zaposlenog koja obuhvata dnevnice, naknadu za smještaj, naknadu troškova prijevoza i naknadu ostalih troškova.

Naime, pod dnevnicom za službeno putovanje, u smislu Odluke o načinu ostvarivanja prava zaposlenih u institucijama BiH na naknadu za službeno putovanje, podrazumijeva se naknada za ishranu na službenom putu (član 4. stav 1), koja se umanjuje za 70% (član 5. stav 7) ako je na službenom putovanju osigurana besplatna ishrana (minimum dva obroka).

Ministarstvo je 19.3.2024. godine uputilo Dopis[1] svim budžetskim korisnicima u kojem je dalo tumačenje o pravu na dnevnicu kada organizator plaća troškove ishrane u smislu da zaposleni koji je upućen na službeni put ima pravo na 30% pripadajuće dnevnice u slučaju kada organizator plaća troškove ishrane u novcu ili u vidu osigurane ishrane od strane organizatora (minimalno dva obroka).
Međutim, navedenim tumačenjem nije riješeno pitanje da li poslodavac ima obavezu isplatiti dnevnicu ukoliko je tu dnevnicu isplatio drugi organizator službenog putovanja.

Važno je napomenuti da je Sud BiH u jednoj od presuda po predmetnom pitanju naveo da dnevnica kao naknada stvarnih troškova ne pripada zaposleniku i od poslodavca i od drugog organizatora službenog putovanja, odnosno u dvostrukom iznosu.

PREPORUKA 14

Potrebno je da Ministarstvo relevantnim podzakonskim aktom jasno i nedvosmisleno definiše način obračuna dnevnica za službena putovanja iz budžeta u slučajevima kada pripadajuće dnevnice za službeno putovanje isplaćuje druga organizacija ili institucija.

Također, u prethodnim godinama su uočeni slučajevi da je zaposlenima odobreno stručno obrazovanje, usavršavanje i obučavanje[57] za koje organizator snosi troškove, isplaćuju i dnevnice iz budžeta institucije u iznosu od 30% za period trajanja školovanja koje, u pojedinim slučajevima, traje i do godinu dana, te situacija u kojoj je zaposlenom otvoren putni nalog (za čitav period trajanja školovanja) bez isplate dnevnice. Međutim, Ministarstvo još uvijek nije preduzelo aktivnosti na preciznijem uređivanju pitanja troškova koji su obuhvaćeni naknadom za stručno obrazovanje, usavršavanje i obučavanje što je bila preporuka u Izvještaju o reviziji za 2022. godinu.

PREPORUKA 15

Ministarstvo treba urediti pitanje troškova službenih putovanja koji su obuhvaćeni naknadom za stručno obrazovanje, usavršavanje i obučavanje.

9.1.3. Korištenje službenih vozila

Inicijativa za izmjene Pravilnika o službenim vozilima u institucijama BiH[58]: Vijeće ministara je na 56. sjednici, održanoj 26.10.2022. godine, utvrdilo odgovor na poslaničku inicijativu iz

[1] Broj: 08-02-3-2267/24 od 19.03.2024.
[57] Način i postupak ostvarivanja prava zaposlenih definisano Odlukom Vijeća ministara BiH o načinu i postupku ostvarivanja prava na naknadu za obrazovanje i stručno usavršavanje u institucijama Bosne i Hercegovine (Odluka VM 210/09)
[58] Preuzeto iz Izvještaja Ministarstva komunikacija i prometa BiH za 2022. godinu;

2019. godine poslanika u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH[59] koja se odnosila na dopunu Pravilnika o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH na način da se propiše jasno označavanje službenih vozila naljepnicom ili na drugi odgovarajući način kako bi učesnicima u saobraćaju, kao i građanima bilo jasno vidljivo da se radi o službenom vozilu i kojoj instituciji pripada, a sve u svrhu sprečavanja zloupotrebe korištenja.

U odgovoru Vijeća ministara BiH[60] je navedeno da je Ministarstvo dalo pozitivno mišljenje na inicijativu Ministarstva komunikacija i prometa BiH, te da se obavezalo da će pokrenuti proceduru dopune Pravilnika o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH. U Inicijativi je predloženo uspostavljanje javnog registra službenih vozila institucija BiH što ne predstavlja način obilježavanja vozila, a što je bila osnovna ideja poslaničke inicijative. Pravilnikom o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH donesenim u 2023. godini nije obuhvaćena inicijativa poslanika u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH iz 2019. godine.

Ministarstvu komunikacija i prometa BiH je u toku 2024. godine ponovo upućeno navedeno poslaničko pitanje. U maju 2024. godine Ministarstvo komunikacija i prometa BiH je uputilo informaciju u vezi s obilježavanjem službenih vozila u institucijama BiH na mišljenje Uredu za zakonodavstvo BiH i Ministarstvu finansija BiH, a kako bi istu uputili na sjednicu Vijeća ministara BiH radi razmatranja i usvajanja. U informaciji se predlaže obilježavanje službenih vozila naljepnicom, što zahtijeva provođenje izmjena Pravilnika o uslovima nabavke i korištenju službenih vozila u institucijama BiH te se navodi član kojim bi se dopunio Pravilnik, a koji se odnosi na obilježavanje službenih vozila. U prilogu je dat i prijedlog izgleda naljepnice za obilježavanje službenih vozila. U junu 2024. godine Ministarstvo je dostavilo pozitivno mišljenje na upućenu Informaciju.

Po pitanju postupanja nadležnih institucija na realizaciji zaključka Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, Ured za reviziju je dao preporuku, u prethodnom periodu, te smo na osnovu prethodno prezentovanog ocijenili da je realizacija iste u toku (red. broj 14 u Tabeli 2), a što će biti predmetom daljeg praćenja do konačne realizacije.

Vijeće ministara BiH je, na prijedlog Ministarstva finansija i trezora BiH, na 9. sjednici održanoj 12.4.2023. godine, donijelo novi Pravilnik o uvjetima nabave i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH kojim se obaveza evidentiranja relacije kretanja u toku mjeseca propisuje samo za relacije duže od 80 km. Imajući u vidu da duži niz godina konstatujemo značajan broj nepravilnosti i nedostataka vezanih za upotrebu vozila kod pojedinačnih institucija i dajemo odgovarajuće preporuke za otklanjanje istih, navedena izmjena Pravilnika u velikoj mjeri smanjuje transparentnost i povećava rizik nenamjenske potrošnje prilikom upotrebe vozila. Naime, predmetni Pravilnik predstavlja jedan od kriterija za provođenje kontrolnih aktivnosti za utvrđivanje namjenskog korištenja vozila, a navedenim izmjenama su iste ograničene u odnosu na postojeću praksu. Smatramo da su uredne i sveobuhvatne evidencije o upotrebi vozila preduslov za smanjenje rizika nenamjenske potrošnje prilikom upotrebe službenih vozila.

[59] Odgovor na poslaničko pitanje je bio na dnevnom redu 3. sjednice Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, održane 31. januara 2023. godine;
[60] Sastavni dio odgovora Vijeća ministara BiH je Inicijativa za dopunu Pravilnika o uslovima nabavke i načinu korištenja službenih vozila u institucijama BiH koju je u augustu 2020. godine Ministarstvo komunikacija i prometa BiH uputilo Ministarstvu finansija i trezora BiH i odgovor Ministarstva finansija i trezora BiH iz februara 2021. godine.

Ured za reviziju institucija BiH je proveo reviziju učinka na temu: „Upravljanje voznim parkom u institucijama BiH“. Izvještaj je objavljen u decembru 2023. godine i u istom su date preporuke Vijeću ministara, Ministarstvu i institucijama BiH.

9.1.4. Izdaci za usluge reprezentacije

Izdaci za usluge reprezentacije sa 31.12.2023. godine ostvareni su u ukupnom iznosu od 2.591.044 KM i veći su za 347.413 KM u odnosu na 2022. godinu.

Provedenim revizijama u institucijama BiH utvrđeno je da realizacija ovih izdataka nije vršena na adekvatan način, budući da su nedostajala obrazloženja razloga nastanka troška koja bi se mogla dovesti u vezu sa službenim aktivnostima i opravdanošću trošenja javnih sredstava.

U pojedinim institucijama se i tokom 2023. godine vršila nabavka poklona kao trošak reprezentacije, a na osnovu internih akata institucija kojim su regulisane procedure i pravila primanja i davanja poklona. Iz sredstava reprezentacije određene institucije su finansirale i kupovinu poklona prilikom odlaska zaposlenih u penziju. U institucijama BiH ne postoji pravna osnova za finansiranje ovih izdataka. Nadalje, pojam poklona nije regulisan Pravilnikom o korištenju sredstava za reprezentaciju Vijeća ministara BiH jer se pod pojmom reprezentacije isključivo spominje pravo na korištenje sredstava za ugostiteljske usluge. Činjenica je da u institucijama BiH postoje realne potrebe u pogledu nabavke poklona u određenim i opravdanim slučajevima koji nisu prepoznati u spomenutom Pravilniku. U cilju racionalizacije izdataka, navedenim Pravilnikom su utvrđeni limiti za reprezentaciju. U izvještajima o obavljenoj reviziji Izvještaja o izvršenju budžeta institucija BiH u prethodnim godinama utvrđeno je da postoji potreba da se navedeno pitanje reguliše u cilju kreiranja regulatornog okvira koji će omogućiti realizaciju izdataka za reprezentaciju na način koji će uključivati sve stvarne i opravdane potrebe institucija BiH. Iz Ministarstva su u martu 2023. godine Vijeću ministara BiH uputili Prijedlog pravilnika o izmjenama i dopunama Pravilnika o korištenju sredstava za reprezentaciju kojim se reguliše pojam poklona, kao i procedure i pravila u vezi s primanjem i davanjem poklona. Iz Vijeća ministara BiH se nisu očitovali na dostavljeni prijedlog.

Ured za reviziju je, po pitanju postupanja Ministarstva u dijelu regulisanja procedura i pravila u vezi sa primanjem i davanjem poklona u institucijama BiH dao preporuku u prethodnoj godini (preporuka 20/2021 u Tabeli 2a) te smo ocijenili kako Ministarstvo preduzima aktivnosti koje su prethodno prezentovane, a što će biti predmetom daljeg praćenja do okončanja implementacije.

9.1.5. Troškovi zakupa

Za unajmljivanje imovine i opreme u 2023. godini izdvojeno je ukupno 27.517.686 KM od čega se značajni izdaci odnose na unajmljivanje prostora ili zgrada (12.963.670 KM), unajmljivanje skladišnog prostora (803.096 KM), unajmljivanje parking prostora (428.983 KM), zakup za smještaj telekomunikacijske opreme (363.809 KM), unajmljivanje opreme (713.173 KM), unajmljivanje tornjeva, releja i antenskih stubova (1.731.581 KM), unajmljivanje vodovoda i digitalnih kanala (935.792 KM), unajmljivanje stalnih sredstava u obliku prava (9.357.230 KM). U odnosu na 2022. godinu ukupni izdaci za unajmljivanje imovine i opreme su veći za 1.512.425

KM. Na povećanje rashoda uticale su veće kursne razlike (US dolar) zbog Microsoft licenci za potrebe institucija BiH i e-Vlade, zatim finansiranja diplomatsko-konzularne mreže, kao i povećanje cijena zakupa.

Prema dostupnim podacima, za pojedine institucije je izvršeno rezervisanje sredstava za rješavanje pitanja trajnog smještaja i to za: Upravu za indirektno oporezivanje BiH, Državnu agenciju za istrage i zaštitu, Graničnu policiju BiH, Agenciju za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH, Službu za zajedničke poslove institucija BiH (za kupovinu objekta za smještaj Ureda za reviziju institucija BiH). Ukupna osigurana sredstva za nabavku objekata za smještaj iznose 101.375.818 KM.
Navedenim iznosom nije obuhvaćen iznos za izgradnju objekta za trajni smještaj Agencije za školovanje i stručno usavršavanje kadrova BiH u Mostaru (prenesena sredstva u iznosu od 302.840 KM su prenesena u 2024. godinu), s obzirom na to da je institucija već smještena u ovaj objekat, a najveći dio prenesenih sredstava se odnosi na njegovo opremanje (252.578 KM). Također, nisu obuhvaćeni ni iznosi za nabavku objekata u kojima su već smještene druge institucije (UIO Sarajevo, Mostar, Tuzla i dr.).

Pored navedenih, postoji još uvijek određen broj institucija koje nisu riješile pitanje trajnog smještaja i nemaju rezervisana sredstva za te namjene. Također, utvrdili smo da se, pored plaćanja zakupa za smještaj institucija, plaća i zakup prostora za regionalne centre kao i organizacione jedinice.

Plaćanje zakupa za institucije koje još uvijek nisu riješile pitanje trajnog smještaja iziskuje značajne troškove, posebno ukoliko uzmemo u obzir trenutno stanje i tendenciju rasta cijena na tržištu nekretnina, što stvara dodatnu neizvjesnost o mogućnosti daljnjeg funkcionisanja određenog broja institucija. Međutim, u budžetu institucija BiH kontinuirano se planiraju sredstva za smještaj institucija BiH koje koriste iznajmljen prostor. Realizacija pojedinih višegodišnjih projekata za rješavanje trajnog smještaja ne teče planiranom dinamikom, ali su preduzete aktivnosti koje su u nadležnosti institucija (Državna agencija za istrage i zaštitu je kupila objekat za regionalni centar, Uprava za indirektno oporezivanje je raspisivala javni poziv, itd.).

Po pitanju trajnog smještaja za one institucije za koje to pitanje još uvijek nije riješeno, dali smo preporuku u prethodnom periodu (preporuka br. 15 u Tabeli 2), te smo ocijenili da su preduzimane aktivnosti koje su prethodno prezentovane, a što će biti predmetom daljeg praćenja do okončanja implementacije preporuke.

Nadalje, pitanje poslovne zgrade Obavještajno-sigurnosne agencije koja je kupljena u prethodnom periodu, a koja se ne koristi, je u procesu rješavanja. Obavještajno-sigurnosna agencija je zatražila podršku nadležnih institucija u preduzimanju neophodnih koraka za stavljanje navedene zgrade u upotrebu, a samim time i prilagođavanje ove agencije. Vijeće ministara BiH je na 28. sjednici održanoj 9.11.2023. godine usvojilo informaciju o potrebi izgradnje objekta za smještaj Obavještajno-sigurnosne agencije BiH te zadužilo Obavještajno-sigurnosnu agenciju da, u saradnji sa Službom za zajedničke poslove institucija BiH, izradi idejni projekat objekta i procjenu finansijskih sredstava i rokove realizacije istog. Služba za zajedničke poslove je postupila po navedenim zaključcima te izvršila niz pripremnih radnji na pribavljanju potrebnih urbanističko planskih dokumenata, te izradila idejni projekat i dinamiku implementacije projekta izgradnje i hodogram aktivnosti, kao i procjenu finansijskih sredstava potrebnih za izgradnju objekata po svim fazama. Procjena potrebnih finansijskih ulaganja urađena je na osnovu idejnog projekta, korisne površine prostora objekta, infrastrukture, kao i

drugih komunalnih troškova po fazama, a ukupna procjena potrebnih sredstava je 30.000.000 KM. U skladu s idejnim projektom, dinamikom i hodogramom aktivnosti pripremljena je i dostavljena Odluka o odobravanju višegodišnjeg projekta „Izgradnje objekta sjedišta Obavještajno-sigurnosne agencije BiH“ za period 2024. do 2026. godine. Objekat bi se gradio na mjestu postojećeg objekta.

Po pitanju navedene zgrade koja je u vlasništvu i evidencijama Obavještajno-sigurnosne agencije, a koja se ne koristi, dali smo preporuku u prethodnom periodu (preporuka br. 22/2021 u Tabeli 2a) te smo ocijenili da Obavještajno-sigurnosna agencija preduzima aktivnosti koje su prethodno prezentovane, a što će biti predmetom daljeg praćenja do okončanja implementacije preporuke.

9.1.6. Ugovorene usluge (ugovori o djelu, ugovori o privremenim i povremenim poslovima, upravni odbori i drugi organi u institucijama BiH)

Ugovori o djelu: Ukupni izdaci za ugovore o djelu u 2023. godini iznose 5.778.543 KM i u odnosu na prethodnu godinu manji su za 189.980 KM. Izdaci za ugovore o privremenim i povremenim poslovima u 2023. godini iznose 1.717.123 KM i u odnosu na prethodnu godinu manji su za 75.569 KM. Najznačajniji iznos ugovora o privremenim i povremenim poslovima odnosi se na angažman osoblja u diplomatsko-konzularnoj mreži u Ministarstvu vanjskih poslova (1.680.637 KM).

Praksa angažmana na osnovu ugovora o djelu u institucijama nastavljena je i u 2023. godini. Institucije angažman osoba po ugovoru o djelu pravdaju neusvajanjem pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji, odlaskom zaposlenih iz institucija po raznim osnovama, najčešće odlazak u penziju, kao i poteškoće s kadrom koji nije adekvatne struke ili kapaciteta da odgovori zahtjevima institucije.

Podsjećamo da je Zakonom o državnoj službi u institucijama BiH i Zakonom o radu u institucijama BiH propisan način prijema u radni odnos državnih službenika i zaposlenika, kao i način raspisivanja javnog konkursa za popunjavanje radnih mjesta utvrđenih Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji. Nasuprot tome, zapošljavanje po ugovoru o djelu se provodi bez provođenja javnog konkursa potpuno zanemarujući princip transparentnosti. Osobe angažovane putem ugovora o djelu nemaju status zaposlene osobe i ne ostvaruju prava koja proizlaze iz radnog odnosa (pravo na regres, topli obrok i sl.).

Naime, Zakonom o obligacionim odnosima ugovorom o djelu zaposlenik (preduzimač, izvođač radova) se obavezuje obaviti određeni posao, kao što je izrada ili popravak neke stvari ili izvršenje nekog fizičkog ili intelektualnog rada i sl., a naručilac se obavezuje da mu za to plati naknadu. Dakle, ugovor o djelu se zaključuje za obavljanje konkretnog posla koji predstavlja „zaokruženu“ cjelinu. Obavljanje poslova po ugovoru o djelu ne mogu biti poslovi koji su redovni i imaju kontinuitet niti mogu biti poslovi sistematizovanog radnog mjesta. Angažovanje osoba po ugovoru o djelu treba provoditi u izuzetnim i hitnim okolnostima kada priroda posla to zahtijeva poštujući osnovne karakteristike samog ugovora o djelu kao takvoga, ali i uvažavajući princip transparentnosti u upravljanju budžetskim sredstvima.

Uvidom u pojedinačne izvještaje institucija utvrdili smo:

- da se ugovori o djelu zaključuju za obavljanje poslova sistematizovanih radnih mjesta;
- da se angažman penzionera po ugovoru o djelu vrši nakon prestanka radnog odnosa u institucijama;
- da se osobe angažuju po ugovoru o djelu tokom cijele godine ili niza godina sa ili bez prekida od par mjeseci;
- da se vrši angažman vozača po ugovoru o djelu, iako su radna mjesta vozača sistematizovana i upražnjena kao i angažman zaposlenih osoba nakon prekida radnog odnosa i zasnivanja istog u drugoj instituciji BiH;
- da se izvještaji o obavljenom poslu ne podnose, što nije pružilo uvjerenje da su poslovi stvarno i kvalitetno izvršeni i da su se stekli uslovi za isplatu naknade;
- da utrošena sredstva premašuju planirana sredstva za ugovore o djelu i da su kroz restrukturisanje budžeta povećavani izdaci za ugovore o djelu;
- da se vrši kombinovanje zapošljavanja po ugovoru o djelu i ugovoru o radu tokom godine, a potom i prijem u stalni radni odnos nakon provedenog javnog konkursa;
- da se stručno zvanje osobe koja je angažovana na osnovu ugovora o djelu ne može dovesti u vezu s vrstom posla koji po ugovoru treba da obavi.

Zaključkom Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH iz novembra 2023. godine zaduženo je Vijeće ministara da, u najkraćem roku, izradi smjernice kojim bi se trajanje, sadržaj i uslovi za sklapanje ugovora o djelu detaljno definisali. Prema raspoloživim informacijama, nisu preduzete aktivnosti na izradi ovih smjernica.

Iako je zaključivanje ugovora o djelu isključivo u nadležnosti institucija i njihovih rukovodilaca, smatramo da je uloga Ministarstva, u dijelu odobravanja sredstava, vrlo značajna. Detaljnim i suštinskim analiziranjem potreba svakog budžetskog korisnika Ministarstvo je u mogućnosti uticati na smanjenje troškova odobrenih za ugovore o djelu (posebno za poslove sistematizovanih radnih mjesta) te je više pažnje potrebno posvetiti odobravanju sredstava za ove namjene.

Ističemo također da Ministarstvo ni pored preporuka revizije u prethodnom periodu nije provodilo analize budžetskih zahtjeva po osnovu angažmana lica na ugovorima o djelu u cilju utvrđivanja opravdanosti takvih zahtjeva koji su u direktnoj vezi sa popunjenošću sistematizacije radnih mjesta i odobrenom dinamikom zapošljavanja u institucijama BiH.

PREPORUKA 16

Preporučujemo Ministarstvu da, u saradnji s drugim institucijama, ubrza i okonča aktivnosti vezane za izradu i uspostavljanje jedinstvenih pravila i kriterija za angažman vanjskih saradnika na osnovu ugovora o djelu.

PREPORUKA 17

Ministarstvo treba više pažnje posvetiti analizi zahtjeva budžetskih korisnika na poziciji ugovora o djelu, koristeći se pri tome podacima iz budžetskih zahtjeva iz prethodnih godina i podacima o izvršenju budžeta.

Upravni i nadzorni odbori, vijeća, komisije i druga radna tijela u institucijama BiH

Izdaci za naknade za rad u upravnim i nadzornim odborima iznose 1.403.779 KM. U odnosu na prethodnu godinu izdaci su manji za 4.155.562 KM. Razlog značajnog smanjenja izdataka su provedene aktivnosti u 2022. godini vezane za održavanje općih izbora, a zbog kojih je Centralna izborna komisija evidentirala izdatke u iznosu od 4.312.973 KM. Izdaci za rad komisija isplaćeni su u iznosu od 885.386 KM i veći su u odnosu na prethodnu godinu za 281.892 KM. Na kontu izdataka za rad upravnog i nadzornog odbora evidentirane su i plaće međunarodnih sudija u Ustavnom sudu BiH u iznosu od 246.348 KM, kao i naknade članovima Visokog sudskog i tužilačkog vijeća u iznosu 270.170 KM.

Ponovo su u 2023. godini evidentirani problemi uspostavljanja i imenovanja upravnih i nadzornih odbora, komisija i drugih tijela. Iako smo kroz pojedinačne izvještaje ukazivali na važnost uspostavljanja funkcionalnih nadzornih i upravnih odbora, u određenom broju institucija isti još uvijek nisu uspostavljeni.

Uvidom u pojedinačne izvještaje institucija uočili smo određene specifičnosti i probleme:

- U Institutu za nestale osobe u 2023. godini nije izvršeno imenovanje Upravnog niti Nadzornog odbora[61]. Nakon dugogodišnjeg funkcionisanja Privremenog upravnog odbora (od 2016. godine), Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice je u augustu 2023. godine objavilo javni konkurs za izbor članova Upravnog odbora Instituta čija je procedura u toku. S obzirom na to da je mandat Nadzornog odbora istekao krajem 2010. godine, Institut je u više navrata izvještavao kako je neophodno pristupiti proceduri imenovanja novog saziva Nadzornog odbora. Vijeće ministara BiH je na sjednici održanoj 5.8.2019. godine zadužilo Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH da hitno otpočne proceduru izbora članova Nadzornog odbora Instituta. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice je u augustu 2023. godine objavilo javni konkurs za izbor članova Nadzornog odbora zajedno s izborom Upravnog odbora. Procedura je u toku.

- Regulatorna agencija za komunikacije BiH još uvijek nije uskladila Odluku o utvrđivanju naknade za rad članovima Vijeća s odredbama Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH[62], iako je članovima Vijeća mjesečna naknada isplaćivana prema odredbama Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH, odnosno maksimalno do visine osnovice za obračun plaća zaposlenima u institucijama BiH. Vijeće Agencije smatra da nije osnovano donošenje bilo kakvog akta kojim bi se mijenjala visina naknade, jer je naknada članovima Vijeća utvrđena Odlukom Vijeća ministara BiH o utvrđivanju naknade za rad članovima Vijeća Agencije. Navedenom Odlukom utvrđena je visina naknade za predsjedavajućeg Vijeća u iznosu od 1.000 KM, a za članove Vijeća Agencije u iznosu od 900 KM. Agencija je u prethodnom periodu preduzimala određene aktivnosti tako što je u septembru 2021. godine uputila Vijeću ministara BiH informaciju u vezi s primjenjivosti člana 39. Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH na Vijeće Agencije. U toj informaciji Agencija je navela da ne postoji osnova da se odredbe navedenog člana Zakona o plaćama primjenjuju na članove Vijeća Agencije zbog specifičnosti izbora, načina funkcionisanja i finansiranja tog tijela. Agencija je u decembru 2022. godine dobila obavještenje da je Vijeće ministara BiH razmotrilo

[61] Upravni odbor imenovan je u 2024. godini.
[62] Članom 39. stav (1) Zakona definisano je da se naknada za rad u upravnim, nadzornim i drugim radnim tijelima utvrđuje podzakonskim aktom koji donosi Vijeće ministara BiH, a članom 57 a definisano je da su institucije BiH bile dužne uskladiti svoje podzakonske akte s članom 39. ovog Zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

informaciju, ali da ista nije dobila potrebnu većinu te predloženi zaključci nisu usvojeni. Agencija u 2023. godini nije preduzimala aktivnosti na usklađivanju Odluke o utvrđivanju naknade za rad članovima Vijeća Agencije s važećim zakonskim odredbama.

PREPORUKA 18

Nadležni organi Vijeća ministara i Parlamentarne skupštine, odgovorni za provođenje postupka imenovanja članova upravnih i nadzornih odbora, trebali bi ove postupke vršiti blagovremeno, kako posljedica neimenovanja ne bi bila otežan i nefunkcionalan rad institucija.

9.2. Tekući grantovi i transferi realizovani putem budžetskih korisnika

Tekući grantovi i transferi kod budžetskih korisnika planirani su Zakonom o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2023. godinu[63] u okviru iznosa od 33.913.000 KM koji obuhvata i tekuće grantove i transfere koji se realizuju putem diretknih transfera. Korigovani budžet, nakon umanjenja po osnovu prestrukturisanja, povećanja za namjenska sredstva i tekuću rezervu iznosio je 39.047.124 KM.

Ukupno izvršenje tekućih grantova i transfera u 2023. godini iznosilo je 33.159.742 KM. Iznos realizovanih tekućih grantova Ministarstvo je prikazalo u Obrascu 2, a u tekstualnom dijelu Izvještaja o izvršenju budžeta je navelo podatke o realizaciji kod budžetskih korisnika i putem direktnih transfera, od čega se na realizaciju budžetskih korisnika odnosi iznos od 18.443.381 KM, a na realizaciju putem direktnih transfera s Jedinstvenog računa trezora iznos od 14.716.361 KM.

U ranijim izvještajima data je preporuka vezano za utvrđivanje ugovornih obaveza i prava korisnika i davaoca novčanih sredstava (način izvještavanja, rok za izvještavanje, postupanje ukoliko se traženi izvještaj ne dostavi ili odobrena sredstva ne opravdaju).

Vijeće ministara BiH je u 2023. godini donijelo pojedničke odluke o kriterijima za dodjelu grant sredstava odobrenih budžetom. [64] Odlukama je definisano da se dodjela sredstava vrši na osnovu javnog poziva, te je za određene projekte u namjeni sredstava navedeno da nije dozvoljena refundacija troškova nastalih prije objave konkursa i da ista neće biti prihvatljiva. S korisnicima grant sredstava zaključeni su pojedinačni ugovori kojima je definisana obaveza i rok dostave finansijskog izvještaja o namjenskom utrošku sredstava, dostavljanje dokaza o utrošku sredstava, te postupanja u slučaju nedostavljanja traženih izvještaja.

Revizijom smo utvrdili da je određeni broj korisnika novčanih sredstava dostavio finansijske izvještaje o utrošku sredstava iza roka utvrđenog za dostavu izvještaja i pravdanje dodijeljenih sredstava, dok je za preostali dio korisnika novčanih sredstava rok za dostavu izvještaja druga polovina 2024. godine, te će se postupanje po osnovu zaključenih ugovora i donesenih odluka moći sagledati u narednom periodu, po dostavljanju Izvještaja korisnika sredstava. Također,

[63] Tabela 2 u Zakonu o budžetu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obaveza Bosne i Hercegovine za 2022. godinu

[64] Najznačajniji nosioci aktivnosti predmetnih odluka su: Ministarstvo civilnih poslova, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, Fond za povratak, Ministarstvo sigurnosti, Ministarstvo vanjskih poslova, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, Ministarstvo komunikacija i prometa..."

uočeno je da su određena sredstva dodijeljena za finansiranje projekata koji su već okončani, pa se postavlja pitanje da li ovakav način postupanja narušava osnovni princip sufinansiranja, s obzirom na to da korisnik sredstava u periodu organizovanja projekta/manifestacije nije imao sredstva institucije BiH na raspologanju, te naknadna dodjela sredstava suštinski predstavlja refundaciju troškova po projektu. Prethodno navedeno je posljedica kasnog usvajanja budžeta i kompleksnosti samog procesa dodjele grant sredstava (objavljivanje odluke o kriterijma, formiranje komisije, objava poziva, razmatranje primljenih aplikacija do konačnog donošenja odluke o dodjeli, te zaključivanja ugovora).

Nadalje, Ministarstvo civilnih poslova je, postupajući po odluci Vijeća ministara BiH o odobravanju sredstava tekuće rezerve budžeta[65], zaključilo i realizovalo pojedinačne ugovore sa korisnicima. Odabir korisnika i iznos sredstava koja se odobravaju izvršilo je Vijeće ministara BiH bez prethodno objavljenog javnog poziva pa se ne može utvrditi po kojim kriterijima su izabrani korisnici kojima su dodijeljena sredstva (sportski klubovi, udruženja itd).

Uzimajući u obzir sve prethodno navedeno konstatujemo da proces odobravanja grantova, od usvajanja Zakona o budžetu, objavljivanja odluke o kriterijima, formiranja komisija, objave poziva, razmatranja primljenih aplikacija do konačnog donošenja odluka o dodjeli, zaključivanja ugovora i dalje traje dosta dugo i zahtijeva angažman značajnih resursa. Ministarstvo je pokrenulo određene aktivnosti iz svog domena u smislu postavljanja jasnih kriterija u pogledu isključivanja mogućnosti refundiranja troškova u određenim grantovima, te definisanja obaveze izvještavanja o namjenskom utrošku sredstava, međutim, i dalje su prisutni slučajevi u kojima se sredstva dodjeljuju bez jasno utvrđenih kriterija.

Po pitanju preciznog definisanja uslova i kriterija prilikom pripreme odluke o kriterijima za raspodjelu sredstava i javnog poziva za dodjelu grant sredstava dali smo preporuku u prethodnom periodu (preporuka br. 30/2020 u Tabeli 2a) te smo ocijenili da su se preduzimale određene aktivnosti, a efekat istih će biti moguće cijeniti u budućem periodu. Zbog toga, ranija preporuka će biti predmet daljeg praćenja do potvrde potpune usklađenosti postupanja sa važećim propisima.

9.3. Kapitalni izdaci

Zakonom o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2023. godinu odobrena su sredstva za kapitalne izdatke u iznosu od 90.555.000 KM. Odobreni iznos sredstava uvećan je za prestrukturisana sredstva rashoda (7.311.866 KM), tekuću rezervu (1.100.000 KM) i namjenska sredstva (180.745.699 KM), što ukupno iznosi 189.157.565 KM. Ukupan korigovani budžet za kapitalne izdatke s uključenim namjenskim sredstvima iznosio je 279.712.565 KM, što je u odnosu na 2022. godinu veći iznos za 84.167.986 KM ili 30%.

Kapitalni izdaci realizovani su u iznosu od 55.190.285 KM[66] ili 20% u odnosu na ukupan korigovani budžet, što je za 14.249.297 KM veći iznos u odnosu na prethodnu godinu. Razlog većeg izvršenja kapitalnih izdataka je usvajanje budžeta institucija BiH u prvom kvartalu 2023. godine.

[65] Odluka Vijeća ministara BiH o odobravanju sredstava tekuće budžetske rezerve budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2023. godinu za podršku neprofitnim organizacijama (VM broj: 348/23 od 29.12.2023. godine), Službeni glasnik BiH, broj 7/24.
[66] U iznos su uključeni i višegodišnji kapitalni projekti

Pregled odobrenih i realizovanih sredstava prema vrsti kapitalnih izdataka dat je u narednoj tabeli:

R. br.	Vrsta kapitalnih izdataka	Odobreno budžetom	Prestrukt. i namjenska sredstva	Korigovani budžet	Realizovano	%
	2	3	4	5	6	7
1	Nabavka zemljišta	500.000	500.105	1.000.105	937	0
2	Nabavka građevina	43.835.000	113.070.571	156.905.571	7.376.011	5
3	Nabavka opreme	32.245.000	42.817.014	75.062.014	32.363.951	43
4	Nabavka ostalih stalnih sredstava	14.000	-9.000	5.000	4.876	98
5	Nabavka stalnih sredstava u obliku prava	7.941.000	8.510.319	16.451.319	9.879.494	60
6	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	6.020.000	24.268.556	30.288.556	5.565.015	18
	Ukupno za budžetske korisnike	**90.555.000**	**189.157.565**	**279.712.565**	**55.190.285**	**20**

Tabela 10. Pregled odobrenih i realizovanih sredstava prema vrsti kapitalnih izdataka

Detaljne informacije o realizaciji kapitalnih izdataka po strukturi i po institucijama su navedene u tabelama 6/1 i u tekstualnom dijelu Izvještaja o izvršenju Budžeta institucija BiH.

9.3.1. Višegodišnja kapitalna ulaganja

Za realizaciju višegodišnjih projekata su, nakon prijenosa nerealizovanih namjenskih sredstava iz 2022. godine u iznosu od 124.657.190 KM[67], na raspolaganju bila sredstva u iznosu od 180.365.277 KM. Realizacija višegodišnjih kapitalnih projekata iznosila je 7.674.450 KM ili 4% u odnosu na plansku veličinu. Neutrošena namjenska sredstva budžeta institucija BiH prenesena su u 2024. godinu u iznosu od 172.690.827 KM.

U narednoj tabeli je pregled raspoloživih, realizovanih i neutrošenih sredstava po budžetskim korisnicima:

R. br.	Naziv institucije	Raspoloživa sredstva	Realizovani iznos	Nerealizovani iznos
1	Parlamentarna skupština BiH	1.203.622	0	1.203.622
2	Ministarstvo odbrane BiH	8.950.768	232.943	8.717.825
3	Direkcija za evropske integracije BiH	5.435	0	5.435
4	Ministarstvo vanjskih poslova BiH	4.530.892	1.808.441	2.722.451
5	Ministarstvo komunikacija i prometa BiH	32.839.700	0	32.839.700
6	Uprava za indirektno oporezivanje BiH	93.516.965	592.167	92.924.798
7	Ministarstvo finansija i trezora BiH	2.055.000	0	2.055.000
8	Ministarstvo sigurnosti	19.671	19.257	414
9	Državna agencija za istrage i zaštitu	11.065.607	4.315.225	6.750.382

[67] Na osnovu člana 14. stav (6) Zakona o finansiranju institucija BiH i člana 9. Zakona o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2022. godinu

10	Granična policija BiH	8.092.980	293.915	7.799.065
11	Ministarstvo civilnih poslova BiH	674.099	37.367	636.732
12	Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka	10.083.577	7.206	10.076.371
13	Služba za zajedničke poslove institucija BiH	6.490.552	0	6.490.552
14	Agencija za statistiku BiH	117.573	0	117.573
15	Obavještajno-sigurnosna agencija BiH	59.316	11.250	48.066
16	Agencija za školovanje i stručno usavršavanje kadrova	659.518	356.678	302.840
	Ukupno	**180.365.277**	**7.674.450**	**172.690.827**

Tabela 11. Pregled raspoloživih, realizovanih i neutrošenih sredstava po budžetskim korisnicima

Kako se vidi iz prezentovanih podataka, višegodišnji kapitalni projekti su realizovani u niskom procentu. U Izvještaju o izvršenju budžeta su navedeni razlozi kao što su poteškoće prilikom ugovaranja, veće cijene ponuda od raspoloživih sredstava, neispunjavanje uslova iz javnog poziva, složenost projekata, uključenost više stručnih institucija sa različitih nivoa vlasti koji daju saglasnost i odobrenja za pojedine faze projekta, kao i rješavanje imovinsko-pravnih odnosa za zemljište i objekte. Ova obrazloženja ponavljaju se duži niz godina.

U pojedinačnim izvještajima o reviziji institucija BiH konstatovali smo da pojedine institucije zadnjih godina nisu preduzimale ili okončale aktivnosti u cilju realizacije sredstava i pronalaženja adekvatnog rješenja za nabavku objekata (Uprava za indirektno oporezivanje, Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka, Državna agencija za istrage i zaštitu, Služba za zajedničke poslove) te su date preporuke navedenim institucijama kako bi se intenzivirala realizacija odobrenih sredstava.

Promjena vrijednosti višegodišnjih kapitalnih projekta

Članom 14. Uputstva o načinu planiranja, odobravanja i realizacije višegodišnjih kapitalnih ulaganja u institucijama BiH[68] je definisano da je, kod promjene vrijednosti višegodišnjeg projekta ili strukture istog u odnosu na prvobitno donesenu odluku, budžetski korisnik dužan Vijeću ministara BiH dostaviti prijedlog izmjene odluke o višegodišnjem projektu, s tim da promjena vrijednosti višegodišnjeg projekta podliježe ograničenju povećanja do maksimalno 10% od ukupne vrijednosti višegodišnjeg projekta koje se usaglašava sa Ministarstvom finansija i trezora BiH.

Vijeće ministara BiH je, na prijedlog Uprave za indirektno oporezivanje BiH, odobrilo povećanje vrijednosti projekta za 31.500.000 KM ili 83% od ukupne prvobitne vrijednosti višegodišnjeg projekta, uz saglasnost Ministarstva, iako je prethodno pomenutim Uputstvom dozvoljeno povećanje do maksimalno 10% od ukupne vrijednosti višegodišnjeg projekta.

Također, u 2023. godini, Odlukom Vijeća ministara BiH[69] uvećana je prvobitna vrijednost Višegodišnjeg projekta „Izgradnja i opremanje objekta za smještaj zaposlenih Uprave za indirektno oporezivanje BiH i Granične policije na aerodromu u Banjoj Luci," za 22%, kao i

[68] Službeni glasnik BiH, broj: 77/21
[69] Službeni glasnik BiH, broj: 24/23

prvobitna vrijednost projekta „Izgradnja i opremanje GP Osoje“ za 13%, na koje je također prethodno pozitivno mišljenje dalo Ministarstvo.

Agencija za identifikacione dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH je u aprilu 2023. godine sačinila informaciju o realizaciji projekta višegodišnjeg kapitalnog ulaganja – izgradnja zgrade u Banjoj Luci za smještaj sjedišta i organizacionih jedinica Agencije, na koju je Ministarstvo dalo negativno mišljenje. Predmetna informacija nije proslijeđena Vijeću ministara BiH na razmatranje. Nakon toga Agencija je izvršila novu analizu potrebnih sredstava i sredinom 2023. godine Ministarstvu dostavila Prijedlog odluke o odobravanju projekta izgradnje objekta za period od 2011. do 2026. godine na mišljenje u iznosu od 39.389.000 KM, što u odnosu na ranije odobrena sredstva u iznosu od 22.530.000 KM povećava vrijednost projekta za 16.859.000 KM ili 75%. Ministarstvo je, u svom odgovoru, dalo negativno mišljenje pozivajući se na odredbe gore navedenog Uputstva Vijeća ministara BiH kojim je propisano da promjena vrijednosti višegodišnjeg projekta podliježe ograničenju povećanja do maksimalno 10% od ukupne vrijednosti višegodišnjeg projekta koje se usaglašava s Ministarstvom. Agencija je nakon toga uskladila Prijedlog odluke o izmjenama Odluke o odobravanju projekta izgradnje objekta s Uputstvom, kojim se predviđaju ukupna sredstva od 24.783.000 KM za realizaciju projekta.

Iz naprijed navedenog možemo zaključiti da Ministarstvo nije dosljedno primjenjivalo odredbe Uputstva o načinu planiranja, odobravanja i realizovanja višegodišnjih projekata u institucijama BiH koje je donijelo Vijeće ministara.

PREPORUKA 19

Vijeće ministara i Ministarstvo su dužni dosljedno primjenjivati Uputstvo o načinu planiranja, odobravanja i realizacije višegodišnjih kapitalnih ulaganja u institucijama BiH.

9.4. Programi posebne namjene

Kao programi posebnih namjena vode se višegodišnji kapitalni projekti, programi finansirani iz donatorskih sredstava, programi finansirani iz namjenskih sredstava dodijeljenih na osnovu posebnih odluka za čiju realizaciju su nadležni budžetski korisnici, sredstva za sufinansiranje IPA projekata te sredstava tekuće rezerve. U okviru programa posebne namjene vrši se evidentiranje rashoda posebnih namjena za koje je zakonom ili odgovarajućim aktom utvrđena obaveza posebnog praćenja i evidentiranja, donacija koje su donatori uslovili posebnim izvještavanjem, kao i rashoda posebnih namjena koje predlože budžetski korisnici[70]. Programi posebnih namjena finansirani iz namjenskih budžetskih sredstava iskazuju se u okviru fonda 10, a programi posebnih namjena, koji nisu planirani Budžetom institucija BiH, a finansiraju se iz sredstava donacija, udruženih i drugih namjenskih sredstava, dodaju se na budžetska sredstva.

U skladu sa članom 7. Zakona o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza za 2023. godinu akumulisani namjenski prihod ostvaren u prethodnim godinama koji nije utrošen za programirane namjene do kraja 2022. godine prenosi se u 2023. godinu za istu namjenu.[71]

[70] Službeni glasnik BiH, broj 22/23 - Zakon o Budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza za 2023. godinu - član 15.
[71] Sredstva na ime dodijeljenih dozvola za univerzalne mobilne telekomunikacijske sisteme (UMTS), uplaćena sredstva od entiteta koja nisu realizovana za finansiranje rada Vijeća za državnu pomoć, namjenska sredstva od sukcesije po osnovu naplate klirinškog

Ukupno raspoloživa namjenska sredstva za programe posebnih namjena iznose 309.143.671 KM[72], a realizacija je iskazana u iznosu od 53.792.792 KM (17%), što je manje za 6.388.861 KM u odnosu na realizaciju prošle godine.[73] Od ukupno realizovanog iznosa sredstava programa posebnih namjena na višegodišnje projekte se odnosi 7.674.450 KM[74], a ostali programi iznose 46.118.342 KM. Ministarstvo je, nakon dostavljenih zahtjeva budžetskih korisnika i usaglašavanja sa stanjem u Izvještaju o raspoloživim sredstvima, u 2024. godinu prenijelo nerealizovana namjenska sredstva u iznosu od 196.397.022 KM. Detaljne informacije o realizaciji programa posebnih namjena Ministarstvo je navelo u tački 9.1.6 Izvještaja o izvršenju budžeta.

Ministarstvo prati realizaciju dodijeljenih sredstava budžetskim korisnicima u okviru programa posebnih namjena, te u skladu s realizovanom dinamikom predlaže donošenje odgovarajućih odluka za dodjelu novih sredstava budžetskim korisnicima.

U 2023. godini Vijeće ministara BiH je donijelo Odluku o načinu korištenja akumulisanog viška prihoda nad rashodima Regulatorne agencije za komunikacije BiH[75]. Ovom odlukom se definiše namjena akumulisanog viška prihoda utvrđenog na 31.12.2021. godine u ukupnom iznosu od 16.754.513 KM, od čega je 7.000.000 KM namijenjeno za Regulatornu agenciju za komunikacije BiH, a ostatak u iznosu od 9.754.513 KM za podršku razvoja i unapređenja Sektora komunikacija. Iznos od 9.754.5123 KM je prenesen u 2024. godinu i realizacija istog će biti predmetom praćenja u budućem periodu kada će biti potrebno donijeti posebne odluke Vijeća ministara BiH na prijedlog Ministarstva komunikacija i prometa BiH. Neraspoređeni višak prihoda nad rashodima Regulatorne agencije za komunikacije BiH iz prethodne godine (18.839.218 KM), nakon umanjenja, shodno odluci Vijeća ministara BiH iz 2023. godine iznosi 3.823.110 KM.

Kod realizacije sredstava programa posebnih namjena koja su dodijeljena budžetskim korisnicima i dalje je konstatovan nizak procenat realizacije. Odstupanja realizacije raspoloživih sredstava su konstatovana po svim fondovima[76]. U okviru fonda 20 značajno odstupanje se odnosi na Direkciju za civilno zrakoplovstvo (28.183.228 KM), te na projekte u okviru šifre trezora za neraspoređena sredstva iz viška prihoda Regulatorne agencije za komunikacije BiH (20.466.039 KM) i drugo. U okviru fonda 30 značajno odstupanje se odnosi na Ministarstvo civilnih poslova (18.909.957 KM), Ured koordinatora za reformu javne uprave BiH (9.380.469 KM), Ministarstvo odbrane BiH (9.455.326 KM), Ministarstvo komunikacija i prometa (6.468.185 KM) i drugo. U okviru fonda 50 značajno odstupanje se odnosi na šifru trezora za neraspoređena sredstva od viška prihoda Regulatorne agencije za komunikacije BiH od UMTS dozvola, dozvola za 4G mreže, sukcesije i drugo (55.615.622 KM), Ministarstvo vanjskih poslova BiH (19.767.770 KM) i drugo. Neutrošena sredstva u navedenim institucijama se

duga Ruske Federacije, sredstva od akumulisane dobiti JP NIO Službeni list BiH, namjenska sredstva naplaćena po osnovu Odluke o prijenosu novčanih sredstava deponovanih na posebnom računu Vanjskotrgovinske komore BiH na jedinstveni račun trezora i dr. i druga namjenska sredstva za koja će Vijeće ministara BiH posebnom odlukom utvrditi namjenu na prijedlog Ministarstva komunikacija i prometa BiH.

[72] U okviru ovog iznosa je sadržan iznos od 180.36.277 KM za višegodišnje kapitalne projekte

[73] Podaci prikazani u Rekapitulaciji programa posebnih namjena institucija BiH za 2023. godinu po budžetskim korisnicima i ekonomskim kategorijama

[74] Ukupno raspoloživa sredstva VKU u 2023. godini iznose 180.365.277 KM, realizovano je 7,674.450 KM, tako da je preostali iznos od 172.690.827 KM prenesen u 2024. godinu u skladu sa članom 14. stav (6) Zakona o finansiranju institucija BiH i člana 9. Zakona o Budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza za 2023. godinu, čija će se realizacija nastaviti u 2024. godini.

[75] Službeni glasnik BiH, broj:47/23 - Odluka Vijeća ministara BiH broj: 131/23

[76] Fond 10-opći (6.424.906 KM), Fond 20-fond prihoda po posebnim propisima (55.877.228 KM), Fond 30-font grantova i donacija (55.141.286 KM) i Fond 50-fond za posebne projekte (78.953.602 KM)

odnose na programe i projekte čija se realizacija nastavlja u narednim godinama u skladu s potpisanim ugovorima i drugim aktima koji definišu namjenu sredstava i rokove realizacije tih projekata.

Kao i prethodnih godina, ponovo smo u Izvještaju o obavljenoj reviziji Fonda za povratak za 2023. godinu konstatovali da Republički sekretarijat za izbjegla i raseljena lica RS[77] ni u tekućoj godini nije izmirio obaveze u iznosu od 4.391.455 KM, a koje su nastale po sporazumima o udruživanju i načinu realizovanja sredstava za 2009. i 2010. godinu. O ovim potraživanjima Fond za povratak vodi internu evidenciju o realizaciji Sporazuma o udruživanju sredstava i izvještava Komisiju za izbjeglice i raseljena lica BiH putem izvještaja o finansijskoj realizaciji projekata.

Konstatovano je da ni u 2023. godini nije bilo realizacije sredstava u okviru Fonda za reformu javne uprave. Iako su u okviru programa posebnih namjena bila raspoloživa sredstva u iznosu od 10.580.469 KM[78], sredstva nisu iskorištena, a što je Ured za reviziju ponovno u 2023. godini istakao kao ključno pitanje u okviru Izvještaja o obavljenoj reviziji Ureda koordinatora za reformu javne uprave za 2023. godinu. Ured koordinatora za reformu javne uprave koordinira proces reforme javne uprave u BiH i stvara uslove za implementaciju reformskih aktivnosti, a Fond za reformu javne uprave BiH je instrument finansijske podrške strateškom provođenju reforme javne uprave. Fond ne funkcioniše od 2018. godine. Ured koordinatora za reformu javne uprave je problematiku nefunkcionisanja Fonda obrazložio u svom Izvještaju o radu za 2023. godinu.

Fond ima suštinski značaj za uspostavljanje efikasnog sistema javne uprave i napretka BiH u procesu evropskih integracija, te je u tom smislu nužan proaktivan stav svih institucija koje učestvuju u kreiranju preduslova za nesmetano funkcionisanje i održivost Fonda s posebnim akcentom na preostala neutrošena sredstava Fonda za programe posebnih namjena, koje su donatori i domaće vlasti uplatile u Fond prethodnih godina.

Vezano za aktivnosti na implementaciji Strateškog okvira za reformu javne uprave u BiH, Ured koordinatora za reformu javne uprave je u izvještaju o radu naveo da je u 2023. godini usvojena Zajednička platforma o principima i načinu implementacije reforme javne uprave u BiH kojom je regulisana uspostava političkog tijela (Koordinacioni odbor za reformu javne uprave) i tehnička koordinacija te da su započete aktivnosti na revidiranju Akcionog plana za reformu javne uprave. Konstituirajuća sjednica Koordinacionog odbora za reformu javne uprave održana je 12.2.2024. godine. Koordinacioni odbor je podržao reaktivaciju rada Fonda za reformu javne uprave te zadužio Ured koordinatora za reformu javne uprave i koordinatore entiteta i Brčko distrikta BiH da nastave razgovore s donatorima aktivnim u BiH kako bi se osigurala nova ulaganja i uspostavio efikasan mehanizam koordinacije donatora u ovoj oblasti s ciljem osiguranja finansijske pokrivenosti svih aktivnosti u vremenskom okviru revidiranog Akcionog plana. Također, vlade entiteta, Brčko distrikta BiH i Vijeće ministara BiH donijeli su odluke o imenovanju članova i zamjenika članova nadzornih timova.

Navedene aktivnosti predstavljaju pomak u pravcu kreiranja preduslova za efikasnu realizaciju obaveza iz važećeg Strateškog okvira za reformu javne uprave. Međutim, uzimajući u obzir činjenicu da Fond još uvijek ne funkcioniše jer se značajna raspoloživa sredstva ovog programa posebne namjene duže vrijeme ne realizuju, ostaje prostor za rješavanje ovog pitanja kroz dalju

[77] 2009 i 2010. godine potpisnik Sporazuma bilo Ministarstvo za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske
[78] Dio iznosa se odnosi na sredstva Fonda 10-budžet (1.200.000 KM), a dio na sredstva Fonda (30)-donacije 9.380.469 KM)

saradnju nadležnih institucija (Vijeća ministara BiH, Vlade Federacije BiH, Vlade Republike Srpske, Vlade Brčko distrikta BiH).

Po pitanju pokretanja realizacije sredstava Fonda za reformu javne uprave BiH dali smo preporuku u prethodnom periodu, te smo na osnovu prethodno prezentovanog ocijenili da je realizacija iste u toku (preporuka br. 18 u Tabeli 2), a što će biti predmetom daljeg praćenja do okončanja implementacije.

Nadalje, prema članu 13. Zakona o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2023. godinu, nabavka zgrade za smještaj Direkcije za civilno zrakoplovstvo u Banjoj Luci će se finansirati iz sredstava ostvarenih od prihoda od naknada za prelete preko BiH, kao i drugih prihoda koje Direkcija za civilno zrakoplovstvo ostvaruje na osnovu Zakona o zrakoplovstvu BiH, na osnovu odluke koju donosi Vijeće ministara BiH na prijedlog Direkcije.

U revizorskom izvještaju Direkcije za civilno zrakoplovstvo za 2023. godinu je detaljno obrazložena predmetna problematika kao i preduzete aktivnosti u cilju iznalaženja rješenja. Naime, Direkcija je u 2023. godini izvršila ponovno istraživanje i analizu tržišta nekretnina. Nakon pribavljenih mišljenja nadležnih institucija Prijedlog odluke o načinu nabavke i visini sredstava za nabavku zgrade za smještaj Direkcije je u decembru 2023. godine upućen Ministarstvu komunikacija i prometa BiH na dalje postupanje prema Vijeću ministara BiH.

Prethodnih godina smo skretali pažnju na rješavanje pitanja trajnog smještaja Direkcije za civilno zrakoplovstvo, a pogotovo iz razloga što se za zakup poslovnog prostora u Banjaluci realizuju značajna budžetska sredstva.

U ranijem periodu je data preporuka o potrebi rješavanja pitanja smještaja Direkcije za civilno zrakoplovstvo (preporuka br. 25/2021 u Tabeli 2a) te smo ocijenili da su nadležne institucije preduzimale aktivnosti koje su prethodno prezentovane, što će biti predmetom daljeg praćenja do okončanja implementacije.

10. DIREKTNI TRANSFERI S JEDINSTVENOG RAČUNA TREZORA

Zakonom o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2023. godinu odobrena i neutrošena sredstva iz prethodne godine za direktne transfere sa Jedinstvenog računa trezora BiH u 2023. godini iznosila su 41.771.000 KM. Korigovani budžet za direktne transfere uvećan je za tekuću rezervu i namjenska sredstva od UMTS-a u iznosu od 123.279 KM, što ukupno iznosi 41.894.279 KM.

Direktni transferi s Jedinstvenog računa trezora (JRT) iskazani su zbirno u Obrascu 2 i posebno u Obrascima 3, Tabeli 9999-1 Direktni transferi s JRT-a i izvršeni su u iznosu od **33.533.249 KM ili 80%** u odnosu na korigovani budžet koji uključuje dodatna namjenska sredstva.

Direktni transferi s JRT-a veći su za 11.702.309 KM u odnosu na prethodnu godinu, zbog izmirivanja obaveza po osnovu dospjelih anuiteta po kreditu Makrofinansijske pomoći Evropske komisije.

Isplata obaveza po pravosnažnim sudskim presudama

Troškovi po osnovu pravosnažnih sudskih presuda realizovani su u 2023. godini u iznosu od 3.553.223 KM i veći su u odnosu na prošlu godinu za 676.744 KM. Po strukturi obaveza navedeni iznos se odnosi na glavni dug (2.149.687 KM), kamate (598.950 KM), troškove parničnog postupka (772.251 KM) i troškove izvršnog postupka (32.335 KM).

Kao i prethodnih godina, pravosnažne sudske presude su se odnosile na sporove iz radnih odnosa, naknade materijalne i nematerijalne štete fizičkim i pravnim osobama, povrede na radu, isplate za razlike plaća i slično. Značajan dio presuda se kao i u ranijem periodu odnosi na presude iz radnih sporova u vezi sa formacijskim činovima i raspoređivanjem osoblja u Ministarstvu odbrane BiH kao i naknadu štete za neosnovan boravak u pritvoru. Vrijednosno najznačajnija sredstva su isplaćena po osnovu presuda u kojima je tužena Uprava za indirektno oporezivanje BiH radi naplate dugovanja za izvedene radove te troškova vođenja arbitražnog postupka pred Stalnim arbitražnim sudom u Hagu u predmetu Mittal protiv BiH.

Iako troškovi po osnovu pravosnažnih sudskih presuda iz godine u godinu imaju trend povećanja, Vijeće ministara BiH se nije bavilo analizom uzroka parničnih i drugih sporova koji su pokrenuti protiv institucija BiH sa ciljem racionalizacije troškova nastalih po ovom osnovu.

PREPORUKA 20

Vijeće ministara, putem nadležnih institucija, treba provesti detaljnu analizu uzroka parničnih i drugih sporova na nivou svih institucija BiH.

11. FINANSIJSKI REZULTAT

Razlika između ostvarenih prihoda i primitaka za finansiranje institucija BiH (1.257.214.346 KM)[79] i realizovanih rashoda i izdataka (1.185.210.338 KM)[80] u 2023. godini iskazana je u iznosu od 72.004.008 KM (za fondove 10, 20, 30, 40 i 50 institucija BiH) i predstavlja višak prihoda nad rashodima institucija BiH. Razlika između ostvarenih prihoda za servisiranje vanjskog duga BiH (1.273.134.963 KM)[81] i rashoda i izdataka za servisiranje vanjskog duga BiH (1.255.215.740 KM)[82] u 2023. godini predstavlja višak prihoda nad rashodima za servisiranje vanjskog duga BiH u iznosu od 17.919.223 KM (odnosi se samo na fond 40). Preneseni višak prihoda nad rashodima iz prethodne godine na ime servisiranja vanjskog duga iznosi 9.393.831 KM.

Prema navedenom, finansijski rezultat tekuće godine je iskazan kao višak prihoda nad rashodima Budžeta institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2023. godinu te u finansijskom izvještaju iznosi 89.923.231 KM i odgovara iznosu iskazanom u Glavnoj knjizi.
Na osnovu podataka o prenesenom akumulisanom višku prihoda institucija BiH iz prethodnih godina u ukupnom iznosu od 471.563.959 KM[83], korekcijama u tekućoj godini izvršenim prema internim računovodstvenim politikama[84] u iznosu od 13.641.136 KM (povrat taksi i naknada iz prethodnih godina, povrat preostalih iznosa donacija donatorima, nove obaveze po osnovu

[79] Obrazac 1. dio A i B VI-VIII
[80] Obrazac 2., dio A ukupno rashodi institucija BiH
[81] Obrazac 1 dio C
[82] Obrazac 2 dio B
[83] Institucije BiH 462.170.128 KM i servisiranje vanjskog duga 9.393.831 KM
[84] Instrukcija o evidentiranju i korekciji knjiženja na kontu 511112 MFT BiH, broj: 08-16-1-10-10129-1/16 od 3.12.2016. godine

kreditnih zaduženja i drugo), ostvarenog viška prihoda nad rashodima institucija BiH u iznosu od 72.004.008 KM i ostvarenog viška prihoda nad rashodima za servisiranje vanjskog duga od 17.919.223 KM, utvrđen je ukupan akumulisani višak prihoda institucija BiH i međunarodnih obaveza BiH za 2023. godinu u ukupnom iznosu od 575.128.326 KM[85].

U narednoj tabeli prikazan je obračun viška prihoda nad rashodima za 2023. godinu i obračun akumulisanog viška prihoda za tekuću godinu.

Red. broj	Opis	Iznos u KM
1	Prihodi institucija BiH u 2023. godini	1.257.214.346
2	Rashodi institucija BiH u 2023. godini	1.185.210.338
3 (1-2)	**Višak prihoda nad rashodima institucija BiH u 2023. godini (finansijski rezultat institucija BiH u 2023. godini)**	**72.004.008**
4	Ostvareni prihodi za servisiranje vanjskog duga u 2023. godini	1.273.134.963
5	Realizovani rashodi za servisiranje vanjskog duga u 2023. godini	1.255.215.740
6 (4-5)	**Višak prihoda nad rashodima za servisiranje vanjskog duga u 2023. godini (finansijski rezultat ostvaren za servisiranje vanjskog duga u 2022. godini)**	**17.919.223**
7 (3+6)	**Ukupan višak prihoda nad rashodima u 2023. godini (finansijski rezultat institucija BiH i međunarodnih obaveza za 2023. godinu)**	**89.923.231**
8	**Akumulisani i preneseni višak prihoda nad rashodima iz prethodnih godina**	**471.563.959**
8.1	Akumulisani višak prihoda nad rashodima institucija BiH iz prethodnih godina (1.1.2023. godine)	462.170.128
8.2	Akumulisani višak prihoda nad rashodima za servisiranje javnog duga iz prethodnih godina (1.1.2023. godine)	9.393.831
9	**Korekcija viška prihoda u toku 2023. godine**	**13.641.136**
	UKUPAN AKUMULISANI VIŠAK PRIHODA 31.12.2023. godine	**575.128.326**
10.1 (3+8.1+9)	Akumulisani višak prihoda nad rashodima institucija BiH	547.815.272
10.2 (6+8.2.)	Akumulisani višak prihoda nad rashodima za servisiranje javnog duga	27.313.054

Tabela 12. Obračun viška prihoda nad rashodima i obračun akumulisanog viška prihoda za 2023. godinu

Sredstva akumulisanog viška prihoda se koriste u skladu sa važećim propisima kojima je regulisana njihova primjena (Zakon o Budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza za 2023. godinu, Zakon o finansiranju institucija BiH, odluke Vijeća ministara BiH i dr.).

Ukupan akumulisani višak prihoda (575.128.326 KM) se, prema fondovima, odnosi na Fond 10-opći fond (344.176.490 KM), Fond 20-višak prihoda nad rashodima Regulatorne agencije za komunikacije BiH i Ministarstva komunikacija i prometa BiH (27.694.001 KM), Direkcije za civilno zrakoplovstvo (28.183.228 KM) i ostatak sredstava viška prihoda Regulatorne agencije za komunikacije raspoređenih za višegodišnje kapitalne projekte i prenesenih u 2024. godinu (12.126.808 KM), Fond 30-sredstva donacija, grantova i transferi drugih nivoa vlasti (56.881.023 KM), Fond 40-kreditna, odnosno sredstva za servisiranje vanjskog duga (15.352.279 KM) i Fond 50-sredstva za posebne projekte čija sredstva se koriste za posebne namjene-prihodi od univerzalnih mobilnih telekomunikacijskih sistema (UMTS dozvola), prihodi od radiofrekventnog spektra, sredstva od sukcesije (90.714.497 KM).

[85] Višak prihoda iz prethodnih godina evidentiran na kontu 511122 u iznosu od 485.205.095 KM, a finansijski rezultat tekuće godine evidentiran na kontu 5911 u iznosu od 89.923.231 KM

12. BILANS STANJA

Bilans stanja predstavlja sistemski pregled imovine, obaveza i drugih izvora na dan izvještavanja. Ministarstvo je, u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija BiH, sačinilo Zbirni bilans stanja. Izvještaj je sastavljen na osnovu godišnjih izvještaja koje su dostavili budžetski korisnici te podataka koji se generišu i direktno evidentiraju u Sektoru za trezorsko poslovanje. Izvještaj sadrži i analizu bilansa stanja na 31.12.2023. godine te analizu stalnih sredstava u obliku stvari i prava.

U Zbirnom bilansu stanja iskazana je aktiva u ukupnom iznosu od 1.707.590.228 KM. Aktivu čine zbir pozicija Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zaliha u ukupnom iznosu od 774.823.288 KM i Stalna sredstva u zbirnom iznosu od 932.766.940 KM.

Pasiva je iskazana u ukupnom iznosu od 1.707.590.228 KM, a čine je sljedeće pozicije: Kratkoročne obaveze i razgraničenja (166.871.565 KM), Dugoročne obaveze i razgraničenja (45.013.445 KM) i Izvori sredstava (1.495.705.218 KM).

Zbirni bilans stanja koji je sačinilo Ministarstvo je uravnotežen, dok bilansi stanja budžetskih korisnika nisu uravnoteženi zbog uspostavljenog trezorskog sistema Glavne knjige.

U prilogu Izvještaja prikazan je Zbirni bilans stanja institucija BiH na 31.12.2023. godine koji je sačinilo Ministarstvo.

12.1. Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja

Gotovina, kratkoročna potraživanja, razgraničenja i zalihe se sastoje od novčanih sredstva (448.162.771 KM), kratkoročnih potraživanja (20.349.840 KM), kratkoročnih plasmana (303.867.865 KM), finansijskog i obračunskog odnosa s drugim povezanim jedinicama (383.636 KM) te kratkoročnih razgraničenja (2.059.176 KM).

Novčana sredstva su iskazana u iznosu od 448.162.771 KM. Iskazano stanje obuhvata stanja na svim računima u sklopu JRT koji se vode u Centralnoj banci BiH i poslovnim bankama u zemlji i inostranstvu (MVP – DKP mreža), a koja se evidentiraju na kontima Glavne knjige žiroračun i prelazni račun, blagajna, devizni račun i devizna blagajna.

Kratkoročna potraživanja u zbirnom bilansu iznose 20.349.840 KM i za 5% su veća u odnosu na prethodnu godinu. Sastoje se od potraživanja od pravnih osoba (3.294.002 KM), potraživanja od fizičkih osoba (3.536 KM), ostalih potraživanja (17.282.545 KM) i ispravke vrijednosti potraživanja (230.243 KM).

Ostala potraživanja: Finansijski najveća stavka odnosi se na potraživanje u iznosu od 8.874.800 KM za uplaćena sredstva Ministarstva odbrane u Američki trezor (Foreign Military Sales (FMS) Trust Fund) za nabavku helikoptera u iznosu 8.771.654 KM, evidentirana u skladu s instrukcijom Ministarstva finansija i trezora o načinu realizacije i knjigovodstvenog evidentiranja sredstava i rashoda u vezi s višegodišnjim projektom nabavke helikoptera.[86]

[86] Instrukcija MFT broj: 09-02-2-3526-1/18 od 23.03.2018. godine

Na osnovu provedene revizije ustanovili smo da popisna komisija prilikom popisa ove bilansne pozicije nije stanje usaglasila s Ministarstvom odbrane BiH, već je stanje konstatovala samo uvidom u Glavnu knjigu, što nije ispravna praksa. Uvidom u revizorske izvještaje o obavljenoj reviziji u Ministarstvu odbrane BiH konstatovali smo da je cjelokupan iznos budžetskih sredstava (8.874.800 KM) osiguran u skladu s odlukom Vijeća ministara BiH o višegodišnjem projektu nabavke helikoptera za Ministarstvo i Oružane snage BiH[87] utrošen za nabavku četiri helikoptera koja su nabavljena tokom 2021. godine. Instrukcijom Ministarstva finansija i trezora BiH o načinu realizacije i knjigovodstvenog evidentiranja sredstava i rashoda u vezi s višegodišnjim projektom nabavke helikoptera uz finansijsku pomoć SAD-a, na osnovu Sporazuma između Vlade SAD-a i Vlade BiH[88], definisano je da će analitička konta potraživanja i razgraničenja biti zatvorena okončanjem navedenog višegodišnjeg projekta. Iako navedeni višegodišnji projekat nije u cijelosti okončan shodno gore navedenom (tokom 2023. godine Vijeće ministara BiH je usvojilo Odluku o izmjenama i dopuni Odluke o višegodišnjem projektu nabavke helikoptera za Ministarstvo i Oružane snage BiH[89] kojom je rok realizacije je produžen do 2027. godine), a imajući u vidu i odredbe člana 53. Pravilnika o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH (kojima je propisano da se na kontu grupe 131000 - Kratkoročna potraživanja vode potraživanja koja trebaju biti podmirena u roku do godine dana) i međunarodne računovodstvene standarde (kojima je definisan način priznavanja i vrednovanja imovine), smatramo da su navedena potraživanja i razgraničenja trebala biti zatvorena sa 31.12.2023. godine.

PREPORUKA 21

Ministarstvo treba transakcije koje se odnose na potraživanja evidentirati u skladu sa računovodstvenim principima i Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH.

Ponovo su kod pojedinih budžetskih korisnika (Ministarstvo odbrane BiH, Ministarstvo vanjskih poslova BiH, Granična policija, Sud BiH i Pravobranilaštvo BiH) uočene nepravilnosti kod evidentiranja potraživanja, što je detaljnije opisano u izvještajima finansijske revizije za 2023. godinu. Nalazi revizije se odnose na značajna potraživanja koja nisu evidentirana u poslovnim knjigama institucija i potraživanja koja su evidentirana u poslovnim knjigama, ali datiraju iz ranijih godina i mogu biti sporna za naplatu.

Neevidentirana potraživanja: Primjeri institucija u čijim izvještajima su konstatovana značajna potraživanja koja nisu evidentirana u poslovnim knjigama su:

- Ministarstvo odbrane BiH nije evidentiralo značajna potraživanja na osnovu zaključenih ugovora iz prethodnih godina. Naime, i dalje u poslovnim knjigama ovog Ministarstva nisu iskazana potraživanja na osnovu izdavanja resursa Stacionarnih komunikacionih čvorišta (SKČ) koja nisu fakturisana u ranijem periodu, a koja prema internim evidencijama Ministarstva odbrane iznose oko 11.000.000 KM, iako su pokrenuti sudski postupci.

[87] Službeni glasnik BiH 2/18, 10/20
[88] Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori broj 1/01
[89] Službeni glasnik BiH broj 45/23

- Ministarstvo vanjskih poslova nije evidentiralo kao potraživanja avansne uplate za nabavku vozila u DKP mreži u iznosu cca 130.000 KM.

- Granična policija nije evidentirala u poslovnim knjigama potraživanja po osnovu zakupnine u skladu sa zaključenim ugovorima o iznajmljivanju prostora (krova) na zgradi za smještaj baznih stanica – opreme i antene telekom operatera.

- Potraživanja po pravosnažnim sudskim presudama u Sudu BiH i Pravobranilaštvu BiH nisu iskazana u poslovnim knjigama ovih institucija, iako ispunjavaju uslove za priznavanje i evidentiranje. Ove institucije potraživanja po navedenom osnovu vode u vlastitim informacionim sistemima koje su kreirale za te potrebe s obzirom na specifičnost navedenih potraživanja u pogledu njihove realizacije/naplate. U skladu s instrukcijama Ministarstva finansija i trezora BiH navedene institucije su u tekstualnom dijelu njihovih godišnjih finansijskih izvještaja navele informacije o ukupnim potraživanjima po pravosnažnim sudskim presudama. Tako potraživanja po osnovu novčanih kazni u krivičnom postupku prema podacima iz informacionog sistema Suda BiH iznose oko 30 miliona KM i datiraju od 2014. do 2023. godine. Potraživanja prema podacima iz informacionog sistema upravljanja predmetima Pravobranilaštva i sistema praćenja prihoda (ISEP) iznose oko 11.600.000 KM i odnose se na period 2003 – 2023. godina, s napomenom da ista podrazumijevaju potraživanja o svim aktivnim predmetima koje Pravobranilaštvo vodi uključujući potraživanja o glavnom dugu i potraživanja o troškovima postupka. Potraživanja evidentirana u ISEP aplikaciji nisu bila predmet godišnjeg popisa, a revizorskim postupcima smo ustanovili da postoje greške u evidentiranim iznosima potraživanja po sudskim presudama u ISEP, da su u ISEP evidentirana i potraživanja koja su već evidentirana kao takva u poslovnim knjigama drugih institucija koje Pravobranilaštvo zastupa te da ISEP aplikacija u periodu revizije nije imala mogućnost kreiranja zasebnih izvještaja po različitim osnovama za potraživanje (potraživanjima po osnovu glavnog duga i potraživanja po osnovu dosuđenih troškova postupka, kamatama i dr.). Shodno navedenom, nismo mogli potvrditi stanja potraživanja evidentiranih u ISEP aplikaciji, niti smo mogli utvrditi iznose potraživanja po osnovu dosuđenih troškova sudskih postupaka koja su isključivo u nadležnosti Pravobranilaštva BiH.

  Prethodne godine je Ministarstvu preporučeno da osmisli odgovarajući model za knjigovodstveno evidentiranje potraživanja pravosudnih institucija iz pomoćnih evidencija u Glavnu knjigu. Nije bilo aktivnosti po navedenoj preporuci izuzev što je Ministarstvo dalo instrukciju navedenim institucijama u kojoj je navedeno da sudske presude i njihova vjerovatnoća naplate trebaju biti predmet objave i detaljnih obrazloženja u tekstualnom dijelu njihovih godišnjih izvještaja, jer uplate po osnovu okončanih sudskih sporova (potpuno ili djelimično) ili eventualno neuplaćivanje i pokretanje prinudne naplate ne predstavlja računovodstveno potraživanje, već potencijalne buduće budžetske prihode. Iako je Ministarstvo dalo pomenutu instrukciju navedenim institucijama, istu nije primijenilo prilikom sačinjavanja Godišnjeg finansijskog izvještaja o izvršenju budžeta institucija BiH za 2023. godinu, odnosno nije u tekstualnom dijelu izvještaja navelo informacije o potraživanjima Suda BiH i Pravobranilaštva BiH.
  Uvažavajući stav da potraživanja po pravosnažnim sudskim presudama imaju svoju specifičnost, Ured za reviziju ipak je stava da ista trebaju biti evidentirana u poslovne knjige te da Ministarstvo treba osmisliti odgovarajući model za knjigovodstveno evidentiranje potraživanja pravosudnih institucija kao i svih ostalih potraživanja kod institucija, a koja nisu evidentirana u glavnoj knjizi.

PREPORUKA 22

Ministarstvo treba osmisliti odgovarajući model za knjigovodstveno evidentiranje potraživanja pravosudnih institucija, kao i ostalih potraživanja kod institucija kod kojih ista nisu evidentirana u glavnoj knjizi.

Potraživanja koja su evidentirana u poslovnim knjigama, a datiraju iz ranijih godina: Institucije u čijim izvještajima su konstatovana značajna potraživanja koja datiraju iz ranijih godina, a nisu evidentirana kao sporna potraživanja su Ministarstvo odbrane (potraživanja za isporučenu robu i usluge u iznosu 780.000 KM) i Ministarstvo vanjskih poslova BiH (kratkoročna potraživanja u iznosu 737.851 KM).

Članom 53. i 54. Pravilnika o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH je propisano da se na kontima grupa *Kratkoročna potraživanja* i *Kratkoročni plasmani* vode potraživanja/plasmani koji trebaju biti podmireni u roku do godine dana te da se potraživanja/plasmani koji su nesigurni za naplatu ispravljaju posredstvom konta ispravke vrijednosti. Opće zapažanje je da institucije uglavnom ne primjenjuju navedene odredbe Pravilnika o računovodstvu, odnosno da institucije ne analiziraju pozicije potraživanja s aspekta ročnosti i ne provode neophodna knjiženja u cilju tačnog iskazivanja pozicije potraživanja u finansijskim izvještajima.

PREPORUKA 23

Ministarstvo treba detaljnije propisati politike i procedure ispravke i otpisa potraživanja u institucijama BiH, sve u cilju realnog iskazivanja ove bilansne pozicije u finansijskim izvještajima.

PREPORUKA 24

Pored ispravnog evidentiranja potraživanja u poslovnim knjigama Ministarstvo treba od institucija BiH insistirati da imaju proaktivan stav po pitanju efikasnosti naplate potraživanja.

Zalihe

Evidentiranje zaliha se, na osnovu članova 57. i 58. Pravilnika o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH, vrši unutar klase 2 samo u cilju kontrole nad njihovom upotrebom, a nabavka materijala, roba i inventara se evidentira direktno na rashode. Zbog propisanog načina evidentiranja, u bilansu stanja budžetskih korisnika se ne prikazuje vrijednost zaliha materijala i sitnog inventara.

Mada stanje zaliha ne utiče na iskazivanje pozicija u obrascu Bilans stanja (istovremeno sa evidentiranjem zaliha vrši se i njihova ispravka), značajni iznosi zaliha evidentirani u poslovnim knjigama institucija ukazuju na potrebu veće posvećenosti evidentiranju i upravljanju zalihama.

Napominjemo i da još uvijek nisu okončane aktivnosti vezane za uspostavu centralizovanog modula zaliha u informacionom sistemu finansijskog upravljanja u određenim institucijama, koji,

između ostalog, treba osigurati podatke koji su osnova za pouzdano i efikasno upravljanje zalihama te da su i dalje uočene slabosti sistema upravljanja zalihama.

S obzirom na to da propisima koji regulišu finansijsko izvještavanje nije propisana obaveza objavljivanja informacije o stanju zaliha, u ranijem periodu je preporučeno da bi isto trebalo propisati. Ministarstvo je u Instrukciji za sačinjavanje godišnjeg izvještaja o izvršenju Budžeta budžetskih korisnika za period 1.1 - 31.12.2023. godine podsjetilo budžetske korisnike na obavezu sačinjavanja zabilješki uz računovodstvene izvještaje te navelo da je uz bilans stanja, između ostalog, potrebno sačiniti obrazloženja zaliha. Međutim, budžetski korisnici u svojim izvještajima uglavnom nisu sačinili odgovarajuće zabilješke o stanju zaliha.

Također, u Izvještaju o izvršenju budžeta za 2023. godinu nije dato obrazloženje o provođenju aktivnosti na implementaciji ISFU modela zaliha, niti informacija o planiranim aktivnostima po predmetnom pitanju u narednom periodu.

PREPORUKA 25

Potrebno je da Ministarstvo propiše obavezu uspostave evidencija i izvještavanja o stanju zaliha kod budžetskih korisnika.

U zbirnom obrascu bilansa stanja prikazana su stanja na pozicijama zaliha materijala i robe (248.897 KM) i na zalihama sitnog inventara (-248.897 KM), što je posljedica knjiženja kod pojedinačnih budžetskih korisnika. Kako su navedene pozicije iskazane u istom iznosu, ali na suprotnim stranama, iskazana stanja nisu uticala na konačan zbir pozicije u okviru koje se sabiraju zalihe u bilansu stanja Ministarstva, međutim, potrebno je da Ministarstvo osigura da budžetski korisnici pravilno evidentiraju transakcije u vezi sa zalihama.

Kratkoročna razgraničenja u zbirnom bilansu stanja iznose 2.059.176 KM i veća su za 34% u odnosu na prethodnu godinu. Razgraničenja se sastoje od razgraničenih prihoda (1.115.805 KM), razgraničenih rashoda (1.180.466 KM) i ostalih razgraničenja (-237.095 KM).

Razgraničeni prihodi obuhvataju razgraničene prihode po osnovu naplaćenih konzularnih taksi u Ministarstvu vanjskih poslova, tj. DKP mreži i razgraničene kursne razlike. Na osnovu obavljene revizije u Ministarstvu vanjskih poslova nismo mogli potvrditi tačnost, odnosno na šta se odnosi saldo 534.622 KM.

Kursne razlike: I u 2023. godini je na poziciji aktivnih kratkoročnih razgraničenja, odnosno analitičkim kontima kursnih razlika (konta 191113 i 191211) evidentiran dugovni saldo u ukupnom iznosu 617.423 KM. Pored toga, na analitičkom kontu u okviru pasive (konto 391113-razgraničene kursne razlike) evidentiran je potražni saldo u iznosu od 31.434 KM. Navedena konta su utvrđena Analitičkim kontnim planom budžeta institucija BiH, međutim, Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH nije jasno definisano da se kursne razlike evidentiraju na navedenim kontima i na koji način. Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH definisano je da se na kontu 191000 – Kratkoročna razgraničenja, evidentiraju aktivne kamate, zakupnine i druge anticipativne pozicije aktive, kao i pasivne kamate, zakupnine i druge tranzitorne pozicije aktive i to sve na rok do godine dana. Na kontu 391000 - Kratkoročna razgraničenja vode se unaprijed naplaćeni prihodi (391100) po svim osnovama, obračunati nefakturisani (nedospjeli) rashodi (391200) po raznim osnovama te

ostala pasivna vremenska razgraničenja (391300), ako se razgraničavaju na rok do godine dana.

Kao što smo i prethodne godine preporučili, potrebno je preispitati ovakav način evidentiranja kursnih razlika. Smatramo da bi se negativne kursne razlike trebale evidentirati na kontima rashoda, a pozitivne kursne razlike na kontima prihoda. Pored toga, s obzirom na to da su na kratkoročnim razgraničenjima iskazana salda koja datiraju iz prethodnih godina, potrebno je preispitati opravdanost evidentiranja ovih razgraničenja i sa aspekta ročnosti.

PREPORUKA 26

U cilju realnog iskazivanja bilansnih pozicija, a u skladu s računovodstvenim propisima, Ministarstvo treba preispitati opravdanost evidentiranja kursnih razlika na kontima kratkoročnih razgraničenja, naročito na kraju obračunskog perioda.

Ostala razgraničenja (-237.095 KM): Navedeni saldo se najvećim dijelom (241.506 KM) odnosi na plaćene obaveze za advokatske usluge za zastupanje u međunarodnom arbitražnom postupku u predmetu Mittal protiv BiH u decembru 2023. godine po nalogu Pravobranilaštva BiH. Navedena transakcija nije evidentirana u skladu sa računovodstvenim principima i u skladu sa Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH. Naime, evidentiranje je izvršeno na konto rashoda – isplata obaveza po pravosnažnim sudskim presudama i na potražnu stranu konta aktivnih razgraničenja, umjesto na poziciju obaveza prema dobavljačima. Evidentiranjem na ovaj način pozicija aktivnih razgraničenja je umanjena za iznos od 241.506 KM kao i pozicija pasive, tj. kratkoročnih tekućih obaveza. Također, smatramo da je evidentiranje rashoda trebalo biti izvršeno u okviru drugog odgovarajućeg analitičkog konta u okviru grupe konta *Ugovorene usluge*, a ne na kontu *Isplata obaveza po pravosnažnim sudskim presudama* - 614817 koje pripada budžetskoj poziciji *Drugi tekući transferi* jer se suštinski trošak ne odnosi na troškove sudskih presuda niti na transfere.

Imajući u vidu sve navedeno ne možemo potvrditi tačnost pozicije kratkoročna razgraničenja u dijelu razgraničenih prihoda (1.115.805 KM) i ostalih razgraničenja (-237.095 KM).

PREPORUKA 27

Ministarstvo treba osigurati da se izdaci za advokatske usluge za zastupanje u međunarodnim arbitražnim postupcima evidentiraju na odgovarajuću grupu konta rashoda i obaveza u skladu s Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH.

12.2. Stalna sredstva

U Zbirnom bilansu stanja iskazana su stalna sredstva u ukupnom iznosu od 932.766.940 KM. Stalna sredstva se sastoje od neotpisane vrijednosti osnovnih sredstava (888.687.708 KM), neotpisane vrijednosti dugoročnih plasmana – uložena sredstva u banke i druge finansijske institucije (30.601.438 KM) i dugoročnih razgraničenja – sredstva po osnovu projekta „Obnova stambenih jedinica izbjeglih osoba“ koji se finansira iz Saudijskog fonda za razvoj (13.477.794 KM).

Neotpisana vrijednost stalnih sredstava (888.687.708 KM) iskazana je u poslovnim knjigama institucija BiH (817.357.664 KM) i organizacionom kodu trezora (71.330.044 KM), a obuhvata ulaganja u zemljište, objekte, opremu, stalna sredstva u obliku prava i ostala stalna sredstva koja su realizovana prethodnih godina i tokom 2023. godine iz budžeta, donatorskih sredstava i ostalih izvora finansiranja.

Na šifri trezora u Ministarstvu evidentiran je iznos 71.330.044 KM koji se odnosi na stalna sredstva u obliku prava – studije izvodljivosti i projektna dokumentacija za koridor Vc čiji saldo se ne mijenja godinama i na koja se ne obračunava amortizacija. Odlukom o visini godišnjih stopa otpisa stalne imovine kod budžetskih korisnika utvrđena je stopa amortizacije od 20% za imovinu koja se klasifikuje kao studija izvodljivosti, projektna dokumenta i projektovanje[90].

U izvještajima o obavljenim finansijskim revizijama izvještaja o izvršenju budžeta institucija BiH prethodnih godina, navedeno je da su sredstva, s obzirom na njihovu starost, trebala biti amortizovana. Shodno navedenom, stalna sredstva su u ovom dijelu precijenjena.

PREPORUKA 28

Ministarstvo treba obračunati amortizaciju na sredstva klasifikovana kao studije izvodljivosti i projektna dokumenta u skladu s važećom odlukom o stopama amortizacije.

Na osnovu obavljene revizije kod budžetskih korisnika u 2023. godini konstatovane su slične slabosti i nepravilnosti kao i prethodnih godina vezano za evidentiranje stalnih sredstava, a koje su detaljnije opisane u izvještajima finansijske revizije budžetskih korisnika za 2023. godinu.

Kao primjer navodimo neke značajnije nepravilnosti:

- Ministarstvo odbrane BiH još uvijek nije iskazalo vrijednost nepokretne perspektivne imovine koju koristi, održava i u koju ulaže finansijska sredstva. Nije izvršena procjena nepokretne perspektivne imovine, zbog čega ista nije iskazana u poslovnim knjigama Ministarstva. Zbog toga je pozicija stalnih sredstava u bilansu stanja Ministarstva potcijenjena za nepoznat iznos. Prema računovodstvenim propisima, ova imovina bi trebala biti evidentirana kod budžetskog korisnika. Pored toga, Ministarstvo na poziciji sredstava u pripremi iskazuje značajan saldo (oko 32.313.000 KM) koji se odnosi na investiciona ulaganja na vojnim objektima koji nisu uknjiženi u poslovne knjige, tako da za navedena ulaganja iz prethodnih godina nije obračunavana amortizacija, iako se radi o sredstvima koja su trebala biti evidentirana na kontima sredstava u upotrebi. Krajem 2023. godine, po zahtjevu Ministarstva odbrane, Ministarstvo finansija i trezora BiH je dalo instrukcije u vezi s evidentiranjem pomenutih ulaganja u objekte nakon izvršene kompletne i fer procjene vrijednosti objekata od strane vještaka građevinske struke.

- Ministarstvo vanjskih poslova nije u svojim poslovnim knjigama evidentiralo sve objekte koji su sukcesijom imovine bivše SFRJ dodijeljeni Bosni i Hercegovini i za koje je završen proces uknjižbe u zemljišnim knjigama. Radi se o dva objekta u Najrobiju (Kenija) i Alžiru (Alžir), dok za dva objekta u Brazilu i Urugvaju, prema datim informacijama, nije završen postupak uknjižbe u vlasništvo Bosne i Hercegovine koji je pokrenut.

[90] Odluka broj 01-08-02-1-9044/10 od 30.11.2010. godine

- Vrijednost zemljišta i objekata u kojima su smještene pravosudne institucije BiH za koje je pravo vlasništva i korištenja utvrđeno Odlukom visokog predstavnika[91] još uvijek nije iskazana u poslovnim knjigama institucija BiH. S obzirom na to da je Ministarstvo pravde BiH realizovalo projekat „Rekonstrukcija objekta i nadogradnja sprata za smještaj Tužilaštva BiH“ i da su uložena sredstva evidentirana kao sredstva u pripremi, isto Ministarstvo je, u saradnji s navedenim institucijama te Ministarstvom finansija i trezora BiH, u toku 2023. godine predložilo način na koji će se evidentirati objekti u kojima su smještene pravosudne institucije zaključkom koji je upućen Vijeću ministara BiH na usvajanje. Do kraja jula 2024. godine Vijeće ministara BiH nije usvojilo predloženi zaključak.
- Ministarstvo sigurnosti nije evidentiralo donirana stalna sredstva u vrijednosti 189.774 KM.
- Pojedine institucije su u svojim poslovnim knjigama na konto opreme u pripremi evidentirale stalna sredstva koja nisu bila na stanju s 31.12.2023. godine, odnosno za koja je ugovor o nabavci zaključen u 2023. godini, ali će isporuka biti u narednoj godini (npr. u IDDEEA-i su na ovaj način evidentirana sredstva u iznosu 1.492.065 KM, u Ministarstvu vanjskih poslova 179.086 KM, Centralnoj izbornoj komisiji 134.082 KM, SIPA-i 97.022 KM). Na ovaj način vrijednost stalnih sredstava i izvora sredstava u navedenim institucijama je precijenjena.

Iz naprijed navedenog evidentno je kako u Zbirnom bilansu stanja na 31.12.2023. godine nisu realno prikazana stalna sredstva, odnosno može se reći da je pozicija stalnih sredstava i izvora stalnih sredstava potcijenjena za nepoznat iznos.

PREPORUKA 29

Ministarstvo treba imati proaktivnu ulogu u pogledu ispravnog evidentiranja imovine institucija BiH u poslovne knjige, na način da blagovremeno osigura jasne i precizne instrukcije o postupanju.

Kratkoročne obaveze i razgraničenja (166.871.565 KM) se sastoje od kratkoročnih tekućih obaveza (47.274.992 KM), obaveza prema radnicima (78.592.534 KM), finansijskih i obračunskih odnosa s drugim povezanim jedinicama (1.527.277 KM) te kratkoročnih razgraničenja (39.476.762 KM).

Kratkoročne tekuće obaveze se najvećim dijelom odnose na obaveze prema pravnim licima (44.996.575 KM od čega se na organizacioni kod Trezor odnosi 262.030 KM, a na ostale institucije BiH 44.734.545 KM), zatim na kratkoročne obaveze prema fizičkim licima (1.905.821 KM) te ostale kratkoročne obaveze (372.597 KM - obaveze po osnovu sudskih vještačenja i povrat PDV-a).

Značajne obaveze se odnose na Ministarstvo odbrane (11.475.487 KM) i Ministarstvo vanjskih poslova (2.728.701 KM). Prilikom revizije u navedenim institucijama konstatovali smo da postoje neusaglašenosti knjigovodstvenog stanja obaveza sa stvarnim stanjem te da popisne komisije u tim institucijama nisu potvrdile tačnost iskazanih stanja u glavnoj knjizi. Provedenom revizijom u Graničnoj policiji konstatovano je da određene obaveze nisu evidentirane u Glavnu

[91] Službeni glasnik BiH, broj 33/02

knjigu (oko 20.000 KM obaveza prema dobavljačima i naknade za kadete u iznosu 117.106 KM).

Kratkoročna razgraničenja – pasivna (39.476.762 KM) obuhvataju razgraničene prihode (4.711.750 KM), razgraničene rashode (24.247.154 KM) i ostala razgraničenja (10.517.858 KM).

Razgraničeni prihodi - U okviru konta razgraničenih prihoda je konto Registar zaloga na koji se evidentiraju depozitna sredstva od korištenja usluga informacionog sistema Registra zaloga koji se vodi u Ministarstvu pravde BiH. Cjelokupno stanje sa 31.12.2023. godine u iznosu 152.074 KM se odnosi na stanje u Glavnoj knjizi Ministarstva pravde evidentirano u periodu septembar 2012. do 31.12.2023. godine. U skladu s Uputstvom o izmjenama i dopunama Uputstva o naplati sredstava ostvarenih pružanjem usluga Registra zaloga[92] depozit i prihodi od korištenja usluga Registra zaloga se evidentiraju u Glavnoj knjizi Ministarstva pravde od septembra 2012. godine, a u periodu od 2004. do 2012. godine su se evidentirali u Glavnoj knjizi Ministarstva finansija i trezora BiH (šifra Trezor).

Prilikom procesa revizije u Ministarstvu pravde utvrđena je neusaglašenost stanja depozita u informacionom sistemu Registra zaloga i stanja depozita iskazanog u Glavnoj knjizi. Ustanovljeno je da neusklađenost stanja iznosi 180.877 KM (za ovaj iznos je veće stanje u informacionom sistemu Registra zaloga). Ustanovili smo da se navedeni iznos odnosi na depozitna sredstva evidentirana u periodu od 2004. do 2012. godine koja nisu iskazana u Glavnoj knjizi Ministarstva finansija i trezora BiH, šifra Trezor sa 31.12.2023. godine. Prema raspoloživoj dokumentaciji, ista su bila evidentirana do 2015. godine nakon čega je stanje na kontu 391112 - Razgraničeni prihod nulirano, a sredstva prenesena na 511122.

Smatramo da stvarno stanje depozitnih sredstava po osnovu korištenja usluga Registra zaloga za cjelokupni period od postojanja Registra zaloga treba biti iskazano kako u samom Registru zaloga tako i u Glavnoj knjizi trezora institucija BiH.

PREPORUKA 30

Ministarstvo treba, u saradnji s Ministarstvom pravde, provesti aktivnosti kako bi stvarno stanje depozitnih sredstava po osnovu korištenja usluga Registra zaloga bilo iskazano u Glavnoj knjizi trezora institucija BiH.

12.3. Izvori sredstava

Izvori sredstava iskazani u Glavnoj knjizi iznose od 1.495.348.539 KM i veći su za 6% u odnosu na prethodnu godinu. Izvore sredstava čine izvori stalnih sredstava (1.374.823.761 KM), ostali izvori sredstava - uložena sredstva u banke i druge finansijske institucije (30.601.438 KM), izvori sredstava rezervi (110 KM) i neraspoređeni višak prihoda nad rashodima za 2023. godinu (89.923.230 KM).

[92] Službeni glasnik BiH, broj 70/12

S obzirom na to da se na klasi Izvori sredstava iskazuje i prati stanje stalnih sredstava (povećanje i smanjenje) budući da su stalna sredstva potcijenjena posljedično tome su i izvori stalnih sredstava potcijenjeni.

12.4. Popis sredstava

Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH i Uputstvom o vršenju popisa imovine i obaveza budžetskih korisnika Bosne i Hercegovine[93] propisana je obaveza provođenja redovnog godišnjeg popisa imovine, obaveza i potraživanja. Budžetski korisnici su dužni sačiniti popis imovine, potraživanja i obaveza na kraju svake budžetske godine. Cilj popisa je utvrditi stvarno stanje imovine i obaveza te iskazana knjigovodstvena stanja u poslovnim knjigama usaglasiti sa stvarnim stanjem koje je utvrđeno popisom.

U pojedinačnim izvještajima o obavljenim revizijama u institucijama BiH za 2023. godinu konstatovan je značajan broj slabosti kod provođenja popisa imovine i obaveza koje imaju uticaja na tačnost iskazivanja bilansnih pozicija. Značajniji nedostaci konstatovani su kod Ministarstva odbrane BiH, Ministarstva vanjskih poslova BiH, Granične policije, Ministarstva sigurnosti, Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, Službe za poslove sa strancima, Službe za zajedničke poslove institucija BiH, Centralne izborne komisije BiH, Ureda za veterinarstvo, SIPA-a te Pravobranilaštva BiH.

Nedostaci se odnose se na: nesistematičan i neadekvatan popis stalnih sredstava, potraživanja i obaveza, popisom se ne obuhvataju sredstva u pripremi, popis potraživanja i obaveza nije sveobuhvatan i vrši se bez uvida u kompletnu dokumentaciju i utvrđivanja starosne strukture potraživanja i obaveza, odnosno prepisivanjem stanja po kontima iz glavne knjige na dan popisa, neadekvatno rješavanje postupka rashodovanja sredstava, neažurne popisne liste, neažurne inventurne brojeve, neadekvatan popis tuđih sredstava i sredstava datih na korištenje drugim institucijama, neažurne evidencije zaduženja stalnih sredstava i reversa, neažurne evidencije zaliha, nedovršene radnje oko svođenja knjigovodstvenog stanja na stvarno stanje, podaci o obavljenom popisu nisu uneseni u Modul stalnih sredstva, itd.

PREPORUKA 31

Ministarstvo treba dodatno regulisati pitanje popisa i popisnih aktivnosti u cilju jednoobraznog postupanja institucija BiH, uzimajući u obzir vremensku distancu od posljednjeg donošenja Uputstva o vršenju popisa imovine i obaveza (2004. godine) i svih računovodstvenih promjena i praksi koje su se u međuvremenu desile.

Popis kod Ministarstva na organizacionom kodu Trezor: Ministarstvo je popisalo novčana sredstva na Jedinstvenom računu trezora sa stanjem na 31.12.2023. godine te ostalu imovinu, potraživanja i obaveze iskazane u glavnoj knjizi na organizacionom kodu Trezor. Komisija je nakon provedenog popisa konstatovala kako nema značajnijih odstupanja u stanju sredstava utvrđenog popisom u odnosu na stanja iskazana u Glavnoj knjizi. Rukovodstvo Ministarstva je nakon okončanja popisnih aktivnosti donijelo Odluku o usvajanju Izvještaja o izvršenom popisu

[93] Broj: 01-Ст4-50-6438/04 od 8.12.2004. godine

novčanih sredstava na JRT na 31.12.2023. godine i popisu imovine, potraživanja i obaveza na organizacionom kodu 9999 – Trezor.

U izvještaju o provedenom popisu popisna komisija je navela da je popis novčanih sredstava izvršen na osnovu posljednjih izvoda bankovnih računa i upoređivanjem istih sa stanjem u GK. Tako npr. ima slučajeva da je popis izvršen prema izvodu iz 2015. godine. Mišljenja smo *da popis novčanih sredstava na svim računima treba biti izvršen prema izvodima banaka od kraja godine sa stanjem 31.12. tekuće godine. To što banke nisu slale izvode i što nije bilo evidentiranja transakcija u GK ne znači da zaista nije bilo transakcija i da je saldo tačan. Dakle, ovakvom praksom Ministarstvo se izlaže riziku neblagovremenog evidentiranja svih transakcija i pogrešnog iskazivanja bilansnih pozicija u finansijskom izvještaju, a prije svega pozicije novčanih sredstava.*

PREPORUKA 32

Ministarstvo treba popis novčanih sredstava na svim računima izvršiti prema izvodima banaka sa stanjem 31.12. tekuće godine.

Također smo konstatovali da popis stanja pojedinih pozicija potraživanja i aktivnih i pasivnih razgraničenja nije proveden na način da su stanja na istim usaglašavana sa nadležnim institucijama BiH u cilju potvrđivanja stanja na ovim bilansnim pozicijama, već je popisna komisija stanje konstatovala samo uvidom u Glavnu knjigu, što nije u skladu sa Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH i Uputstvom o popisu imovine i obaveza budžetskih korisnika – institucija BiH.

PREPORUKA 33

Ministarstvo treba popisom utvrditi realnost iskazanih iznosa na pozicijama potraživanja, obaveza i razgraničenja u poslovnim knjigama s ciljem usaglašavanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, shodno Pravilniku o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH i Uputstvu o popisu imovine i obaveza budžetskih korisnika – institucija BiH.

12.5. Vanbilansna evidencija

U skladu s Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike budžeta institucija BiH, u vanbilansnoj evidenciji evidentiraju se poslovni događaji koji nemaju direktan uticaj na sredstva i izvore sredstava, već otvaraju mogućnost za takve uticaje u budućnosti.

Na 31.12.2023. godine u vanbilansnoj evidenciji iskazana su uslovna potraživanja u iznosu od 259.130.418 KM. Uslovna potraživanja se odnose na stanje sredstava OPEC-a i potprojekta stambenog zbrinjavanja u iznosu od 23.240.748 KM (sredstva na bankovnom računu Fonda za povratak koja nisu u okviru Jedinstvenog računa trezora, a odnose se na projekte stambenog zbrinjavanja), uslovna sredstva OPEC fonda i potprojekta stambenog zbrinjavanja u iznosu od 221.585.486 KM (realizacija projekata održivog povratka), kamate i proviziju po navedenom projektu u iznosu od 277.674 KM te stalnu imovinu Uprave za indirektno oporezivanje BiH koja se odnosi na zaostali dio neriješenih imovinskih prava Uprave za indirektno oporezivanje BiH s bivšim carinskim upravama nabavne vrijednosti 21.966.469 KM i ispravke vrijednosti 7.939.959

KM. U okviru vanbilansne evidencije evidentirana su također i uslovna potraživanja za vanjski dug u iznosu od 7.989.930.189 KM, kao i uslovne obaveze u istom iznosu.

Na uslovnim obavezama evidentiran je iznos od 259.130.418 KM, a koji se odnosi na priliv sredstava OPEC-a i potprojekta stambenog zbrinjavanja Fonda za povratak (244.010.511 KM), uslovne obaveze po istom osnovu (1.093.349 KM) te pozitivne kamate (48 KM), kao i stalnu imovinu Uprave za indirektno oporezivanje BiH koja se odnosi na zaostali dio neriješenih imovinskih prava Uprave za indirektno oporezivanje BiH s bivšim carinskim upravama nabavne vrijednosti 21.966.469 KM i ispravke vrijednosti 7.939.959 KM.

12.6. Upravljanje državnom imovinom kojom raspolažu ili koju koriste institucije BiH

Shodno Zakonu o ministarstvima i drugim organima uprave BiH[94], jedna od nadležnosti Ministarstva jeste upravljanje imovinom u vlasništvu institucija BiH, ali s obzirom na to da ne postoji legislativa koja uređuje pitanje državne imovine, Ministarstvo još uvijek ne može vršiti svoju zakonsku nadležnost. Stav Ministarstva je da je za propise iz oblasti državne imovine nadležna Komisija za državnu imovinu. U 2023. godini nije bilo značajnijih aktivnosti po pitanju regulisanja pitanja vezanih za državnu imovinu, odnosno nije postignut napredak u postizanju održivog rješenja pitanja državne imovine.

Za izradu kriterija za utvrđivanje državne imovine i njenu raspodjelu između Bosne i Hercegovine, entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i za donošenje propisa o upravljanju tom imovinom, kao i za predlaganje nacrta zakona o pravima vlasništva i upravljanja državnom imovinom, Vijeće ministara BiH[95] je osnovalo Komisiju za državnu imovinu. Članovi Komisije za državnu imovinu su predstavnici svih relevantnih institucija sa nivoa institucija BiH, entiteta i Brčko distrikta.

Odlukom o osnivanju Komisije za državnu imovinu iz 2004. godine[96], u članu 10., je propisano da je Komisija dužna do 30. maja 2005. godine izraditi završni izvještaj o radu za predsjedavajućeg Vijeća ministara i/ili ponuditi nacrte odgovarajućih zakonskih akata u istom roku.

Komisija za državnu imovinu nije uspjela postići saglasnost (konsenzus) u vezi s pitanjima i zadacima koji su pred istu postavljeni te je stanje nepromijenjeno u odnosu na prethodne godine. Shodno tome, Vijeće ministara je produžavalo rok za izvršenje zadataka koji su dodijeljeni Komisiji za državnu imovinu, odnosno više puta je mijenjalo zadati rok u članu 10. Odluke o osnivanju Komisije za državnu imovinu.[97]

Posljednjom Odlukom Vijeće ministara[98] je, produženjem roka za ispunjavanje zadataka iz nadležnosti Komisije do 31. marta 2022. godine, još jednom potvrdilo opredijeljenost da

[94] Službeni glasnik BiH, broj: 5/03, 42/03, 26/04, 42/04, 45/06, 88/07, 35/09, 59/09, 103/09, 87/12, 6/13, 19/16 i 83/17

[95] Odluka Vijeća ministara, broj 305/04 od 16.12.2004. godine

[96] Službeni glasnik BiH broj 10/05

[97] Odluka o izmjeni Odluke o osnivanju Komisije za državnu imovinu, utvrđivanje i raspodjelu državne imovine, određivanje prava i obaveza Bosne i Hercegovine, entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u upravljanju državnom imovinom (Službeni glasnik BiH broj: 10/05, 18/05, 69/05, 70/05, 58/18, 69/20)

[98] Službeni glasnik BiH broj 41/21 od 2.7.2021. godine: Odluka o izmjeni odluke o osnivanju Komisije za državnu imovinu, utvrđivanje i raspodjelu državne imovine, određivanje prava i obaveza Bosne i Hercegovine, entiteta i Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u upravljanju državnom imovinom, VM broj 123/21 od 26. maja 2021. godine

Komisija treba izvršiti dodijeljene zadatke. Međutim, i taj rok je istekao bez rada Komisije i značajnijih pomaka po ovom pitanju.

U takvim okolnostima i dalje je na snazi Zakon o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom iz 2005. godine sa izmjenama i dopunama.[99]

Također, nepokretna perspektivna vojna imovina još uvijek nije procijenjena niti evidentirana u finansijskim izvještajima Ministarstva odbrane BiH, a samo dio imovine je uknjižen u zemljišne knjige. Značajan dio nepokretne neperspektivne imovine još uvijek nije preuzet od strane entitetskih vlasti, što u mnogome opterećuje funkcionisanje Ministarstva odbrane BiH.

Postojeće stanje uzrokuje pravne sporove i stvara pravnu nesigurnost kao i probleme i rizike u vezi s realnim iskazivanjem bilansnih pozicija, kvalitetnog obavljanja popisa, raspolaganja i upravljanja imovinom.

PREPORUKA 34

Potrebno je da Vijeće ministara, kao osnivač, prema Komisiji za državnu imovinu aktuelizuje rješavanje pitanja koja su stavljena u nadležnost Komisije kako bi se na taj način i imovina kojom raspolažu ili koju koriste institucije BiH stavila u funkciju i zaštitila od svih potencijalnih rizika.

13. IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA

Izvještaj o novčanim tokovima prikazuje tokove novca i novčanih ekvivalenata te pruža korisnicima izvještaja informacije o novčanim prilivima i odlivima u toku jednog obračunskog perioda. Osnovni cilj sastavljanja izvještaja o novčanim tokovima je prezentovanje načina na koji institucije BiH dolaze do gotovine i ekvivalenata gotovine i na koji način ih koriste. Izvještaj se sastavlja na način da se prihodi i rashodi prevode u prilive i odlive novca, a prilivi i odlivi iz osnova finansiranja (zajmovi, udjeli i sl.) se uzimaju u iznosu koji je knjižen na odgovarajućim kontima klase 8. Izvještaj o novčanim tokovima sačinjen je direktnom metodom pri čemu su prilivi i odlivi razvrstani prema vrsti aktivnosti po kojoj su nastali (poslovna, investiciona i finansijska aktivnost).

U Zbirnom izvještaju o novčanim tokovima za period izvještavanja 01.01. do 31.12.2023. godine, iskazan je saldo gotovine na početku godine u iznosu od 453.901.384 KM, što odgovara završnom saldu novčanih sredstava iz prethodne godine. Saldo gotovine na kraju godine iskazan je u iznosu od 448.162.771 KM, što odgovara stanju iskazanih novčanih sredstava u glavnoj knjizi (grupa konta 11). Prilivi gotovine po svim vrstama aktivnosti iskazani su u iznosu od 2.424.224.411 KM, a ukupni odlivi gotovine u iznosu od 2.429.963.024 KM. Razlika između priliva i odliva gotovine predstavlja neto odlive gotovine u iznosu od 5.738.613 KM.

Izvještaj o finansijskim tokovima je kreiran na bazi raspoloživih podataka iz Glavne knjige. Iskazan je negativan neto novčani tok u iznosu od 5.738.613 KM koji odgovara razlici između stanja gotovine na početku i stanja na kraju obračunskog perioda. U zbirnom obrascu bilansa stanja, na poziciji novčanih sredstava, iskazan je iznos koji odgovora pozicijama iz zbirnog obrasca izvještaja o novčanim tokovima.

[99] Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj : 18/05, 29/06, 85/06, 32/07, 41/07, 74/07, 99/07, 58/08 i 22/22.

14. UPRAVLJANJE JEDINSTVENIM RAČUNOM TREZORA

Zakonom o finansiranju institucija BiH[100] je utvrđeno da se Jedinstveni račun trezora sastoji od depozitnog računa, jednog ili više transakcionih računa kao i posebnih računa potrebnih za upravljanje dugom i međunarodnim ugovorima. Uz to, Ministarstvo može otvoriti i dopunske račune koji će biti sastavni dio Jedinstvenog računa trezora. Depozitni račun je jedan ili više računa otvorenih kod poslovnih banaka i Centralne banke BiH koji su namijenjeni za prikupljanje prihoda za institucije BiH. Transakcijski računi su računi otvoreni u poslovnim bankama preko kojih se svakodnevno isplaćuju rashodi budžetskih korisnika i sa kojima je Ministarstvo zaključilo ugovore o nabavci usluga platnog prometa za institucije BiH. Internim aktom Ministarstva iz 2016. godine propisano je da se donos sredstava na transakcijski račun vrši nalogom Ministarstva u iznosu koji je jednak iznosu obaveze koja se plaća sa transakcijskog računa.[101] Ugovorima sa poslovnim bankama je predviđen automatski prijenos sredstava sa depozitnog na transakcijske račune.

Računi i plaćanja sa JRT-a: Na osnovu podataka Odsjeka za upravljanje jedinstvenim računom trezora, tokom 2023. godine nije bilo problema pri plaćanju sa Jedinstvenog računa trezora. Novčani tokovi su se odvijali po planiranoj dinamici odnosno nisu iskazani problemi u pogledu ostvarenih prihoda i finansiranju odobrenih rashoda sa jedinstvenog računa trezora predviđenih Zakonom o budžetu institucija BiH i međunarodnih obaveza za 2023. godinu.

Plaćanje obaveza budžetskih korisnika i podizanje gotovine za potrebe budžetskih korisnika vršeno je putem transakcionih i gotovinskih računa u bankama sa kojima su na snazi bili ranije zaključeni ugovori. Sredstva s depozitnih računa na kojima se vrši prikupljanje javnih prihoda prenose se na transakcijske račune i naredni dan se prenose sa transakcijskog računa na glavni račun kod Centralne banke BiH i time anulira saldo po tom osnovu. U pojedinom slučaju na transakcijskim računima kod pojedinih banaka postoji saldo koji se odnosi na naloge za plaćanje koji nisu izvršeni na dan kada su povučena sredstva za njihovo izvršavanje, ali su izvršeni u narednom periodu. Nije izvršen prijenos sredstava u cijelosti na glavni račun, prenesen je manji iznos u odnosu na obaveze koje je trebalo realizovati i razlika sredstva se uzela u obzir kod narednog povlačenja sredstava sa glavnog računa radi izvršavanja naloga za plaćanje.

U skladu s prethodno navedenim možemo konstatovati da nije u cijelosti primijenjena interna instrukcija pri postojanju viška sredstava između naloga za prijenos sredstava na transakcijske račune i realizovanih naloga[102], pa ih Ministarstvo prateći raspoloživa sredstva na računu koristi kod izvršavanja narednih naloga.

Po pitanju postupanja Ministarstva u skladu s internom instrukcijom pri postojanju viška sredstava između naloga za prijenos sredstava na transakcione račune i realizovanih naloga smo dali preporuku u prethodnoj godini (preporuka br. 35/20 u Tabeli 2a) te smo ocijenili da Ministarstvo preduzima aktivnosti koje su prethodno prezentovane, a što će biti predmetom daljeg praćenja do okončanja implementacije.

[100] Službeni glasnik BiH, br. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13.
[101] Instrukcija Ministarstva o nultim stanjima na transakcijskim računima kod poslovnih banaka, načinu i rokovima podizanja gotovine sa transakcijskih računa, broj 08-02-2-8798-1/16 od 25.10.2016. godine.
[102] Internom instrukcijom je propisano da se eventualni višak sredstava na osnovu povrata sredstava za nerealizovane naloge ili po drugom osnovu u odnosu na iznos sredstava koji je prenesen sa depozitnog računa isti dan prenosi na račun kod Centralne banke.

Salda iz ranijih godina: Na osnovu informacije Ministarstva te pregledom bankovnih računa i podataka o datumu izvoda po kome je evidentirana zadnja promjena na računu, u pojedinačnim slučajevima, postoji iskazano stanje računa koje se nije mijenjalo duži vremenski period. Radi se o namjenski otvorenim računima preko kojih su realizovane uplate donatorskih sredstava ili su izvršene namjenske uplate po drugim osnovama. Neki od projekata na osnovu kojih su uplaćena sredstva na pojedinim računima još uvijek nisu okončani ili još uvijek nije riješen status sredstava, zbog čega postoji potreba da se ovi računi i dalje vode kao zasebni računi. Pojedini računi duži vremenski period nemaju prometa gdje zadnje promjene datiraju iz 2014. godine ili nemaju salda, odnosno stanje na istim iznosi 0,00 KM. Centralna banka BiH redovno dostavlja izvještaje Ministarstvu o pregledu stanja budžetskih i vanbudžetskih računa koji nemaju saldo, odnosno stanje na istim je 0,00 KM i sugerišu Ministarstvu da, ukoliko su projekti završeni ili računi neće više imati prometa dostave zahtjev za zatvaranje istih.

Ministarstvo je i ove godine slalo upite budžetskim korisnicima, za čije potrebe su otvoreni podračuni, kako bi ispitalo potrebu daljeg vođenja neaktivnih podračuna, te je, nakon njihovog odgovora i date instrukcije, izvršilo zatvaranja istih. U pojedinim slučajevima je izvršeno zatvaranje računa, dok pojedine institucije nisu dostavile svoje odgovore.

Po pitanju postupanja Ministarstva prilikom vođenja neaktivnih podračuna i podračuna na kojima je saldo 0 KM, a koji su otvoreni na zahtjev budžetskih korisnika, dali smo preporuku u prethodnoj godini (preporuka 36/20 u Tabeli 2a) te smo ocijenili kako Ministarstvo preduzima aktivnosti koje su prethodno prezentovane, a što će biti predmetom daljeg praćenja do okončanja implementacije.

Izdaci za bankarske usluge: Izdaci bankarskih usluga koji se značajnijim dijelom evidentiraju na osnovu računa koje dostavljaju poslovne banke sa kojima su zaključeni ugovori o obavljanju bankarskih usluga realizovani su u iznosu 218.048,15 KM[103]. Ministarstvo je proceduru izbora poslovnih banaka za pružanje usluga za institucije BiH koje se odnose na prikupljanje javnih prihoda, isplate sredstava u zemlji i inostranstvu i izvještavanje o uplatama i isplatama javnih prihoda i izvršenim isplatama sa transakcionih računa provelo krajem 2022. godine te su sa četiri banke koje su dostavile najpovoljnije ponude ugovori zaključeni na period od tri godine.

Unos računa u sistem vrši se nakon što Odsjek za upravljanje Jedinstvenim računom trezora potvrdi da fakturisane cijene odgovaraju ugovorenim. Po prezentovanim informacijama, dovršena je nadogradnja sistema za kontrolu broja fakturisanih transakcija za transakcijske račune s tim što se izvještaj iz sistema koristi za okvirne podatke, i taj iznos bankarske naknade predstavlja dio ukupne mjesečne fakture koju ispostavljaju poslovne banke. Naime, iz sistema je moguće kreirati izvještaj provizije za usluge platnog prometa za transakcijski račun, a kontrola i sravnjivanje sa fakturom za taj mjesec se vrši na način da se provjerava da broj transakcija okvirno odgovara.

Investiranje javnih sredstava: Ministarstvo može plasirati sredstva koja se nalaze na Jedinstvenom računu trezora, a koja trenutno nisu potrebna za budžetske svrhe. Sredstva se mogu investirati u određene instrumente (odobrena ulaganja) utvrđene članom 31. Zakona o finansiranju institucija BiH[104]. Plasman sredstava vrši se u svrhu povećanja resursa budžeta javnih sredstava i svi prihodi stečeni plasiranjem polažu se na JRT.

[103] Ukupni izdaci prikazani na kontu bankarskih usluga iznose 495.170,72 KM od čega se na Fond 10 (opći fond) odnosi 218.048,15 KM, a na Fond 40 (fond sredstava kredita) iznos od 277.122,57 KM.
[104] Službeni glasnik BiH, br. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13, 38/22

Po tom osnovu Ministarstvo je tokom 2023. godine vršilo oročavanje slobodnih novčanih sredstava u ukupnom iznosu od 295.622.499 KM preko Centralne banke BiH kao bankarskog i fiskalnog agenta. Prema Izvještaju o izvršenju budžeta institucija BiH za 2023. godinu, prihodi od kamata na oročene depozite kod Centralne banke BiH su iznosili 8.575.983 KM.

Naime, na osnovu informacija dostavljenih iz Ministarstva, u trenutku kada je Evropska centralna banka krenula s pozitivnim kamatnim stopama, Ministarstvo je u kontaktu s Centralnom bankom pokrenulo plasman slobodnih novčanih sredstava. Na osnovu istraživanja tržišta u toku 2023. godine jedna od poslovnih banaka je ponudila kamatnu stopu od 0,30% na depozit od 50 miliona na period od mjesec dana, dok je u istom periodu visina kamatne stope kod Centralne banke BiH iznosila 3,15%. Oročavanje sredstava je vršeno preko Centralne banke iz razloga povoljnije kamatne stope u odnosu na poslovne banke.

15. INFORMACIONI SISTEM

Revizionim postupcima izvršen je uvid u funkcionisanje informacionog sistema Ministarstva. Informacioni sistem finansijskog upravljanja (ISFU) se trenutno sastoji od osam modula: glavna knjiga, nabavke, obaveze prema dobavljačima, upravljanje gotovinom, potraživanja, stalna sredstva, zalihe i upravljanje javnim dugom. Svi navedeni moduli trenutno su integrisani s Glavnom knjigom trezora.

Pored navedenih, koriste se i podsistemi koji trenutno nisu integrisani s ISFU sistemom i to: upravljanje budžetom, upravljanje javnim investicijama, fiskalna procjena učinka propisa u institucijama BiH, evidencija i praćenje zaključenih međunarodnih ugovora, unutrašnje finansijsko upravljanje i kontrola kao i sistem za obračun i isplatu plaća i naknada u institucijama BiH. Započete su aktivnosti nadogradnje Informacionog sistema finansijskog poslovanja sa Modulom za upravljanje ljudskim potencijalima i Modulom za centralizovani obračun i isplatu plaća, te sa Modulom upravljanja postupkom pripreme budžeta koji će biti integrisani sa ISFU sistemom.

Najznačajnije aktivnosti koje je Ministarstvo provodilo u 2023. godini, odnosno do momenta vršenja revizije, jesu započeta implementacija nadogradnje Informacionog sistema finansijskog poslovanja s Modulom upravljanja postupkom pripreme budžeta, pripreme na testnom okruženju za uvoz podataka u Modul zaliha za Centralnu izbornu komisiju BiH te zaključen ugovor za Projekat nadogradnje informacionog sistema finansijskog poslovanja s modulom „Upravljanje ljudskim resursima“ i modulom „Centralizovani obračun i isplata plaća“.

16. SUDSKI SPOROVI

Tokom provođenja pojedinačnih revizija za 2023. godinu izvršili smo uvid u sudske sporove revidiranih institucija. Kao institucije koje se ističu sa najvećim brojem sporova i najvećim ukupnim iznosom utuženih sredstava su i dalje Ministarstvo odbrane BiH (358 predmeta, 20.114.423 KM) i Uprava za indirektno oporezivanje BiH (124 predmeta, zbirna vrijednost v. sp. 61.776.012 KM).

Problematika koja je prouzrokovala nastajanje i vođenje sudskih postupaka je raznolika. U pogledu prirode sudskih predmeta na nivou svih institucija i dalje prednjače sporovi nastali iz

radnih odnosa, a čiji broj ne prestaje da opada. Iz uzoraka revizije vidljiv je veliki broj usvojenih tužbenih zahtjeva kojim se potraživala naknada za obavljanje poslova drugog radnog mjesta, isplata razlika plaća i doprinosa, naknada za topli obrok, smještaj, prijevoz, prekovremeni rad, rad vikendom i praznicima, odvojeni život i slično. Tužioci, odnosno zaposlenici ili državni službenici, su također potraživali naknadu nematerijalne i materijalne štete nastale kao posljedica povreda na radu.

Po evidenciji Ministarstva odbrane BiH, u odnosu na prethodno revidirani vremenski period 2022. godine, vidljiv je značajno veliki broj završenih predmeta koji su se odnosili na potraživanja iz radnog odnosa. Postavljeni tužbeni zahtjevi su većinom usvajani te su donesene pravosnažne i izvršne sudske odluke po kojima je zauzeta sudska praksa. Treba napomenuti da su navedeni sudski postupci prouzrokovali dodatne materijalne troškove kao i kamate koje se obračunavaju do trenutka isplate dosuđenog potraživanja. Iz dostavljenih uzoraka klijenta upoznati smo sa stavom da se u predmetima koji se odnose na potraživanja razlike činovanja ne ulaže pravni lijek-žalba protiv presude. Navedenim zauzetim stavom parnični postupak se ne produžava te se ne prouzrokuju dodatni sudski troškovi. U toku 2023. godine, vidljiv je veći priliv novih tužbi u odnosu na prethodno revidirani period po osnovu prava iz radnog odnosa.

Za protekle revidirane vremenske periode Ured za reviziju je svim revidiranim institucijama Bosne i Hercegovine skretao pažnju na važnost vođenja pravilne i ažurne evidencije sudskih i upravnih sporova. Postojanje ažurirane i precizne evidencije je pretpostavka za izbjegavanje grešaka u propuštanju zakonskih rokova i ostalih radnji, uključujući i izvršne postupke, a koje mogu prouzrokovati štetu na račun budžeta institucija Bosne i Hercegovine[105]. Neadekvatne evidencije i neuredno praćenje istih su za posljedicu imale pokretanje izvršnih postupaka u revidiranom vremenskom periodu. Revizijom je uočeno da su evidencije upravnih i sudskih postupaka preciznije i ažurnije kod manjih klijenata, za razliku od institucija koje imaju veći broj zaposlenika i širi obim nadležnosti u obavljanju svojih aktivnosti. Također treba i napomenuti da su određene institucije unaprijedile svoje evidencije u odnosu na prethodne godine [106]. Međutim, preporuke iz godišnjeg izvještaja o provedenim revizijama za 2022. godinu nisu provedene.

PREPORUKA 35

Od ključne je važnosti da Vijeće ministara uvede ili propiše praksu/mehanizme utvrđivanja odgovornosti radi eventualnog nedomaćinskog, nemarnog i nezakonitog postupanja koje je proizvelo sudske sporove.

U vezi s evidencijom Ministarstva o isplaćenim sredstvima sa Glavnog računa trezora BiH nije došlo do značajnijih promjena. Naime, evidencije nisu pregledne, vodi se jedinstven registar koji obuhvata svaku budžetsku godinu u jednoj tabeli, bez adekvatnog razgraničenja po godinama, isplaćeni iznosi po pojedinim predmetima su nejasni, te nije moguće precizno izvući zbirne iznose po predmetu niti zbirne iznose glavnice, zbirne iznose kamate i zbirne iznose troškova postupaka. Broj predmeta koji se vodi po istom osnovu nije vidljiv, a evidencija vrste tužbenih zahtijeva po kojima je isplaćena pravosnažna i izvršna sudska presuda nije precizna i

[105] Primjer: Presuda Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci 57 0 Ps 03042008 Ps od 29.12.2014. godine; Presuda Višeg privrednog suda u Banjoj Luci broj 57 0 Ps 03042008 Ps od 27.4.20125. godine
[106] Ministarstvo odbrane BiH

jasna. Zbog svega navedenog i dalje smatramo da je predmetna evidencija nepregledna i nepouzdana.

PREPORUKA 36

Preporučujemo Ministarstvu da unaprijedi internu evidenciju o sudskim sporovima.

17. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Nacrt izvještaja je dostavljen Ministarstvu i Vijeću ministara BiH. U skladu s članom 15. stav 2. Zakona o reviziji institucija Bosne i Hercegovine, ostavljen je rok od 15 dana za dostavljanje komentara na Nacrt izvještaja. Ministarstvo je u ostavljenom roku dostavilo komentar na navedeni Nacrt, dok Vijeće ministara BiH nije.

Ministarstvo je u dostavljenom komentaru dalo osvrt na ocjenu realizacije preporuke (preporuka br. 4 u Tabeli 2) koja se odnosi na obavezu definisanja oblika i sadržaja obrazaca koji čine godišnji izvještaj, te popunjavanje istih. Cijeneći argumente Ministarstva, status navedene preporuke koja je ocijenjena kao nerealizovana smo izmijenili na način da je ocijenjena kao preporuka čija je realizacija u toku, zbog čega ista nije ponovljena u ovom Izvještaju.

Uz izvršene korekcije na osnovu prihvaćenog komentara Ministarstva, ovaj Izvještaj predstavlja konačan izvještaj o obavljenoj finansijskoj reviziji izvještaja o izvršenju budžeta institucija Bosne i Hercegovine za 2023. godinu.

Rukovodilac Odjela I za finansijsku reviziju

Danijel Jozić, v.r.

Rukovodilac Odjela II za finansijsku reviziju

Nermin Hamzagić, v.r.

Rukovodilac Odjela za razvoj, metodologiju i kontrolu kvaliteta finansijske revizije

Mirsada Sijamić, v.r.

Broj: 02-16-1-1193/24

18. PRILOZI

- Bilans stanja na 31.12.2023. godine – zbirni obrazac
- Pregled prihoda, primitaka i finansiranja za 2023. godinu – Obrazac 1 (Konsolidovani obrazac)
- Pregled prihoda, primitaka i finansiranja po ekonomskim kategorijama za 2023. godinu - Obrazac 1 (Zbirni obrazac)
- Pregled rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama za 2023. godinu – Obrazac 2 (Konsolidovani obrazac)
- Pregled rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama za 2023. godinu – Obrazac 2 (Zbirni obrazac)
- Pregled izvršenja budžeta po budžetskim korisnicima za 2023. godinu – Obrazac 3 (Zbirni obrazac)
- Izvještaj o novčanim tokovima za period 01.01 – 31.12.2023. godine

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Институције Босне и Херцеговине

ОБРАЗАЦ БС

ЗБИРНИ ОБРАЗАЦ

БИЛАНС СТАЊА
на дан 31.12.2023. године

Р. бр.	Број конта	ПОЗИЦИЈА	У обрачунском периоду текуће године	У истом обрачунском периоду претходне године	Проценат (4/5 x 100)
1	2	3	4	5	6
1		1. АКТИВА			
2	100000+ 200000	**А. Готовина, краткорочна потраживања, разграничења и залихе (3 до 10)**	**774,823,288**	**672,510,414**	**115**
3	110000	Новчана средства и племенити метали	448,162,771	453,901,385	99
4	120000	Хартије од вриједности		0	
5	130000	Краткорочна потраживања	20,349,840	19,290,371	105
6	140000	Краткорочни пласмани	303,867,865	197,464,791	154
7	160000	Финансијски и обрачунски односи с другим повезаним јединицама	383,636	321,530	119
8	210000	Залихе материјала и робе	248,897	235,577	
9	220000	Залиха ситног инвентара	-248,897	-235,577	
10	190000	Краткорочна разграничења	2,059,176	1,532,337	134
11	000000	**Б. Основна средства (14+17+20+21)**	**932,766,940**	**949,696,505**	**98**
12	011000	Основна средства	1,837,906,992	1,801,081,792	102
13	011900	Исправка вриједности	949,219,284	892,692,737	106
14	011-0119	Неотписана вриједност основних средстава (12-13)	**888,687,708**	**908,389,055**	98
15	020000	Дугорочни пласмани	30,601,438	29,212,291	105
16	029000	Исправка вриједности дугорочних пласмана	0	0	#DIV/0!
17	020-029	Неотписана вриједност дугорочних пласмана (15-16)	**30,601,438**	**29,212,291**	**105**
18	031000	Хартије од вриједности	0	0	#DIV/0!
19	031900	Исправка вриједности хартија од вриједности	0	0	#DIV/0!
20	031-0319	Неотписана вриједност хартија од вриједности (18-19)	0	0	#DIV/0!
21	091000	Дугорочна разграничења	13,477,794	12,095,159	111
22		**УКУПНА АКТИВА (2+11)=42**	**1,707,590,228**	**1,622,206,919**	**105**

Р. бр.	Број конта	ПОЗИЦИЈА	У обрачунском периоду текуће године	У истом обрачунском периоду претходне године	Процент (4/5 x 100)
1	2	3		4	6
23		2. ПАСИВА			
24	300000	**А. Краткорочне обавезе и разграничења (25 до 30)**	**166,871,565**	**154,223,786**	**108**
25	310000	Краткорочне текуће обавезе	47.274.992	38.630.767	122
26	320000	Обавезе по основу хартија од вриједности	0	0	#DIV/0!
27	330000	Краткорочни кредити и зајмови	0	0	
28	340000	Обавезе према радницима	78.592.534	80.086.036	98
29	360000	Финансијски и обрачунски односи с другим повезаним јединицама	1.527,277	2.222.257	69
30	390000	Краткорочна разграничења	39,476,762	33,284,726	119
31	**400000**	**Б. Дугорочне обавезе и разграничења (32 до 34)**	**45,013,445**	**57,864,213**	**78**
32	410000	Дугорочни кредити и зајмови	45,013,445	57,864,213	78
33	420000	Остале дугорочне обавезе	0	0	#DIV/0!
34	490000	Дугорочна разграничења	0	0	#DIV/0!
35	**500000**	**Ц. Извори средстава (36+37+38+39+40-41)**	**1,495,705,218**	**1,410,118,920**	**106**
36	510000	Извори средстава	1,375,180,440	1,346,525,831	102
37	520000	Остали извори средстава	30,601,438	29,212,291	105
38	530000	Извори средстава резерви	110	110	100
39	580000	Ревалоризацијски ефекти			0
40	590000	Нераспоређени вишак прихода над расходима	89,923,230	34.380,688	
41	590000	Нераспоређени вишак расхода над приходима			0
42		**УКУПНА ПАСИВА (24+31+35)=22**	**1,707,590,228**	**1,622,206,919**	**105**

ПОМОЋНИК МИНИСТРА У СЕКТОРУ ЗА ТРЕЗОР

М.П.

М И Н И С Т А Р

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Институције Босне и Херцеговине

ОБРАЗАЦ 1

Консолидовани образац

ПРЕГЛЕД ПРИХОДА, ПРИМИТАКА И ФИНАНСИРАЊА
2023. ГОДИНУ

Р.б.	ОПИС	Екон. код	Буџет 2023	Измјене и допуне (ребаланс, намјенска средства и	Кориговани буџет за 2023	Остварени кумулативни износ у 2023	Остварени кумулативни износ у 2022	Разлика (7-6)	Проценат 7/6 x 100	Проценат 7/8 x 100
1	2	3	4	5	6 (4+5)	7	8	9	10	11
А	**ПРИХОДИ И ПОДРШКЕ ЗА ФИНАНСИРАЊЕ ИНСТИТУЦИЈА БиХ**									
I	**ПОРЕСКИ ПРИХОДИ**	7100	1,020,500,000	0	1,020,500,000	1,020,500,000	865,500,000	0	100	118
	Приходи с ЈР УИО за финансирање институција БиХ		1,020,500,000	0	1,020,500,000	1,020,500,000	865,500,000	0	100	118
II	**НЕПОРЕСКИ ПРИХОДИ**	7200	152,118,000	0	152,118,000	187,672,768	165,346,929	35,554,768	123	114
	1. Приходи од административних такси	7221	14,639,000	0	14,639,000	16,389,585	14,165,108	1,750,585	112	116
	1.1 Тарифни ставови 10-22 Министарство комуникација и транспорта		1,488,000	0	1,488,000	1,741,728	1,738,733	253,728	117	100
	1.2 Такее у ДКП мрежи Тарифе 29-39		7,635,000	0	7,635,000	7,375,646	5,399,669	-259,354	97	137
	1.3 Приходи од захтјева за престанак држављанства-тар.став 25		1,600,000	0	1,600,000	1,153,198	1,406,507	-446,802	72	82
	1.4 Приходи од одобрења привременог и сталног боравка страна		1,787,000	0	1,787,000	2,303,408	1,938,150	516,408	129	119
	1.5 Остале такее		2,129,000	0	2,129,000	3,815,605	3,682,049	1,686,605	179	104
	2. Приходи од судских такси	7223	353,000	0	353,000	281,532	248,590	-71,468	80	113
	3. Приходи од посебних накнада и такси	7225	61,752,000	0	61,752,000	70,924,847	64,403,699	9,172,847	115	110
	3.1 Накнаде од дозвола за емитовање Регулаторне агенције за комуникације БиХ		11,044,000	0	11,044,000	11,641,918	10,476,267	597,918	105	111
	3.2 Накнаде за коришћење радиофреквентног спектра		23,850,000	0	23,850,000	24,168,115	23,627,983	318,115	101	102
	3.3 Накнаде пореских и контролних маркица УИО		3,000,000	0	3,000,000	2,952,979	2,699,692	-47,021	98	109
	3.4 Накнаде Агенције за лијекове и медицинска средства БиХ		8,767,000	0	8,767,000	10,260,759	10,214,076	1,493,759	117	100
	3.5 Ветеринарско-здравствена свједочанства и прегледи на граничним прелазима		7,380,000	0	7,380,000	7,446,838	7,132,002	66,838	101	104
	3.6 Накнада за прелете преко БиХ		1,798,000	0	1,798,000	3,080,178	2,756,044	1,282,178	171	112
	3.7 Остале накнаде		5,913,000	0	5,913,000	11,374,060	7,497,635	5,461,060	192	152
	4. Приходи од такси у поступку индиректног опорезивања	7228	29,858,000	0	29,858,000	32,181,880	30,877,341	2,323,880	108	104
	5. Приходи од личних и путних исправа и регистрације возила у БиХ	7229	31,729,000	0	31,729,000	28,820,336	23,277,664	-2,908,664	91	124
	5.1 Приходи од личних и путних исправа		28,099,000	0	28,099,000	24,283,058	19,369,360	-3,815,942	86	125
	5.2 Регистрација возила у БиХ		3,630,000	0	3,630,000	4,537,278	3,908,304	907,278	125	116
	6. Приходи од финансијских јавних институција и нефинансијских јавних предузећа	7211	175,000	0	175,000	11,636,041	10,954,008	11,461,041	6,649	106
	6.1 Приходи од финансијских јавних институција - Централне банке БиХ		0	0	0		0	0	0	0
	6.2 Приходи од нефинансијских јавних предузећа		0	0	0		10,500,000	0	0	0
	6.3 Приходи од имовине		175,000	0	175,000	11,636,041	454,008	11,461,041	6,649	2,563
	7. Приходи од камата и курсних разлика		550,000	0	550,000	9,200,761	849,398	8,650,761	1,673	1,083
	7.1 Приходи од камата	7212	300,000	0	300,000	8,702,836	377,689	8,402,836	2,901	2,304
	7.2 Приходи од курсних разлика	7215	250,000	0	250,000	497,925	471,709	247,925	199	106
	8. Приходи од новчаних казни	7231	4,760,000	0	4,760,000	6,010,553	9,198,652	1,250,553	126	65

Р.б.	ОПИС	Екон. код	Буџет 2023	Пренијета средства (реализација, наменска средства и	Кориговани буџет за 2023	Остварени кумулативни износ у 2023	Остварени кумулативни износ у 2022	Разлика (7-6)	Проценат 7/6 x 100	Проценат 7/8 x 100
1	2	3	4	5	6 (4+5)	7	8	9	10	11
	9. Сопствени приходи	7226	7,380,000	0	7,380,000	8,661,755	8,200,987	1,281,755	117	106
	9.1 Приходи Службе за заједничке послове институција БиХ		1,950,000	0	1,950,000	2,012,821	1,585,765	62,821	103	127
	9.2 Приходи Института за стандардизацију БиХ		250,000	0	250,000	181,527	168,772	-68,473	73	108
	9.3 Приходи Института за метрологију БиХ		580,000	0	580,000	678,804	647,074	98,804	117	105
	9.4 Приходи Института за интелектуално власништво БиХ		4,100,000	0	4,100,000	5,075,843	5,179,601	975,843	124	98
	9.5 Приходи Института за акредитирање БиХ		500,000	0	500,000	712,100	619,575	212,100	142	115
	9.6 Остали сопствени приходи		0	0	0	660	200	660	0	330
	10. Остали приходи	7227	922,000	0	922,000	3,565,478	3,171,482	2,643,478	387	112
III	ТЕКУЋЕ ПОДРШКЕ ИЗ ИНОСТРАНСТВА	7310	0	0	0	32,133,863	12,159,138	32,133,863	0	264
	1 Донације Министарству спољних послова БиХ		0	0	0	263,378	707,892	263,378	0	37
	2 Донација Високом судском и тужилачком савјету		0	0	0	7,489,928	3,514,156	7,489,928	0	213
	3 Донације Министарству за људска права и избјеглице БиХ		0	0	0	792,157	186,073	792,157	0	426
	4 Донације Дирекцији за европске интеграције БиХ		0	0		1,382,800	762,074	1,382,800	0	181
	5 Донација Тужилаштву БиХ		0	0	0	448,865	747,041	448,865	0	60
	6 Донација Суду БиХ		0	0	0	244,153	458,765	244,153	0	53
	7 Донације Министарству безбједности БиХ		0	0	0	521,290	337,660	521,290	0	154
	8 Донација Министарству комуникација и транспорта БиХ		0	0	0	7,366,356	2,479,992	7,366,356	0	297
	9 Остале донације		0	0	0	13,624,936	2,965,485	13,624,936	0	459
IV	ТРАНСФЕРИ ОД ДРУГИХ НИВОА ВЛАСТИ	7320	692,000	0	692,000	1,450,935	1,260,701	758,935	210	115
	1 Трансфери од Федерације БиХ- Наменска средства за финансирање рада Савјета за ланжавну помоћ		186,000	0	186,000	165,000	0	-21,000	89	0
	2 Трансфери од Републике Српске- Наменска средства за финансирање рада Савјета за ланжавну помоћ		186,000	0	186,000	175,500	75,500	-10,500	94	232
	3 Трансфер Дистрикта Брчко за Агенцију за статистику БиХ		200,000	0	200,000	200,000	200,000	0	100	0
	4 Трансфер Федерације БиХ за финансирање Фискалног савјета БиХ		30,000	0	30,000	30,000	27,885	0	100	108
	5 Трансфер Републике Српске за финансирање Фискалног савјета БиХ		30,000	0	30,000	43,635	17,750	13,635	145	246
	6 Трансфер Федерације Босне и Херцеговине за финансирање рада Координационог одбора централних хармонизационих јединица у Босни и Херцеговини		30,000	0	30,000	30,000	13,177	0	100	228
	7 Трансфер Републике Српске за финансирање рада Координационог одбора централних хармонизационих јединица у Босни и Херцеговини		30,000	0	30,000	30,000	13,177	0	100	3
	8 Остали трансфери-донације других нивоа власти		0	0	0	776,800	913,212	776,800	0	85
V	ПОДРШКЕ ОД ПРАВНИХ ЛИЦА У ЗЕМЉИ		0	0	0		0	0	0	0
	УКУПНО ПРИХОДИ А (I-V)		1,173,310,000	0	1,173,310,000	1,241,757,566	1,044,266,768	68,447,566	106	119

Р.б.	ОПИС	Екон. код	Буџет 2023	Измјене и допуне (ребаланс, намјенска средства и	Кориговани буџет за 2023	Остварени кумулативни износ у 2023	Остварени кумулативни износ у 2022	Разлика (7-6)	Проценат 7/6 x 100	Проценат 7/8 x 100
1	2	3	4	5	6 (4+5)	7	8	9	10	11
Б	ОСТАЛО ФИНАНСИРАЊЕ И ПРИМИЦИ									
VI	Пренесени вишак средстава из претходних година	51	141,100,000	0	141,100,000	141,100,000	61,711,000	0	100	229
VII	Примици од сукцесије	81	0	0	0	13,732,573	2,831,566	13,732,573	0	485
VIII	Примици од продаје сталних средстава	81	990,000	0	990,000	1,724,207	4,174,828	734,207	174	41
	УКУПНО ФИНАНСИРАЊЕ И ПРИМИЦИ Б (VI-VIII)		142,090,000	0	142,090,000	156,556,780	68,717,394	14,466,780	110	228
	УКУПНИ ПРИХОДИ, ФИНАНСИРАЊЕ И ПРИМИЦИ НА РАСПОЛАГАЊУ ИНСТИТУЦИЈАМА БИХ (А + Б)		1,315,400,000	0	1,315,400,000	1,398,314,346	1,112,984,162	82,914,346	106	126
II	ПРИХОДИ ЗА СЕРВИСИРАЊЕ СПОЉНОГ ДУГА БиХ	7100								
	1 Федерација БиХ		807,089,638	0	807,089,638	833,660,500	534,848,700	26,570,862	103	156
	2 Република Српска		409,756,752	0	409,756,752	410,965,500	254,236,500	1,208,748	100	162
	3 Брчко Дистрикт БиХ		11,244,768	0	11,244,768	10,875,416	7,651,000	-369,352	97	142
	4 Државне институције		17,875,204	0	17,875,204	16,960,680	7,321,913	-914,524	95	232
	5 Остали приходи		0	0	0	672,867	592,163	672,867	0	114
	УКУПНО II (1+2+3+4+5)		1,245,966,362	0	1,245,966,362	1,273,134,963	804,650,276	27,168,601	102	158
	УКУПНИ ПРИХОДИ И ФИНАНСИРАЊЕ ЗА ИНСТИТУЦИЈЕ БиХ И СЕРВИСИРАЊЕ МЕЂУНАРОДНИХ ОБАВЕЗА БиХ (А + Б +Ц)*		2,561,366,362	0	2,561,366,362	2,655,061,828	1,912,351,479	93,695,466	104	139

* Искључују средства извршена Буџетом институција БиХ за отплату дуга државних институција (извршење 16 387 481 КМ у 2023 години и 5 282 959 КМ у 2022 за камату и отплату по кредитима СЕВ-а за "Пројекат изградње Државног затвора" за камату и отплату за Макрофинансијску помоћ ЕУ као и за камату и отплату по кредиту Саудијског фонда за пројекат 4/560 "Обнова стамбених јединица за расељење у БиХ"), јер су исте приказане и на приходима институција БиХ и на приходима за сервисирање спољног дуга

ПОМОЋНИК МИНИСТРА У СЕКТОРУ ЗА ТРЕЗОР

МИНИСТАР

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Образац 1.

Институције Босне и Херцеговине и сервисирање спољног дуга Босне и Херцеговине

ЗБИРНИ ОБРАЗАЦ

Преглед прихода, примитака и финансирања по економским категоријама
Период извјештавања: од 01.01. до 31.12.2023.

КМ

Редни број	Опис	Екон. код	Буџет	Измјене и допуне (ребаланс, намјенска средства и	Кориговани буџет	Остварени износ Фонд 10 2023	Остварени износ Фонд 20 2023	Остварени износ Фонд 30 2023	Остварени износ Фонд 40 2023	Остварени износ Фонд 50 2023	Остварени кумулативни износ у извјештајном периоду	Остварени кумулативни износ истог периода претходне	Проценат 7/6 x 100	Проценат 7/8 x 101
1	2	3	4	5	6 (4+5)	7а	7б	7ц	7д	7е	7 (7а+...+7е)	8	9	10
1	ПРИХОДИ ОД ПОРЕЗА (р. бр. 2)	710000	2,266,466,362	0	2,266,466,362	1,020,500,000	0	0	1,255,501,416	0	2,276,001,416	1,662,236,200	100.4%	136.9%
2	Приходи од индиректних пореза (р. бр. 3)	717000	2,266,466,362	0	2,266,466,362	1,020,500,000	0	0	1,255,501,416	0	2,276,001,416	1,662,236,200	100.4%	136.9%
3	Приходи од индиректних пореза (4+5)	717100	2,266,466,362	0	2,266,466,362	1,020,500,000	0	0	1,255,501,416	0	2,276,001,416	1,662,236,200	100.4%	136.9%
4	Приходи од индиректних пореза за финансирање институција БиХ	717111	1,020,500,000	0	1,020,500,000	1,020,500,000	0	0	0	0	1,020,500,000	865,500,000	100.0%	117.9%
5	Приходи од индиректних пореза за финансирање релевантног дуга	717112	1,245,966,362	0	1,245,966,362	0	0	0	1,255,501,416	0	1,255,501,416	796,736,200	100.8%	157.6%
6	НЕПОРЕСКИ ПРИХОДИ (7+14+23)	720000	152,118,000	0	152,118,000	155,664,059	20,975,282	533,427	17,633,547	10,500,000	205,306,315	173,261,006	135.0%	118.5%
7	Приходи од подузетничких активности и имовине и приходи од позитивних курсних разлика (8+12+13)	721000	725,000	0	725,000	10,074,578	8,295	253,930	0	10,500,000	20,836,803	11,803,406	2874.0%	176.5%
8	Приходи од нефинансијских јавних предузећа и финансијских јавних институција (9+10+11)	721100	175,000	0	175,000	1,136,041	0	0	0	10,500,000	11,636,041	10,954,008	6649.2%	106.2%
9	Приходи од финансијске и нематеријалне имовине	721110	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
10	Приходи од изнајмљивања имовине	721120	175,000	0	175,000	1,136,041	0	0	0	10,500,000	11,636,041	10,954,008	6649.2%	106.2%
11	Остали приходи од нефинансијских јавних предузећа и финансијских јавних институција	721190	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
12	Остали приходи од имовине	721200	300,000	0	300,000	8,444,720	8,160	249,957	0	0	8,702,837	377,689	2900.9%	2304.2%
13	Приходи од позитивних курсних разлика	721500	250,000	0	250,000	493,818	135	3,972	0	0	497,925	471,709	199.2%	105.6%
14	Накнаде и таксе и приходи од пружања јавних услуга (15+16+17+18+19+20+21)	722000	146,633,000	0	146,633,000	139,578,928	20,966,988	279,497	17,633,547	0	178,458,959	152,258,949	121.7%	117.2%
15	Административне таксе	722100	14,639,000	0	14,639,000	16,389,585	0	0	0	0	16,389,585	14,165,108	112.0%	115.7%
16	Судске таксе	722300	353,000	0	353,000	281,533	0	0	0	0	281,533	248,591	79.8%	113.3%
17	Посебне накнаде и таксе	722500	61,752,000	0	61,752,000	49,988,793	20,936,054	0	0	0	70,924,847	64,403,699	114.9%	110.1%
18	Приходи од пружања јавних услуга - властити приходи	722600	7,380,000	0	7,380,000	8,661,755	0	0	0	0	8,661,755	8,200,987	117.4%	105.6%
19	Непланиране уплате - остали приходи	722700	922,000	0	922,000	3,255,045	30,934	279,497	17,633,547	0	21,199,023	11,085,558	2299.2%	191.2%
20	Таксе на списе и радње у поступку индиректног опорезивања	722800	29,858,000	0	29,858,000	32,181,880	0	0	0	0	32,181,880	30,877,342	107.8%	104.2%
21	Накнаде и таксе од личних, путних исправа и регистрације возила у БиХ	722900	31,729,000	0	31,729,000	28,820,336	0	0	0	0	28,820,336	23,277,665	90.8%	123.8%
22	Новчане казне (непореске природе) (р. бр. 23)	723000	4,760,000	0	4,760,000	6,010,553	0	0	0	0	6,010,553	9,198,652	126.3%	65.3%
23	Новчане казне	723100	4,760,000	0	4,760,000	6,010,553	0	0	0	0	6,010,553	9,198,652	126.3%	65.3%
24	ТЕКУЋИ ТРАНСФЕРИ И ДОНАЦИЈЕ (25+27+37)	730000	692,000	0	692,000	0	0	33,584,798	0	0	33,584,798	13,419,838	4853.3%	250.3%
25	Примљени текући трансфери од иностраних влада и међународних организација - донације из иностранства (р. бр. 26)	731000	0	0	0	0	0	32,133,863	0	0	32,133,863	12,159,138	#DIV/0!	264.3%

26	Примљени трансфери - донације из иностранства	731100	0	0	0	0	0	32,133,863	0	0	32,133,863	12,159,138	#DIV/0!	264.3%
27	**Примљени текући трансфери од осталих нивоа власти (р. бр. 28)**	**732000**	**692,000**	**0**	**692,000**	**0**	**0**	**1,450,935**	**0**	**0**	**1,450,935**	**1,260,701**	**209.7%**	**115.1%**
28	Примљени текући трансфери од осталих нивоа власти и фондова (р. бр. 29)	732100	692,000	0	692,000	0	0	1,450,935	0	0	1,450,935	1,260,701	209.7%	115.1%
29	Примљени текући трансфери од осталих нивоа власти (30+ . . . +36)	732110	692,000	0	692,000	0	0	1,450,935	0	0	1,450,935	1,260,701	209.7%	115.1%
30	Примљени текући трансфери од Државе	732111	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
31	Примљени текући трансфери од Федерације	732112	246,000	0	246,000	0	0	329,541	0	0	329,541	293,174	134.0%	112.4%
32	Примљени текући трансфери од Републике Српске	732113	246,000	0	246,000	0	0	317,635	0	0	317,635	152,927	129.1%	207.7%
33	Примљени текући трансфери од кантона	732114	0	0	0	0	0	110,000	0	0	110,000	80,000	#DIV/0!	137.5%
34	Примљени текући трансфери од градова	732115	0	0	0	0	0	196,439	0	0	196,439	259,000	#DIV/0!	75.8%
35	Примљени текући трансфери од општина	732116	0	0	0	0	0	272,320	0	0	272,320	250,600	#DIV/0!	108.7%
36	Примљени текући трансфери од Брчко Дистрикта	732118	200,000	0	200,000	0	0	225,000	0	0	225,000	225,000	112.5%	100.0%
37	Домаће донације (р. бр. 38)	733000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
38	Домаће донације	733100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
39	**КАПИТАЛНИ ПРИМИЦИ (40+45+64+77)**	**810000**	**990,000**	**0**	**990,000**	**1,775,953**	**11,460**	**0**	**0**	**13,669,367**	**15,456,780**	**7,006,394**	**1561.3%**	**220.6%**
40	**Капитални примици од продаје сталних средстава (41+44)**	**811000**	**990,000**	**0**	**990,000**	**1,775,953**	**11,460**	**0**	**0**	**13,669,367**	**15,456,780**	**7,006,394**	**1561.3%**	**220.6%**
41	Примици од продаје сталних средстава (42+43)	811100	990,000	0	990,000	1,775,953	11,460	0	0	13,669,367	15,456,780	7,006,394	1561.3%	220.6%
42	Примици од продаје сталних средстава	811110	990,000	0	990,000	1,712,747	11,460	0	0	0	1,724,207	4,213,693	174.2%	40.9%
43	Примици од приватизације и сукцесије	811120	0	0	0	63,206	0	0	0	13,669,367	13,732,573	2,792,702	#DIV/0!	491.7%
44	Остали капитални примици	811900	0	0	0	0	0	0	0	0	0		#DIV/0!	#DIV/0!
45	**Примици од финансијске имовине (46+54+57+58+59+62+63)**	**813000**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**#DIV/0!**	**#DIV/0!**
46	Примљене отплате од позајмљивањима другим нивоима власти (р. бр. 47)	813100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
47	Примљене отплате од позајмљивањима другим нивоима власти (48+ . . . +53)	813110	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
48	Отплате од позајмљивање Федерацији	813112	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
49	Отплате од позајмљивање Републици Српској	813113	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
50	Отплате од позајмљивања кантонима	813114	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
51	Отплате од позајмљивања градовима	813115	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
52	Отплате од позајмљивања општинама	813116	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
53	Отплате од позајмљивања Брчко Дистрикту	813118	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
54	Примљене отплате од позајмљивања појединцима и непрофитним организацијама (69+70)	813200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
55	Отплате од позајмљивања појединцима	813210	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
56	Отплате од позајмљивања непрофитним организацијама	813220	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
57	Примљене отплате од позајмљивања јавним предузећима	813300	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
58	Примитак средстава по основу учешће у дионицама јавних предузећа	813400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!

59	Примитак средстава по основу учешћа у дионицама приватних предузећа и у заједничким улагањима (60+61)	813500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
60	Примитак средстава по основу учешћа у дионицама приватних предузећа	813510	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
61	Примитак средстава по основу учешћа у заједничким улагањима	813520	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
62	Примљене отплате од осталих видова домаћег позајмљивања	813600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
63	Примљене отплате од позајмљивања у инстранство	813700	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
64	Примици од дугорочног задуживања (65+66+67)	814000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
65	Зајмови примљени кроз Државу	814100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
66	Примици од иностраног задуживања	814200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
67	Примици од домаћег задуживања (68+69+76)	814300	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
68	Примици од продаје домаћих обвезница и трезорских записа	814310	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
69	Примици задуживања од буџета других нивоа власти (70+ +75)	814320	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
70	Федерација	814321	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
71	Република Српска	814322	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
72	Кантони	814323	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
73	Градови	814324	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
74	Општине	814325	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
75	Брчко Дистрикта	814327	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
76	Примици од директног задуживања	814330	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
77	Примици од краткорочног задуживања (78+79+80)	815000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
78	Зајмови примљени кроз Државу	815100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
79	Примици од иностраног задуживања	815200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
80	Примици од домаћег задуживања (81+82+89)	815300	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
81	Примици од продаје трезорских записа	815310	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
82	Примици задуживања од буџета других нивоа власти (83+ +86)	815320	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
83	Федерација	815321	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
84	Република Српска	815322	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
85	Кантони	815323	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
86	Градови	815324	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
87	Општине	815325	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
88	Брчко Дистрикта	815327	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
89	Примици од директног задуживања	815330	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
90	УКУПНИ ПРИХОДИ, ПРИМИЦИ И ФИНАНСИРАЊЕ (1+6+24+39)		2,420,266,362	0	2,420,266,362	1,117,940,012	20,988,242	34,118,225	1,273,134,963	24,169,367	2,530,349,309	1,855,923,439	104.5%	136.3%

*Напомена: У обрасцу 1 су укључена средства за сервисирање спољног дуга БиХ, која се евидентирају на фонду 40

**Напомена У обрасцу 1 на ставци 19, 722700 - Непланиране уплате - остали приходи (фонд 10 и фонд 40) приказани су збирни (дупли) подаци о каматама и отплатама у износу од 16 387 481 КМ на име измиривања обавеза спољног дуга из Буџета институција Босне и Херцеговине и сервисирање дуга (фонд 10 и фонд 40), јер ставке нису консолидоване. У 2023. години, непланиране уплате - остали приходи укупно износе 4.811 542 КМ

ПОМОЋНИК МИНИСТРА У СЕКТОРУ ЗА ТРЕЗОР

М.П.

М И Н И С Т А Р

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Институције Босне и Херцеговине и сервисирање спољног дуга Босне и Херцеговине

ОБРАЗАЦ 2

Консолидовани образац

ПРЕГЛЕД РАСХОДА И ИЗДАТАКА ПО ЕКОНОМСКИМ КАТЕГОРИЈАМА
2023. ГОДИНУ

Р.б.	ОПИС	Екон. код	Буџет 2023	Измјене и допуне (преструкт., резерва, намјенска средства и др.)	Кориговани буџет 2023	Извршење Фонд 10 2023	Извршење Фонд 20 2023	Извршење Фонд 30 2023	Извршење Фонд 40 2023	Извршење Фонд 50 2023	Остварени кумулативни износ за 2023	Остварени кумулативни износ за 2022	Razlika (6-7)	Процент 7/6 x 100	Процент 7/8 x 100
1	2	3	4	5	6 (4+5)	7а	7б	7ц	7д	7е	7 (7а+..+7е)	8	9	10	11
I	ТЕКУЋИ ИЗДАЦИ	610000	1,163,212,000	50,633,879	1,213,845,879	1,055,857,432	11,261,675	12,402,076	0	0	1,079,521,183	943,322,260	134,324,696	89	114
1	Бруто плате и накнаде	611100	791,087,000	-6,005,600	785,081,400	729,872,956	7,131,490	3,932,887	0	0	740,937,333	614,958,739	44,144,067	94	120
2	Накнаде трошкова запослених	611200	172,239,000	-735,487	171,503,513	151,452,567	715,719	371,001	0	0	152,539,288	143,595,812	18,984,225	89	106
3	Путни трошкови	613100	15,870,000	3,506,138	19,376,138	14,395,365	510,684	833,315	0	0	15,739,364	14,156,781	3,636,774	81	111
4	Издаци за телефонске и поштанске услуге	613200	7,702,000	-87,903	7,614,097	5,744,474	135,778	134,351	0	0	6,014,604	6,626,172	1,599,493	79	91
5	Издаци за енергију и комуналне услуге	613300	23,884,000	-734,356	23,149,644	20,176,336	153,460	265,400	0	0	20,595,197	23,028,226	2,554,447	89	89
6	Набавка материјала	613400	42,031,000	26,164,202	68,195,202	37,848,891	74,156	187,474	0	0	38,110,522	35,298,162	30,084,680	56	108
7	Издаци за услуге превоза и горива	613500	11,761,000	-728,416	11,032,584	9,123,433	75,098	115,196	0	0	9,313,726	10,833,215	1,718,858	84	86
8	Изнајмљивање имовине и опреме	613600	27,948,000	1,083,764	29,031,764	26,749,448	586,310	181,928	0	0	27,517,686	26,005,261	1,514,078	95	106
9	Издаци за текуће одржавање	613700	29,949,000	296,781	30,245,781	23,659,219	482,070	146,876	0	0	24,288,165	18,650,954	5,957,615	80	130
10	Издаци за осигурање и трошкове платног пр	613800	3,856,000	287,849	4,143,849	3,258,827	73,987	5,789	0	0	3,338,604	3,315,033	805,245	81	101
11	Уговорене и друге посебне услуге	613900	36,865,000	27,586,907	64,451,907	33,575,916	1,322,921	6,227,858	0	0	41,126,695	46,853,906	23,325,213	64	88
II	ТЕКУЋИ ГРАНТОВИ И ТРАНСФЕРИ	614000	33,913,000	5,134,124	39,047,124	32,819,381	0	340,361	0	0	33,159,742	28,866,366	5,887,382	85	115
	Текући трансфери другим нивоима власти	614100	2,060,000	1,885,214	3,945,214	3,374,600	0	64,079	0	0	3,438,679	4,785,053	506,535	87	72
	Текући грантови појединцима	614200	2,110,000	3,634,713	5,744,713	1,993,419	0	267,484	0	0	2,260,904	1,480,955	3,483,810	39	153
	Текући грантови непрофитним организацијам	614300	7,606,000	4,109,615	11,715,615	11,649,091	0	6,000	0	0	11,655,091	7,461,187	60,524	99	156
	Трансфери -Субвенције јавним предузећима	614400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Трансфери -Субвенције приватним предузећи	614500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	Трансфери у иностранство	614700	9,001,000	-4,245,418	4,755,582	4,244,370	0	2,798	0	0	4,247,168	4,415,637	508,415	89	96
	Други текући трансфери	614800	4,000,000	-250,000	3,750,000	3,553,223	0	0	0	0	3,553,223	2,876,479	196,777	95	124
	Контрибуције - чланарине	614900	9,136,000	0	9,136,000	8,004,678	0	0	0	0	8,004,678	7,847,056	1,131,322	88	102
III	КАПИТАЛНИ ГРАНТОВИ И ТРАНСФЕ	615000	1,223,000	1,932,981	3,155,981	951,648	0	0	0	0	951,648	778,801	2,204,333	30	122
	Капитални трансфери другим нивоима власти	615100	600,000	948,233	1,548,233	600,000	0	0	0	0	600,000	600,000	948,233	39	100
	Капитални грантови појединцима и непрофитним орг	615200	623,000	984,748	1,607,748	351,648	0	0	0	0	351,648	178,801	1,256,100	22	197
IV	ИЗДАЦИ ЗА ИНОСТРАНЕ КАМАТЕ	616200	858,000	0	858,000	739,574	0	0	0	0	739,574	741,217	118,426	86	100
	Издаци за иностране камате	616200	858,000	0	858,000	739,574	0	0	0	0	739,574	741,217	118,426	86	100

Р.б.	ОПИС	Еком. код	Буџет 2023	Измјене и допуне (преструкт., резерва, намјенска средства и др.)	Кориговани буџет 2023	Извршење Фонд 10 2023	Извршење Фонд 20 2023	Извршење Фонд 30 2023	Извршење Фонд 40 2023	Извршење Фонд 50 2023	Остварени кумулативни износ за 2023	Остварени кумулативни износ за 2022	Razlika (6-7)	Процена т 7/6 x 100	Процена т 7/8 x 100
1	2	3	4	5	6 (4+5)	7а	7б	7ц	7д	7е	7 (7а+..+7е)	8	9	10	11
V	КАПИТАЛНИ ИЗДАЦИ	821000	90,555,000	189,157,565	279,712,565	50,705,292	1,124,939	3,188,665	0	171,389	55,190,285	40,940,988	224,522,281	20	135
1	Набавка земљишта	821100	500,000	500,105	1,000,105	937	0	0	0	0	937	0	999,168	0	0
2	Набавка грађевина	821200	43,835,000	113,070,571	156,905,571	6,337,475	0	887,638	0	150,898	7,376,011	7,256,782	149,529,560	5	102
3	Набавка опреме	821300	32,245,000	42,817,014	75,062,014	31,373,238	560,479	430,235	0	0	32,363,951	25,565,750	42,698,063	43	127
4	Набавка осталих основних средстава	821400	14,000	-9,000	5,000	4,876	0	0	0	0	4,876	19,076	124	98	26
5	Набавка основних средстава у облику права	821500	7,941,000	8,510,319	16,451,319	9,094,320	564,460	213,694	0	7,020	9,879,494	6,402,989	6,571,825	60	154
6	Реконструкција и инвестиционо одржавање	821600	6,020,000	24,268,556	30,288,556	3,894,447	0	1,657,098	0	13,470	5,565,015	1,696,391	24,723,541	18	328
VI	СПОЉНЕ ОТПЛАТЕ	823200	16,450,000	0	16,450,000	15,647,906	0	0	0	0	15,647,906	4,541,742	802,094	95	345
	Спољне отплате	823200	16,450,000	0	16,450,000	15,647,906	0	0	0	0	15,647,906	4,541,742	802,094	95	345
	УКУПНО БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ И ДИРЕКТНИ ТРАНСФЕРИ С ЈРТ-а		1,306,211,000	246,858,550	1,553,069,550	1,156,721,234	12,386,614	15,931,102	0	171,389	1,185,210,338	1,019,191,375	367,859,212	76	116
VII	Резервисања		9,189,000	-8,604,475	584,525	0	0	0	0	0	0	0	584,525	0	0
1	Текући грантови и трансфери - издаци из текуће резерве	614000	9,189,000	-8,604,475	584,525	0	0	0	0	0	0	0	584,525	0	0
A	УКУПНО РАСХОДИ ИНСТИТУЦИЈА БиХ		1,315,400,000	238,254,075	1,553,654,075	1,156,721,234	12,386,614	15,931,102	0	171,389	1,185,210,338	1,019,191,375	368,443,736	76	116
B	СЕРВИСИРАЊЕ СПОЉНОГ ДУГА		1,245,966,362	10,067,902	1,256,034,264	0	0	0	1,255,215,740	0	1,255,215,740	802,351,376	818,524	100	156
C	УКУПНО РАСХОДИ*		2,561,366,362	248,321,977	2,809,688,339	1,156,721,234	12,386,614	15,931,102	1,255,215,740	171,389	2,424,038,597	1,816,259,792	369,262,261	86	133

* Неалоцирана средства планирана Буџетом институција БиХ за отплату дуга државних институција (извршење 16 387 481 КМ у 2023 години и 5 282 959 КМ у 2022 години за камату и отплату по кредитима СЕВ-а за "Пројекат изградње Државног затвора" за камату и отплату за Макрофинансијску помоћ ЕС, као и за камату и отплату по кредиту Саудијског фонда за пројекат 4/560 "Обнова стамбених јединица за расељене у БиХ"), јер су иста приказана и на расходима институција БиХ и на расходима за сервисирање спољног дуга

ПОМОЋНИК МИНИСТРА У СЕКТОРУ ЗА БУЏЕТ

МИНИСТАР

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

Институције Босне и Херцеговине и сервисирање спољног дуга Босне и Херцеговине

Образац 2.

ЗБИРНИ ОБРАЗАЦ

Преглед расхода и издатака по економским категоријама
Период извјештавања: од 01.01. до 31.12.2023.

КМ

Редни број	Опис	Екон. код	Буџет	Измјене и допуне (ребаланс, преструктур., прерасподјела, резерва, намјенска средства и др.)	Кориговани буџет	Извршење Фонд 10 2023	Извршење Фонд 20 2023	Извршење Фонд 30 2023	Извршење Фонд 40 2023	Извршење Фонд 50 2023	Остварени кумулативни износ укупних расхода и издатака	Остварени кумулативни износ истог периода претходне године	Проценат 7/6 x 100	Проценат 7/8 x 100
1	2	3	4	5	6.(4+5)	7а	7б	7ц	7д	7е	7 (7а+...+7е)	8	9	10
1	Укупни расходи и издаци (2+31+43+51)		2,552,177,362	256,926,452	2,809,103,814	1,156,721,234	12,386,614	15,931,102	1,255,215,740	171,389	2,440,426,078	1,821,542,751	86.9%	134.0%
2	Укупни текући расходи (3+6+16+26)	610000	1,343,330,022	62,791,279	1,406,121,301	1,089,416,387	11,261,675	12,742,437	231,551,793	0	1,344,972,293	1,095,323,982	95.7%	122.8%
3	Плате и накнаде трошкова запослених (4+5)	611000	963,346,000	-6,741,087	956,604,913	881,325,523	7,847,209	4,303,889	0	0	893,476,621	758,554,550	93.4%	117.8%
4	Бруто плате и накнаде плата	611100	791 087 000	-6 005.600	785,081 400	729,872,956	7 131,490	3,932,887	0	0	740,937,333	614,958,739	94.4%	120.5%
5	Накнаде трошкова запослених	611200	172 259 000	-735 487	171 523 513	151 452 567	715.719	371.001	0	0	152,539,288	143,595,812	88.9%	106.2%
6	Издаци за материјал, ситан инвентар и услуге (7+.....+15)	613000	200,949,821	56,568,285	257,518,106	174,531,909	3,414,466	8,098,187	277,123	0	186,321,685	184,828,056	72.4%	100.8%
7	Путни трошкови	613100	15 870,000	3.506,138	19,376.138	14,395,365	510,684	833,315	0	0	15,739,364	14,156,781	81.2%	111.2%
8	Издаци телефонских и поштанских услуга	613200	7 702 000	-87.903	7.614,097	5 744,474	135,778	134,351	0	0	6,014,604	6,626,172	79.0%	90.8%
9	Издаци за енергију и комуналне услуге	613300	23,884,000	-734 356	23.149,644	20,176,336	153,460	265,400	0	0	20,595,197	23,028,226	89.0%	89.4%
10	Набавка материјала и ситног инвентара	613400	42.031 000	26.164,202	68.195,202	37,848,891	74,156	187,474	0	0	38,110,522	35,298,162	55.9%	108.0%
11	Издаци за услуге превоза и горива	613500	11 761 000	-728 416	11,032,584	9,123,433	75,098	115 196	0	0	9,313,726	10,833.215	84.4%	86.0%
12	Изнајмљивање имовине и опреме	613600	27 948 000	1.083,764	29,031,764	26,749,446	586,310	181,928	0	0	27,517,686	26,005,261	94.8%	105.8%
13	Издаци за текуће одржавање	613700	29,949,000	296,781	30,245,781	23,659,219	482,070	146,876	0	0	24,288,165	18,650,954	80.3%	130.2%
14	Издаци осигурања, банкарских услуга и услуга платног промета	613800	4 939 821	-518,832	4,420,989	3,258,827	73,987	5,789	277,123	0	3,615,726	3,375,379	81.8%	107.1%
15	Уговорене и друге посебне услуге	613900	36,855,000	27,586,907	64,451,907	33,575,916	1,322,921	6,227,858	0	0	41,126,695	46,853,906	63.8%	87.8%
16	Текући трансфери, грантови и други текући расходи (17+.....+25)	614000	33,913,000	5,134,124	39,047,124	32,819,381	0	340,361	0	0	33,159,742	28,866,366	84.9%	114.9%
17	Текући трансфери другим нивоима власти	614100	2,060,000	1,885,214	3,945,214	3,374,600	0	64,079	0	0	3,438,679	4,785,053	87.2%	71.9%
18	Текући грантови појединцима	614200	2,110,000	3,634,713	5,744,713	1,993,419	0	267,484	0	0	2,260,904	1,480,955	39.4%	152.7%
19	Текући грантови непрофитним организацијама	614300	7,606,000	4,109,615	11,715,615	11,649,091	0	6,000	0	0	11,655,091	7,461,187	99.5%	156.2%
20	Субвенције јавним предузећима	614400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
21	Субвенције приватним предузећима и предузетницима	614500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
22	Субвенције финансијским институцијама	614600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
23	Текући трансфери у иностранство	614700	9,001,000	-4,245,418	4,755,582	4,244,370	0	2,798	0	0	4,247,168	4,415,637	89.3%	96.2%
24	Други текући расходи	614800	4,000,000	-250,000	3,750,000	3,553,223	0	0	0	0	3,553,223	2,876,479	94.8%	123.5%
25	Контрибуције -чланарине	614900	9,136,000	0	9,136,000	8,004,678	0	0	0	0	8,004,678	7,847,056	87.6%	102.0%
26	Издаци за камате (27+.....+30)	616000	145,121,201	7,829,957	152,951,158	739,574	0	0	231,274,671	0	232,014,245	123,075,010	151.7%	188.5%
27	Камате на позајмнице примљене кроз Државу	616100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
28	Издаци за иностране камате	616200	120,927,779	7,876,195	128,803,974	739,574	0	0	190,945,959	0	191,685,533	107,672,097	148.8%	178.0%

29	Камате на домаће позајмљивање	616300	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
30	Остале накнаде везане за позајмљивање	616400	24,193,422	-46,238	24,147,184	0	0	0	40,328,712	0	40,328,712	15,402,913	167.0%	261.8%
31	Укупни капитални издаци (32+39)		91,778,000	191,090,547	282,868,547	51,656,940	1,124,939	3,188,665	0	171,389	56,141,933	41,719,789	19.8%	134.6%
32	Издаци за набавку основних средстава (33+....+38)	821000	90,555,000	189,157,565	279,712,565	50,705,292	1,124,939	3,188,665	0	171,389	55,190,285	40,940,988	19.7%	134.8%
33	Набавка земљишта, шума и вишегодишњих засада	821100	500,000	500,105	1,000,105	937	0	0	0	0	937	0	0.1%	#DIV/0!
34	Набавка грађевина	821200	43,835,000	113,070,571	156,905,571	6,337,475	0	887,638	0	150,898	7,376,011	7,256,782	4.7%	101.6%
35	Набавка опреме	821300	32,245,000	42,817,014	75,062,014	31,373,238	560,479	430,235	0	0	32,363,951	25,565,750	43.1%	126.6%
36	Набавка осталих основних средстава	821400	14,000	-9,000	5,000	4,876	0	0	0	0	4,876	19,076	97.5%	25.6%
37	Набавка основних средстава у облику права	821500	7,941,000	8,510,319	16,451,319	9,094,320	564,460	213,694	0	7,020	9,879,494	6,402,989	60.1%	154.3%
38	Реконструкција и инвестиционо одржавање	821600	6,020,000	24,269,556	30,288,556	3,894,447	0	1,657,098	0	13,470	5,565,015	1,696,391	18.4%	328.1%
39	Капитални трансфери и грантови (40+.....+42)	615000	1,223,000	1,932,981	3,155,981	951,648	0	0	0	0	951,648	778,801	30.2%	122.2%
40	Капитални трансфери другим нивоима власти	615100	600,000	948,233	1,548,233	600,000	0	0	0	0	600,000	600,000	38.8%	100.0%
41	Капитални грантови појединцима и непрофитним организацијама	615200	623,000	984,748	1,607,748	351,648	0	0	0	0	351,648	178,801	21.9%	196.7%
42	Капитални трансфери у иностранство	615300	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
43	Издаци за финансијску имовину (44+.....+50)	822000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
44	Позајмљивање другим нивоима власти	822100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
45	Позајмљивање појединцима и непрофитним организацијама	822200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
46	Позајмљивање јавним предузећима	822300	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
47	Издаци за куповину дионица јавних предузећа	822400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
48	предузећа и учешће у заједничким улагањима	822500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
49	Остала домаћа позајмљивања	822600	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
50	Позајмљивања у иностранство	822700	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
51	Издаци за отплате дугова (52+...+54)	823000	1,117,069,340	3,044,626	1,120,113,966	15,647,906	0	0	1,023,663,946	0	1,039,311,852	684,498,979	92.8%	151.8%
52	Отплате дугова примљених кроз државу	823100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
53	Спољне отплате	823200	1,117,069,340	3,044,626	1,120,113,966	15,647,906	0	0	1,023,663,946	0	1,039,311,852	684,498,979	92.8%	151.8%
54	Отплате домаћег позајмљивања	823300	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	#DIV/0!
55	Текућа резерва		9,189,000	-8,604,475	584,525	0	0	0	0	0	0	0	0.0%	#DIV/0!
56	УКУПНО (1+55)		2,561,366,362	248,321,977	2,809,688,339	1,156,721,234	12,386,614	15,931,102	1,255,215,740	171,389	2,440,426,078	1,821,542,751	86.9%	134.0%

*Напомена: У обрасцу 1 су укључена средства за сервисирање спољног дуга БиХ, која се евидентирају на фонду 40.

**Напомена: У обрасцу 1 на ставци 28, 616200 - Издаци за иностране камате и на ставци 52, 823200 - Спољне отплате, приказани су збирни (дупли) подаци о каматама и отплатама у износу од 16.387.481 КМ на име измиривања обавеза спољног дуга из Буџета институција Босне и Херцеговине и сервисирање дуга (фонд 10 и фонд 40), јер ставке нису консолидоване. У 2023. години, издаци за иностране камате укупно износе 190.945.959 КМ, а спољне отплате укупно износе 1 023.663.946 КМ

ПОМОЋНИК МИНИСТРА У СЕКТОРУ ЗА БУЏЕТ

М.П.

МИНИСТАР

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
Институције Босне и Херцеговине

ОБРАЗАЦ 3
ЗБИРНИ ОБРАЗАЦ

ПРЕГЛЕД ИЗВРШЕЊА БУЏЕТА ПО БУЏЕТСКИМ КОРИСНИЦИМА
2023. ГОДИНУ

Р.б.	Назив институције Босне и Херцеговине	Орган. код	Буџет 2023	Измјене и допуне (преструктур., резерва, намјенска средства и др.)	Кориговани буџет 2023	Извршење Фонд 10 2023	Извршење Фонд 20 2023	Извршење Фонд 30 2023	Извршење Фонд 40 2023	Извршење Фонд 50 2023	Остварени кумулативни износ за 2023	Остварени кумулативни износ за 2022	Razlika (6-7)	Проценат 7/6 x 100	Проценат 7/8 x 100
1	2	3	4	5	6 (4+5)	7а	7б	7ц	7д	7е	7 (7а+...+7е)	8	9	10	11
1	Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине	0101	22,757,000	1,080,643	23,837,643	19,786,375					19,786,375	16,952,470	4,051,268	83	117
2	Предсједништво Босне и Херцеговине	0102	10,991,000	112,995	11,103,995	9,970,649					9,970,649	7,803,672	1,133,346	90	128
3	Министарство одбране Босне и Херцеговине	0106	392,259,000	19,829,119	412,088,119	361,228,396		1,829,956			363,058,352	309,727,510	49,029,767	88	117
4	Високи судски и тужилачки савјет Босне и Херцегови	0112	7,423,000	15,230,895	22,653,895	14,772,163		5,112,295			16,884,458	12,739,130	5,769,437	75	133
5	Уставни суд Босне и Херцеговине	0103	8,500,000	15,601	8,515,601	8,147,777					8,147,777	6,736,087	367,824	96	121
6	Суд Босне и Херцеговине	0104	20,303,000	265,043	20,568,043	20,140,492		191,723			20,332,214	18,220,924	235,828	99	112
7	Тужилаштво Босне и Херцеговине	0108	19,217,000	952,953	20,169,953	19,128,473		291,542			19,420,015	17,311,187	749,938	96	112
8	Правобранилаштво Босне и Херцеговине	0111	1,679,000		1,679,000	1,515,713					1,515,713	1,149,597	163,287	90	132
9	Институција омбудсмана за људска права Босне и Херцеговине	0304	3,241,000	8,224	3,249,224	3,055,014					3,055,014	2,507,480	194,210	94	122
10	Генерални секретаријат Савјета министара Босне и	0201	7,026,000	600,000	7,626,000	6,767,849					6,767,849	5,904,626	858,151	89	115
11	Дирекција за европске интеграције Босне и Херцегови	0501	5,818,000	2,362,061	8,180,061	5,052,036		1,233,389			6,285,425	5,696,382	1,894,636	77	110
12	Министарство иностраних послова Босне и Херцегови	0601	66,377,000	25,336,163	91,713,163	59,371,071				13,470	59,384,541	54,339,031	32,328,621	65	109
13	Министарство спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговине	0801	10,839,000	51,101	10,890,101	10,576,406					10,576,406	8,466,956	313,695	97	125
14	Агенција за унапређење страних инвестиција у Босни и Херцеговини	0803	1,682,000	18,346	1,700,346	1,527,554					1,527,554	1,338,136	172,792	90	114
15	Канцеларија за ветеринарство Босне и Херцеговине	0806	5,019,000	2,076,514	7,095,514	6,482,231					6,482,231	6,736,488	613,283	91	96
16	Меморијални центар Сребреница-Поточари Споменобиљежје и мезарје за жртве геноцида из 1995.	0308	1,432,000	2,871,179	4,303,179	1,365,207		1,429,276			2,794,483	2,534,237	1,508,696	65	110
17	Конкуренцијски савјет Босне и Херцеговине	0808	1,774,000		1,774,000	1,609,693					1,609,693	1,338,804	164,307	91	120
18	Министарство комуникација и транспорта Босне и	0902	18,675,000	43,068,507	61,743,507	15,980,281		985,426		150,898	17,116,605	18,335,788	44,626,903	28	93
19	Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херце	0802	5,226,000		5,226,000	2,246,541	2,359,501				4,606,042	3,920,342	619,958	88	117
20	Регулаторна агенција за комуникације Босне и Херцег	0704	11,044,000	7,300,843	18,344,843		10,027,115				10,027,115	10,041,181	8,317,730	55	100
21	Министарство финансија и трезора Босне и Херцегови	0401	13,771,000	235,008	14,006,008	8,707,330		164,344			8,871,675	8,189,434	5,134,333	63	108
22	Управа за индиректно опорезивање Босне и	1601	172,684,000	51,900,537	224,584,537	125,259,167				7,020	125,266,187	101,326,800	99,318,350	56	124
23	Министарство за људска права и избјеглице Босне и Херцеговине	0301	11,319,000	362,669	11,681,669	10,218,623		300,019			10,518,642	6,662,310	1,163,027	90	158
24	Заштита и спречење кривичних санкција, притвора и других мера Босне и Херцеговине	0912	15,467,000		15,467,000	15,165,769					15,165,769	12,453,292	301,231	98	122
25	Министарство правде Босне и Херцеговине	0904	12,753,000	22,682	12,775,682	9,681,710		21,649			9,703,359	8,093,799	3,072,323	76	120
26	Министарство безбједности Босне и Херцеговине	0903	10,069,000	2,575,546	12,644,546	10,588,471		387,958			10,976,429	11,475,489	1,668,117	87	96
27	Државна агенција за истраге и заштиту Босне и Херце	0907	44,654,000	7,655,151	52,309,151	44,195,675					44,195,675	33,678,397	8,113,476	84	131
28	Гранична полиција Босне и Херцеговине	0703	103,263,000	2,703,670	105,966,670	90,678,647		18,007			90,696,654	82,637,526	15,270,016	86	110
29	Министарство цивилних послова Босне и Херцеговине	0701	13,437,000	22,096,490	35,533,490	15,037,598		197,114			15,234,712	14,593,467	20,298,587	43	104
30	Агенција за идентификациона документа, евиденцију и размјену података Босне и Херцеговине	0709	32,596,000	10,083,577	42,679,577	29,310,379					29,310,379	26,043,313	13,369,198	69	113

Р.б.	Назив институције Босне и Херцеговине	Орган. код	Буџет 2023	Измјене и допуне (преструктур., резерва, намјенска средства и сл.)	Кориговани буџет 2023	Извршење Фонд 10 2023	Извршење Фонд 20 2023	Извршење Фонд 30 2023	Извршење Фонд 40 2023	Извршење Фонд 50 2023	Остварени кумулативни износ за 2023	Остварени кумулативни износ за 2022	Razlika (6-7)	Проценат 7/6 x 100	Проценат 7/8 x 100
1	2	3	4	5	6 (4+5)	7a	7б	7ц	7д	7е	7 (7a1 ...+7e)	8	9	10	11
31	Центар за уклањање мина у Босни и Херцеговини	0708	7,566,000	53,758	7,619,758	7,150,506					7,150,506	6,140,178	469,252	94	116
32	Служба за заједничке послове институција Босне и Хер	0702	24,243,000	5,455,552	29,698,552	21,263,699					21,263,699	17,754,707	8,434,854	72	120
33	Канцеларија за ревизију институција Босне и	0105	6,094,000	35,505	6,129,505	5,397,633		32,535			5,430,168	4,522,353	699,337	89	120
34	Централна изборна комисија Босне и Херцеговине	0706	4,184,000	369,494	4,553,494	3,643,200		328,231			3,971,431	14,294,945	582,063	87	28
35	Комисија за очување националних споменика Босне и Херцеговине	0109	1,797,000	166,464	1,963,464	1,613,502		4,288			1,617,790	1,781,549	345,673	82	91
36	Агенција за државну службу Босне и Херцеговине	0707	1,784,000		1,784,000	1,639,761					1,639,761	1,292,354	144,239	92	127
37	Агенција за статистику Босне и Херцеговине	0402	6,386,000	910,171	7,296,171	5,723,581		558,417			6,281,997	5,257,467	1,014,173	86	119
38	Институт за стандардизацију Босне и Херцеговине	0813	1,824,000	2,896	1,826,896	1,707,595					1,707,595	1,455,582	119,301	93	117
39	Институт за метрологију Босне и Херцеговине	0812	3,456,000	431,033	3,887,033	3,140,479		149,835			3,290,314	3,145,528	596,718	85	105
40	Институт за интелектуално власништво Босне и Херце	0814	2,130,000		2,130,000	2,012,431					2,012,431	1,582,438	117,569	94	127
41	Институт за акредитовање Босне и Херцеговине	0805	1,381,000		1,381,000	1,376,827					1,376,827	1,344,290	4,173	100	102
42	Архив Босне и Херцеговине	0705	911,000	78,528	989,528	877,140		69,179			946,319	768,570	43,209	96	123
43	Обавјештајно-безбједносна агенција Босне и Херцегов	1503	44,307,000	183,544	44,490,544	43,811,370					43,811,370	36,812,755	679,174	98	119
44	Управа Босне и Херцеговине за заштиту здравља биљ	0809	1,707,000	36,300	1,743,300	1,486,730					1,486,730	1,240,706	256,576	85	120
45	Агенција за надзор над тржиштем Босне и Херцегови	0811	1,088,000		1,088,000	1,066,789					1,066,789	874,596	21,211	98	122
46	Агенција за безбједност хране Босне и Херцеговине	0810	2,048,000	116,630	2,164,630	1,916,920		40,450			1,957,370	1,714,648	207,260	90	114
47	Фонд за повратак Босне и Херцеговине	0306	631,000	6,079,838	6,710,838	2,371,966		267,484			2,639,450	1,690,432	4,071,388	39	156
48	Агенција за рад и запошљавање Босне и Херцеговине	0710	1,536,000		1,536,000	1,255,170					1,255,170	1,174,517	280,830	82	107
49	Канцеларија за хармонизацију и координацију система плаћања у пољопривреди, исхрани и руралном развоју Босне и Херцеговине	0816	868,000	5,500	873,500	746,491					746,491	575,448	127,009	85	130
50	Служба за послове са странцима Босне и Херцеговине	0923	12,326,000	1,873,073	14,199,073	11,224,636		1,516,279			12,740,915	9,668,347	1,458,158	90	132
51	Одбор државне службе за жалбе Босне и Херцеговине	0203	492,000		492,000	486,427					486,427	414,445	5,573	99	117
52	Комисија за концесије Босне и Херцеговине	0202	1,304,000		1,304,000	803,919					803,919	743,705	500,081	62	108
53	Канцеларија за законодавство Босне и Херцеговине	0204	947,000		947,000	785,598					785,598	722,775	161,402	83	109
54	Агенција за јавне набавке Босне и Херцеговине	0404	1,446,000		1,446,000	1,321,973					1,321,973	1,254,261	124,027	91	105
55	Канцеларија за разматрање жалби Босне и Херцегови	0405	3,006,000		3,006,000	2,815,044					2,815,044	2,403,982	190,956	94	117
56	Институт за нестала лица Босне и Херцеговине	0307	3,400,000		3,400,000	3,152,379					3,152,379	2,782,420	247,621	93	113
57	Агенција за осигурање у Босни и Херцеговини	0406	608,000		608,000	565,858					565,858	501,141	42,142	93	113
58	Дирекција за економско планирање Босне и Херцегов	0205	1,393,000		1,393,000	1,102,362					1,102,362	953,102	290,638	79	116
59	Институција омбудсмена за заштиту потрошача у Босни и Херцеговини	0815	533,000		533,000	460,911					460,911	402,414	72,089	86	115
60	Канцеларија координатора за реформу јавне управе Босне и Херцеговине	0206	1,736,000	10,586,869	12,322,869	1,681,049					1,681,049	1,255,898	10,641,820	14	134

Р.б.	Назив институције Босне и Херцеговине	Орган. код	Буџет 2023	Измјене и допуне (преструктур., резерва, намјенска средства и др.)	Кориговани буџет 2023	Извршење Фонд 10 2023	Извршење Фонд 20 2023	Извршење Фонд 30 2023	Извршење Фонд 40 2023	Извршење Фонд 50 2023	Остварени кумулативни износ за 2023	Остварени кумулативни износ за 2022	Razlika (6-7)	Проценат 7/6 x 100	Проценат 7/8 x 100
1	2	3	4	5	6 (4+5)	7а	7б	7ц	7д	7е	7 (7а+...+7е)	8	9	10	11
61	Агенција за лијекове и медицинска средства Босне и Херцеговине	0717	8,234,000	3,050	8,237,050	7,118,514					7,118,514	6,213,494	1,118,536	86	115
62	Агенција за политичку подршку Босне и Херцеговине	0906	2,066,000		2,066,000	1,781,729					1,781,729	1,558,269	284,271	86	114
63	Агенција за антидопинг контролу Босне и Херцеговине	0718	814,000	1,351	815,351	691,681					691,681	609,398	123,670	85	114
64	Агенција за форензичка испитивања и вјештачења Босне и Херцеговине	0907	2,153,000		2,153,000	1,988,381					1,988,381	1,793,649	164,619	92	111
65	Агенција за школовање и стручно усавршавање кадрова Босне и Херцеговине	0908	3,313,000	758,561	4,071,561	3,162,146		5,702			3,167,847	2,171,742	903,714	78	146
66	Дирекција за координацију полицијских тијела Босне и Херцеговине	0909	44,568,000		44,568,000	41,749,006					41,749,006	35,078,217	2,818,994	94	119
67	Централна хармонизациона јединица Босне и Херцеговине	0407	770,000	43,211	813,211	648,915		72,667			721,582	626,930	91,629	89	115
68	Агенција за превенцију корупције и координацију борбе против корупције Босне и Херцеговине	0910	1,998,000		1,998,000	1,921,781					1,921,781	1,421,452	76,219	96	135
69	Савјет за државну помоћ Босне и Херцеговине	0818	558,000		558,000	185,701		317,231			502,932	409,918	55,068	90	123
	УКУПНО БУЏЕТСКИ КОРИСНИЦИ		*1,264,440,000*	*246,735,271*	*1,511,175,271*	*1,123,264,816*	*12,386,614*	*15,854,272*		*171,389*	*1,151,677,090*	*997,360,445*	*359,497,991*	*76*	*115*

Р.б.	Назив институције Босне и Херцеговине	Орган. код	Буџет 2023	Измјене и допуне (преструктур., резерва, намјенска средства и сл.)	Кориговани буџет 2023	Извршење Фонд 10 2023	Извршење Фонд 20 2023	Извршење Фонд 30 2023	Извршење Фонд 40 2023	Извршење Фонд 50 2023	Остварени кумулативни износ за 2023	Остварени кумулативни износ за 2022	Razlika (6-7)	Проценат 7/6 x 100	Проценат 7/8 x 100
1	2	3	4	5	6 (4+5)	7а	7б	7ц	7д	7е	7 (7а+...+7е)	8	9	10	11
9999-1	ДИРЕКТНИ ТРАНСФЕРИ С ЈЕДИНСТВЕНОГ РАЧУНА ТРЕЗОРА														
1	Банкарски трошкови и негативне курсне разлике	9999	400,000	250,000	650,000	644,785					644,785	696,227	5,215	99	93
2	Средства за први и други кредитни рејтинг БиХ	9999	286,000		286,000	270,205					270,205	96,470	15,795	94	280
3	Учешће институција БиХ у финансирању рада Фискалног савјета Босне и Херцеговине	0208	50,000	4,000	54,000	48,439					48,439	51,641	5,561	90	94
4	Учешће Федерације Босне и Херцеговине и Републике Српске у финансирању рада Фискалног савјет Босне и Херцеговине -удружена средства	0208	60,000	16,945	76,945			76,831			76,831	58,614	114	100	131
5	Трансфери у иностранство - Дванаесто попуњавање фондова Међународног фонда за пољопривредни развој (IFAD)	9999										97,792			
6	Издвојена средства за повлачење IPA фондова	9999	8,500,000	-5,248,216	3,251,784	2,799,560					2,799,560	3,546,912	452,224	86	79
7	Трансфери у иностранство - Донација Авганистану		16,000		16,000								16,000		
8	Исплата обавеза по правоснажним судским пресудама	9999	4,000,000	-250,000	3,750,000	3,553,223					3,553,223	2,876,479	196,777	95	124
9	Контрибуције - Чланарине БиХ у међународним органи	9999	7,736,000		7,736,000	6,604,678					6,604,678	6,447,056	1,131,322	85	102
10	Измирење обавеза према UNDP-у сходно Меморандуму о разумијевању између Савјета министара БиХ и Развојног програма UN	9999	1,400,000		1,400,000	1,400,000					1,400,000	1,400,000		100	100
11	Издаци за иностране камате - Камата по кредиту Макрофинансијске помоћи Европске комисије	9999	246,000		246,000	234,524					234,524	273,464	11,476	95	86
12	Издаци за иностране камате - Камата по кредиту CEB банке за изградњу Државног завода за извршење кривичних санкција, притвора и других мера БиХ	9999	389,000		389,000	370,603					370,603	320,248	18,397	95	116
13	Издаци за иностране камате - Камата по кредиту Саудијског фонда за пројект 47560 "Обнова стамбених јединица за расељење у БиХ"	9999	223,000		223,000	134,448					134,448	147,505	88,552	60	91
14	Повећање у учешћу капитала у Међународној банци за обнову и развој (IBRD и IFC)	9999	976,000		976,000	890,394					890,394	916,781	85,606	91	97
15	Седмо повећање капитала Босне и Херцеговине у Развојној банци Вијећа Европе - CEB	9999	1,039,000		1,039,000								1,039,000		
16	Финансирање повећања гласачког учешћа Босне и Херцеговине у Међународном удружењу за развој (IDA)	9999		500,000	500,000	498,753					498,753		1,247	100	
17	Отплате иностраним финансијским институцијама - Отплата главнице по кредиту Саудијског фонда за пројекат 47560 "Обнова стамбених јединица за расељење у БиХ"	9999	1,505,000		1,505,000	1,414,504					1,414,504	1,438,492	90,496	94	98
18	Отплате иностраним финансијским институцијама - Отплата главнице по кредиту CEB банке за изградњу Завода за извршење кривичних санкција, притвора и других мера БиХ	9999	2,623,000		2,623,000	2,498,422					2,498,422	1,147,420	124,578	95	218
19	Отплате иностраним финансијским институцијама - Отплата главнице по кредиту Макрофинансијске помоћи Европске комисије	9999	12,322,000		12,322,000	11,734,980					11,734,980	1,955,830	587,020	95	600
20	Текући трансфери појединцима - Интервентно коришћење текуће резерве - чланови Предсједништва БиХ	9999		60,525	60,525	60,525					60,525	44,000		100	138
21	Текући трансфери непрофитним организацијама - Интервентно коришћење текуће резерве - чланови Предсједништва БиХ	9999		298,375	298,375	298,375					298,375	316,000		100	94
22	Намјенска средства од UMTS-а	9999		4,451,853	4,451,853								4,451,853		
23	Пројекат обнове и реконструкције HIPERB	0711		39,797	39,797								39,797		
	УКУПНО ДИРЕКТНИ ТРАНСФЕРИ С ЈРТ-а		*41,771,000*	*123,279*	*41,894,279*	*33,456,418*		*76,831*			*33,533,249*	*21,830,930*	*8,361,030*	*80*	*154*

Р.б.	Назив институције Босне и Херцеговине	Орган. код	Буџет 2023	Измјене и допуне (преструктур., резерва, намјенска средства и др.)	Кориговани буџет 2023	Извршење Фонд 10 2023	Извршење Фонд 20 2023	Извршење Фонд 30 2023	Извршење Фонд 40 2023	Извршење Фонд 50 2023	Остварени кумулативни износ за 2023	Остварени кумулативни износ за 2022	Razlika (6-7)	Процнат 7/6 x 100	Процнат 7/8 x 100
1	2	3	4	5	6 (4+5)	7а	7б	7ц	7д	7е	7 (7а+...+7е)	8	9	10	11
9999-2 РЕЗЕРВИСАЊА															
1	Текући грантови и трансфери - одлив из текуће резер	9999	9,189,000	-8,604,475	584,525								584,525		
	УКУПНО РЕЗЕРВИСАЊА		*9,189,000*	*-8,604,475*	*584,525*								*584,525*		
А	УКУПНО РАСХОДИ ИНСТИТУЦИЈА БИХ		1,315,400,000	238,254,075	1,553,654,075	1,156,721,234	12,386,614	15,931,102		171,389	1,185,210,338	1,019,191,375	368,443,546	76	116

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

ОБРАЗАЦ НТ

Институције Босне и Херцеговине
и сервисирање спољног дуга Босне и Херцеговине

ЗБИРНИ ОБРАЗАЦ

ИЗВЈЕШТАЈ О НОВЧАНИМ ТОКОВИМА
Период извјештавања: од 01.01. до 31.12.2023.

КМ

Ред. бр.	Позиција	Износ
1	2	3
	А. Новчани токови из пословних активности	
1	**Новчани приливи из пословних активности (2+3+4)**	**2,514,892,528**
2	Новчани приливи по основу прихода од пореза	2,276,001,415
3	Новчани приливи по основу непореских прихода	205,306,315
4	Новчани приливи по основу текућих трансфера и донација	33,584,798
5	**Новчани одљеви из пословних активности (од 6 до 10)**	**1,347,916,843**
6	Новчани одљеви по основу плаћа и накнада трошкова запослених	894,970,123
7	Новчани одљеви по основу издатака за материјал, ситни инвентар и услуге	189,184,615
8	Новчани одљеви по основу текућих трансфера, грантова и други текућих расхода	30,444,564
9	Новчани одљеви по основу капиталних трансфера и грантова	1,303,296
10	Новчани одљеви по основу издатака за камате	232,014,245
11	**Б. Новчани токови из активности инвестирања**	
12	**Новчани приливи из активности инвестирања (р. бр. 13.)**	**15,456,780**
13	Новчани приливи по основу капиталних примитака од продаје основних средстава	15,456,780
14	**Новчани одљеви из активности инвестирања (р. бр. 15.)**	**42,734,329**
15	Новчани одљеви по основу издатака за набавку основних средстава	42,734,329
16	**Ц. Новчани токови из активности финансирања**	
17	**Готовински приливи из активности финансирања (18+19+20)**	**-106,124,897**
18	Новчани приливи од финансијске имовине	-106,124,897
19	Новчани приливи по основу од дугорочног задуживања	0
20	Новчани приливи по основу од краткорочног задуживања	0
21	**Новчани одљеви из активности финансирања (22+23)**	**1,039,311,852**
22	Новчани одљеви по основу издатака за финансијску имовину	0
23	Новчани одљеви по основу издатака за отплате дугова	1,039,311,852
24	**УКУПНИ ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ (1+12+17)**	**2,424,224,411**
25	**УКУПНИ ОДЉЕВИ ГОТОВИНЕ (5+14+21)**	**2,429,963,024**
26	**НЕТО ПРИЛИВИ / ОДЉЕВИ ГОТОВИНЕ (24 минус 25) или (25 минус 24)**	**-5,738,613**
27	**САЛДО ГОТОВИНЕ НА ПОЧЕТКУ ГОДИНЕ**	**453,901,384**
28	**САЛДО ГОТОВИНЕ НА КРАЈУ ГОДИНЕ (26+27)**	**448,162,771**

ПОМОЋНИК МИНИСТРА У СЕКТОРУ ЗА ТРЕЗОР

МИНИСТАР